

348.1946

พ. 342ก

๕, ๒

การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล

ปริญญานิพนธ์
ของ
ณัฐพล แนวจำปา

- ๖ พ.ค. 2540

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา

มกราคม 2540

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๖3591

11-140-๕

๖๕๗-๗๗

๖๕๖-1๔๐

แผ่น

การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล

บทคัดย่อ

ของ

ณัฐพล แนวจำปา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา
มกราคม 2540

ADJUSTMENT OF STUDENTS AT MAHIDOL UNIVERSITY

AN ABSTRACT

BY

NATAPOL NEAWCHUMPA

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Higher Education
at Srinakharinwirot University

January 1997

The purpose of this research was to study and compare Mahidol University students' adjustment in six areas of : learning, curriculum and instruction, sociality, emotion, health including finance and lodgings. Those variables were classified by educational background, fields of study, learning achievement, activity-involvement experiences, educational and occupational expectation.

The sample of the study consisted of 337 first year students in the 1995 Academic year. Eight-nine per cent of five-rating-scale questionnaires were returned and statistically treated through Arithmetic Mean, Standard Diviation, t-test, F-test and Scheffe' method for data analyses.

The results of the study revealed that :

1. The students' adjustment in all six areas was at the average level. When considering in each area, it was found that the adjustment in the area of learning, curriculum and instruction, and emotion was at the average level.

2. There was no significant difference in the adjustment in all six areas between the students who passed highschool level through equivalent examination and those who normally passed through school system.

3. There was no significant difference in the adjustment of the students in the field of Health Science and Technological Science in all six areas.

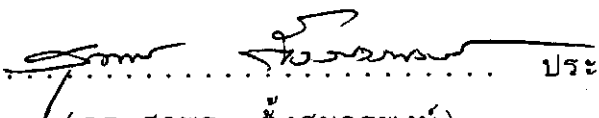
4. The students with different learning adjustment (high, middle, and low) had significant difference in their adjustment in all six areas at the .05 level. In comparing their adjustment in each area, there was significant difference in the adjustment of sociality, finance and lodging at the .05 level.

5. The students with different activity-involvement experiences (high, middle, and low) had significant difference in their adjustment in all six areas. In comparing their adjustment in each area, there was significant difference in the adjustment of sociality and emotion at the .05 level.

6. There was no significant difference in students' adjustment in six areas among those with different educational and occupational expectation high, middle, and low. In comparing their adjustment in each area, there was significant difference in the adjustment of learning at the .05 level.

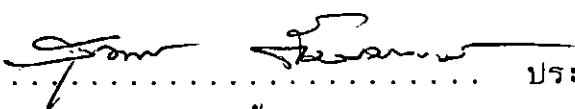
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

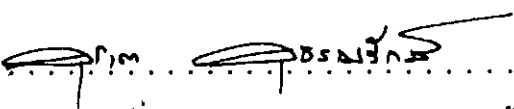
คณะกรรมการควบคุม

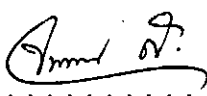
..... ประธาน
(ดร.สุวพร ตั้งสมรพงษ์)

..... กรรมการ
(ผศ.ดร.สุชาดา สุธรรมรักษ์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ดร.สุวพร ตั้งสมรพงษ์)

..... กรรมการ
(ผศ.ดร.สุชาดา สุธรรมรักษ์)

..... กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม
(ดร.จารุวรรณ สกุลคู)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 23 เดือน มกราคม พ.ศ. 2540

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างดียิ่งของอาจารย์ ดร. สุวพร ตั้งสมวรพงษ์ ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาดา สุธรรมรักษ์ และอาจารย์ ดร. จารุวรรณ สกฤต ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำให้ความรู้ แก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนตรวจแก้ไขสำนวนภาษาให้สามารถสื่อสารได้ดี

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม รองศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ ชิตพงศ์ อาจารย์ ดร. สมสุข อีระพิจิตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์พันธุ์ พงษ์โสภา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวิทย์ เพียรกิจกรรม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วัชรวิวัฒน์ ชัยรัตน์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ตลอดจนวิเคราะห์ความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

ขอขอบคุณ คุณอภิญา วรเสถียร ที่ให้ความช่วยเหลือในการพิมพ์และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอ จนทำให้ปริญญานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชา พระคุณของ คุณพ่อ คุณแม่ ตลอดจนครูอาจารย์ทุกท่านที่มีส่วนในการวางรากฐาน การศึกษาให้แก่ผู้วิจัย

ณัฐพล แนนจําปา

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	1
บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2	10
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
ความหมายของการปรับตัว	10
ทฤษฎีการปรับตัวของรอย	11
สาเหตุของการปรับตัว	14
ลักษณะการปรับตัวที่ดี	14
ลักษณะการปรับตัวที่ไม่ดี	17
แบบสำรวจปัญหาการปรับตัวของมูลนิธิ	18
การปรับตัวของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย	20
แนวคิดเกี่ยวกับความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ...	23
สมมติฐานของการวิจัย	26
3	28
วิธีดำเนินการวิจัย	28
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	28
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	28
ลักษณะของแบบสอบถาม	30
การเก็บรวบรวมข้อมูล	31
การจัดกระทำข้อมูล	31
การวิเคราะห์ข้อมูล	32
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	32

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	34
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	55
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	55
	วิธีดำเนินการวิจัย	55
	การวิเคราะห์ข้อมูล	56
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
	อภิปรายผล	60
	ข้อเสนอแนะ	65
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย	66
	บรรณานุกรม	67
	ภาคผนวก	76
	ภาคผนวก ก หนังสือแนะนำและแบบสอบถาม	77
	ภาคผนวก ข คำอ่านาจดจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	90
	ภาคผนวก ค การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลเป็นรายด้าน	93
	และรายชื่อ	
	ภาคผนวก ง ความคิดเห็น เหตุผลเพิ่มเติม และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ	136
	การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล	
	ประวัติย่อของผู้วิจัย	140

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามพื้นฐานความรู้	35
2	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามลักษณะกลุ่มวิชา	36
3	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	37
4	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา	38
5	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ	39
6	การเปรียบเทียบระดับปัญหาการปรับตัวในแต่ละด้านของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามพื้นฐานความรู้	41
7	การเปรียบเทียบระดับปัญหาการปรับตัวในแต่ละด้านของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามลักษณะกลุ่มวิชา	42
8	การเปรียบเทียบระดับปัญหาการปรับตัวในแต่ละด้านของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	43
9	การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของระดับปัญหาการปรับตัวโดยรวม 6 ด้านของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	44
10	การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของระดับปัญหาการปรับตัวด้านสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	45

11	การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของระดับปัญหา การปรับตัวการเงินและที่พักอาศัยของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	46
12	การเปรียบเทียบระดับปัญหาการปรับตัวในแต่ละด้านของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ในแต่ละด้านและรวม 6 ด้าน	47
13	การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของระดับปัญหาการปรับตัวโดยรวมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา	48
14	การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของระดับปัญหาการปรับตัวด้านสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา	49
15	การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของระดับปัญหาการปรับตัวด้านอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา	50
16	การเปรียบเทียบระดับปัญหาการปรับตัวในแต่ละด้านของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามความคาดหวังด้านการศึกษาและอาชีพ ในแต่ละด้านและรวม 6 ด้าน	51
17	การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของระดับปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามความคาดหวังด้านการศึกษาและอาชีพ	52
18	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามพื้นฐานความรู้	94
19	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาการปรับตัวของด้านหลักสูตรและการสอนของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามพื้นฐานความรู้	95

20	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา การปรับตัวด้านสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตาม ตามพื้นฐานความรู้	96
21	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา การปรับตัวด้านอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตาม พื้นฐานความรู้	97
22	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา การปรับตัวด้านสุขภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตาม พื้นฐานความรู้	98
23	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา การปรับตัวด้านการเงินและที่พักอาศัยของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามพื้นฐานความรู้	99
24	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา การปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามลักษณะกลุ่มวิชา	100
25	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา การปรับตัวด้านหลักสูตรและการสอนของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามลักษณะกลุ่มวิชา	101
26	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา การปรับตัวด้านสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตาม ลักษณะกลุ่มวิชา	102
27	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา การปรับตัวด้านอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตาม ลักษณะกลุ่มวิชา	103
28	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา การปรับตัวด้านสุขภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตาม ลักษณะกลุ่มวิชา	104

29	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา การปรับตัวด้านการเงินและที่พักอาศัยของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามลักษณะกลุ่มวิชา	105
30	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา การปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	106
31	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา การปรับตัวด้านหลักสูตรและการสอนของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	108
32	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา การปรับตัวด้านสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	110
33	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา การปรับตัวด้านอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	112
34	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา การปรับตัวด้านสุขภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	113
35	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา การปรับตัวด้านการเงินและที่พักอาศัยของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	115
36	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา การปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา	117
37	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา การปรับตัวด้านหลักสูตรและการสอนของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา	119

38	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา การปรับตัวด้านสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตาม ประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา	121
39	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา การปรับตัวด้านอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตาม ประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา	123
40	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา การปรับตัวด้านสุขภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตาม ประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา	124
41	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา การปรับตัวด้านการเงินและที่พักอาศัยของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหิดลจำแนกตามประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา	126
42	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา การปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ	127
43	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา การปรับตัวด้านหลักสูตรและการสอนของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ	129
44	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา การปรับตัวด้านสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตาม ความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ	131
45	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา การปรับตัวด้านอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตาม ความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ	132
46	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา การปรับตัวด้านสุขภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตาม ความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ	133

47	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา การปรับตัวด้านการเงินและที่พักอาศัยของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ	135
48	ความถี่ของความคิดเห็น เหตุผลเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ด้านการเรียน	137
49	ความถี่ของความคิดเห็น เหตุผลเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ด้านหลักสูตรและการสอน	138
50	ความถี่ของความคิดเห็น เหตุผลเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ด้านสังคม	138
51	ความถี่ของความคิดเห็น เหตุผลเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ด้านอารมณ์	139
52	ความถี่ของความคิดเห็น เหตุผลเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ด้านสุขภาพ	139
53	ความถี่ของความคิดเห็น เหตุผลเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ด้านการเงินและ ที่พักอาศัย	140

ภูมิหลัง

การศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ในฐานะที่เป็นกระบวนการหนึ่งที่มีบทบาทโดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพเหมาะสมและมีคุณสมบัติสอดคล้องกับความต้องการในการใช้กำลังคนของประเทศ (ปัจจุย นุนนาค. 2534 : 112) สำหรับการศึกษาในระดับสูงสังคมมอบหมายให้สถาบันอุดมศึกษาผลิตบัณฑิตเพื่อตอบสนองความต้องการด้านวิชาชีพและวิชาการ รวมทั้งตอบสนองความต้องการของสังคม และพัฒนาคนให้เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม (ทพวงมหาวิทยาลัย. 2531 : 2) ดังนั้นผู้บริหาร อาจารย์ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาจึงจำเป็นต้องรู้และเข้าใจธรรมชาติของนักศึกษา ซึ่งเปรียบเสมือนวัตถุดิบที่เป็นปัจจัยสำคัญบ่งชี้ถึงประสิทธิภาพของกระบวนการผลิตบัณฑิตของสถาบัน (ประกอบ คูปรัดน์. 2530 : 209)

มหาวิทยาลัยมหิดลเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ทำหน้าที่ผลิตบุคลากรทางการแพทย์และบุคลากรข้างเคียง ซึ่งเป็นทรัพยากรทางบุคคลที่มีค่าของประเทศเป็นอย่างยิ่งในการจัดการเรียนการสอนนั้นรัฐต้องลงทุนด้วยงบประมาณที่สูงกว่าสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ สำหรับปีการศึกษา 2535 - 2536 มหาวิทยาลัยมหิดลมีนักศึกษารวมทั้งสิ้น 10,085 คน แบ่งเป็นนักศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี 838 คน นักศึกษาระดับปริญญาตรี 6,014 คน และนักศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี 3,233 คน (มหาวิทยาลัยมหิดล. 2536 : 38) ซึ่งนักศึกษาทั้งหมดที่กล่าวมานี้ไม่ได้ศึกษาอยู่ในบริเวณเดียวกัน คงมีเฉพาะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรีจำนวน 13 ประเภทวิชา คือ แพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล แพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี เภสัชศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีการแพทย์ รังสีเทคนิค สาธารณสุขศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ กายภาพบำบัด พยาบาลศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม และวิศวกรรมศาสตร์ ที่จะต้องเข้าศึกษาวิชาพื้นฐานและใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันที่ศูนย์ศาลายา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม เป็นระยะเวลา 1 ปี ก่อนที่จะเข้าศึกษาต่อที่คณะวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ หรือคณะวิชาที่ตนสังกัด (มหาวิทยาลัยมหิดล. 2537 : 24) มหาวิทยาลัยมหิดลจึงหวังที่จะให้ศูนย์ศาลายา

เป็นจุดเริ่มต้นในการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยร่วมกัน เพื่อให้อ่านวนยให้นักศึกษามีเวลาและโอกาสที่จะพัฒนาความคิด ประชญาการดำรงชีวิต จริยธรรม บุคลิกภาพและพฤติกรรมของการอยู่ร่วมกัน การทำงานร่วมกัน อันจะเป็นพื้นฐานสำคัญตามความรับผิดชอบของแต่ละสาขาวิชาชีพที่แต่ละบุคคลสนใจ (มหาวิทยาลัยมหิดล. 2528 : 72) ทั้งนี้เพราะวิชาการอย่างเดียวยจะไม่ช่วยให้คนเกิดพัฒนาการที่สมบูรณ์ สถาบันอุดมศึกษาจึงจัดให้มีกิจกรรมนักศึกษาขึ้นเพื่อช่วยเสริมให้นักศึกษาพัฒนาเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์แบบและมีคุณค่าไม่น้อยไปกว่าการพัฒนาให้เป็นนักวิชาการหรือนักวิชาชีพที่เก่งกล้าสามารถ (ทบทวนมหาวิทยาลัย. 2532 : 9) จากรายงานสรุปการสัมมนาเรื่อง กิจกรรมนักศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพบัณฑิตของสโมสรนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล (2532 : 54 - 55) ได้สรุปปัญหากิจกรรมนอกหลักสูตรว่า มหาวิทยาลัยมหิดลมีหลายวิทยาเขตทำให้ขาดลักษณะการรวมกลุ่มของนักศึกษา วิทยาเขตที่มีนักศึกษามากที่สุดได้แก่ ศูนย์ศาลายา ซึ่งนักศึกษาส่วนมากมีความกังวลในเรื่องการเรียน ประกอบกับมีอาจารย์บางท่านสอนว่านักศึกษาไม่ควรสนใจเรื่องอื่นนอกจากการเรียนในห้องเรียนเท่านั้น ทำให้นักศึกษาไม่กล้าเข้าร่วมกิจกรรมใด ๆ เพราะกลัวการเรียนเสีย ขาดความเป็นอิสระ ถูกควบคุมโดยอาจารย์ ตลอดจนขาดแคลนอุปกรณ์เครื่องใช้ในการทำกิจกรรม เป็นต้น และจากสถิติข้อมูลนักศึกษาที่ผ่านการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า มีนักศึกษบางส่วนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากการสอบเทียบ ซึ่งดุษฎี กิตติโมรากุล (2536 : 7) ได้กล่าวถึงปัญหาของนักศึกษาที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยการสอบเทียบว่า ประสบกับปัญหาภาวะทางอารมณ์ ทำให้เกิดปัญหาในการปกครอง หลายคนกลายเป็นผู้ที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ขาดการพัฒนาในด้านสังคม และด้านอื่น ๆ โดย วิโรไท สันติประภพ ในฐานะที่เป็นผู้หนึ่งที่ผ่านระบบการสอบเทียบมาได้กล่าวถึงการสอบเทียบว่าเป็นการทำให้เสียโอกาสสำคัญในชีวิต เพราะช่วงการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5-6 เป็นช่วงที่จะได้เรียนรู้หลายอย่างในชีวิต (ไทยรัฐ. 2537 : 19) นอกจากนี้ นักศึกษาที่เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยมหิดลต่างมีอันดับการเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยมหิดลแตกต่างกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักศึกษามีความมุ่งหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพที่แตกต่างกัน จากการศึกษาของวัชระ ชาวหา (2534 : 219) พบว่า สามารถใช้ความมุ่งหวังในการศึกษาและประกอบอาชีพพยากรณ์ถึงความผูกพันต่อสถาบันซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของบราวน์ (Brown. 1988 : 2221 - A) ที่พบว่าการกำหนดเป้าหมายทางการศึกษาเป็นปัจจัยหนึ่งที่ใช้พยากรณ์การคงอยู่ หรือการที่

นักศึกษาจะลงทะเล เป็นเรียนต่อไปได้อย่างมีนัยสำคัญและ เป็นปัจจัยหนึ่งที่เป็นสาเหตุสำคัญทำให้นักศึกษาคงอยู่หรือออกจากสถาบันก่อนสำเร็จการศึกษาได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ด้วยเหตุที่มนุษย์ทุกคนไม่สามารถตอบสนองความต้องการหรือความคาดหวังทุกอย่างของตนเองได้ ความรู้สึกขัดแย้ง ผิดหวังสับสน ว้าวุ่นใจและความเคร่งเครียดจากการเผชิญปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ ในชีวิตซึ่งเกิดขึ้น ความคาดหวังที่ไม่จริงเกี่ยวกับตนเองจะทำให้เกิดช่องว่างระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับตนเองตามที่เป็นจริงกับการรับรู้เกี่ยวกับตนเองตามอุดมคติเป็นผลให้ไม่ยอมรับตนเอง (Hurlock. 1974 : 394) โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เป็นระยะวิกฤตที่สำคัญซึ่งมีผลกระทบต่อการเรียนรู้ ประสบการณ์ที่ผิดพลาด ล้มเหลว อาจเป็นผลทำให้นักศึกษาไม่สามารถจะศึกษาต่อไปจนสำเร็จ อันอาจมีผลกระทบกระเทือนถึงความสำเร็จและความก้าวหน้าทางการศึกษาได้ (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2527 : 10) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของมัลลิวีร์ อดุลวัณนิศิริ (2533 : 62) ที่กล่าวถึงปัญหาการเรียนในมหาวิทยาลัยว่า นักศึกษาส่วนมากโดยเฉพาะนักศึกษาใหม่ นั้นมีความยุ่งยากใจและประสบปัญหาในการปรับตัวให้เข้ากับชีวิตในมหาวิทยาลัย ได้แก่ การฟังและจดคำบรรยายของอาจารย์ผู้สอน การแบ่งเวลา การร่วมกิจกรรม การคบเพื่อน การอยู่ร่วมกันในหอพักและอาหารการกิน ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากสิ่งต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยมีสิ่งต่าง ๆ ที่แปลกแตกต่างไปจากสิ่งนี้นักศึกษาเคยพบในอดีต การปรับตัวจึงมีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเข้าชั้นและการออกกลางคันของนักศึกษา ทำให้เกิดความสูญเปล่าทางการศึกษา (สมบัติ ตาปัญญา. 2528 : 59) ดังนั้นการจัดการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาจะต้องเข้าใจและหาวิธีทางเพื่อให้นักศึกษาได้ปรับตัวได้อย่างรวดเร็วที่สุด เพราะการปรับตัวจะเป็นวิธีทางสู่ความสุขและความสำเร็จในชีวิต (กำธร จำงทอง. 2528 : 33)

จากรายงานการศึกษาของทบวงมหาวิทยาลัย พบว่า ในช่วงปีการศึกษา 2514 - 2519 มหาวิทยาลัยมหิดลมีนักศึกษาในระดับปริญญาตรีที่ออกกลางคันเพิ่มสูงขึ้น และมีผลผลิตภาพการผลิตบัณฑิตต่ำลงเมื่อเทียบกับนักศึกษารุ่นปีการศึกษา 2507 - 2517 (มหาวิทยาลัยมหิดล. 2520 : 10 - 15) ในช่วงปีการศึกษา 2522 - 2524 พบว่า อัตราการออกกลางคันของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลเฉลี่ยร้อยละ 9.06 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2526 : 8) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จากข้อมูลนักศึกษาในปีการศึกษา 2530 - 2535 พบว่า นักศึกษาที่ออกกลางคันส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีอัตราการออกกลางคันเฉลี่ยร้อยละ 6.7 ของจำนวนนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นอกจากนี้มีนักศึกษาที่คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึง 2.00

ซึ่งมหาวิทยาลัยมหิดลได้จำแนกสถานภาพนักศึกษาเป็นวิथाทัณฑ์ (Probation) อันจะมีผลกระทบต่อความสำเร็จศึกษาของนักศึกษาได้ จำนวนปีการศึกษาละ 50 - 60 คน โดยส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 อารมณ วุฒิพฤษ (2523 : 103 - 105) ได้ศึกษาปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล (ศึกษาเฉพาะกรณีในศิริราช) พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการเรียนจะน่าสนใจมากขึ้น เมื่อมีลักษณะวิชาน่าสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าอาจารย์มีวิธีการสอนที่ดี มีความกระตือรือร้น ใช้อุปกรณ์การสอนที่เหมาะสม อำไพวรรณ พุ่มศรีสวัสดิ์ (2529 : 13) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและความต้องการบริการด้านกิจการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดล ระดับปริญญาตรี ณ ศาลาบา ปีการศึกษา 2528 - 2529 พบว่า นักศึกษามีปัญหาเกี่ยวกับการแบ่งเวลาเรียน การขาดทักษะในการดูหนังสือ ไม่มีสมาธิในการเรียนและขาดทักษะในการจดคำบรรยาย นอกจากนี้ นักศึกษาบางส่วนยังมีปัญหาความสามารถทางสติปัญญา การเข้าร่วมกิจกรรมมากเกินไปทำให้ผลการเรียนไม่ดี ไม่ชอบวิธีสอนและสาขาวิชาที่เรียน กุลนารี ลีรสาส์และคณะ (2531 : 83 - 85) ได้ศึกษาความเครียดของนักศึกษาเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า นักศึกษาประสบปัญหาเกี่ยวกับการเรียน ทั้งนี้เนื่องจากเพิ่งเริ่มต้นการเป็นนักศึกษา มีการเปลี่ยนแปลงระบบการเรียนการสอน และสิ่งแวดล้อมที่ต่างไปจากเดิม วราภรณ์ เอี้ยวสกุลและคณะ (2529 : 55 - 56) ศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติและผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ที่ผ่านการคัดเลือกประเภทสอบรวมเข้ามหาวิทยาลัยและประเภทโควต้าพบว่า นักศึกษาแพทย์โควต้าใช้เวลาในการศึกษาและมีความสูญเสียทางการศึกษาที่เกิดขึ้นจากการใช้เวลาศึกษา โดยเฉพาะในชั้นปีที่ 1 และ 2 มากกว่านักศึกษาแพทย์ที่สอบรวมเข้ามหาวิทยาลัย ในขณะที่นักศึกษาแพทย์ที่สอบรวมเข้ามหาวิทยาลัยมีปัญหาเกี่ยวกับบุคลิกภาพการปรับตัว และสุขภาพจิตไม่ปกติมากกว่า และจากการศึกษาของพรรณิ ดันสกุลและอาภรณ์ รอดอรินทร์ (2530 : 33 - 37) เรื่องความเป็นอยู่และความรู้สึกของนักศึกษา ณ ศาลาบา ประจำปีการศึกษา 2528 - 2529 พบว่า นักศึกษามีการกระทำที่ไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบ ซึ่งนักศึกษาระบุว่ามี 822 เรื่อง ร้อยละ 49 เกี่ยวกับการปฏิบัติตัวของนักศึกษาด้วยกัน ร้อยละ 17 เกี่ยวกับมหาวิทยาลัย ร้อยละ 12 เกี่ยวกับหอพักและเจ้าหน้าที่ ร้อยละ 8 เกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน และร้อยละ 3 เกี่ยวกับโรงอาหาร

สภาพปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาระดับปัญหาการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อนำผลวิจัยไปเป็นแนวทางการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการจัดบริการให้คำปรึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อันจะทำให้ให้นักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลเป็นบุคคลที่ได้รับการพัฒนาและมีความพร้อมทั้งในด้านสติปัญญาร่างกาย อารมณ์ สังคมและจิตใจตามที่สังคมและประเทศชาติต้องการ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้ คือ

1. เพื่อศึกษาระดับปัญหาการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามตัวแปร พื้นฐานความรู้ สาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสพการณ์เข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา และความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ตามตัวแปร พื้นฐานความรู้ สาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสพการณ์เข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา และความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลการวิจัยจะทำให้ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน ผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา ได้ทราบถึงระดับปัญหาการปรับตัวของนักศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการป้องกัน ส่งเสริม และแก้ปัญหา ปรับปรุงการเรียนการสอนและให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น
2. ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของมหาวิทยาลัยมหิดล เช่น กองกิจการนักศึกษา กองบริการการศึกษา ศูนย์ศาลาบาย และงานบริการการศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ ที่จะจัดบริการให้ความช่วยเหลือนักศึกษาได้ตรงกับสภาพปัญหาที่แท้จริง

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษา ระดับปริญญาตรี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2537 รวมทั้งสิ้น 1,684 คน
2. ตัวแปรที่ทำการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

~~2.1~~ ตัวแปรอิสระ ได้แก่

~~2.1.1~~ พื้นฐานความรู้ แบ่งเป็น สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยการสอบเทียบ และสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียน

~~2.1.2~~ สาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่ ซึ่งแบ่งตามลักษณะกลุ่มวิชา โดยทบวงมหาวิทยาลัย แบ่งออกเป็น 2 สาขาวิชา คือ

~~2.1.2.1~~ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ได้แก่ แพทย์ศาสตร์ แพทยศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ เภสัชศาสตร์ เทคนิคการแพทย์ รังสีเทคนิค สาธารณสุขศาสตร์ กายภาพบำบัดและพยาบาลศาสตร์

~~2.1.2.2~~ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่ แพทย์ศาสตร์ วิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม และวิศวกรรมศาสตร์

~~2.1.3~~ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ

~~2.1.4~~ ประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา แบ่งเป็นนักศึกษาที่มีประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา สูง ปานกลาง และต่ำ

~~2.1.5~~ ความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ แบ่งเป็น ความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ สูง ปานกลาง และต่ำ

~~2.2~~ ตัวแปรตาม ได้แก่

~~2.2.1~~ ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน

~~2.2.2~~ ปัญหาการปรับตัวด้านหลักสูตรและการสอน

~~2.2.3~~ ปัญหาการปรับตัวด้านสังคม

~~2.2.4~~ ปัญหาการปรับตัวด้านอารมณ์

~~2.2.5~~ ปัญหาการปรับตัวด้านสุขภาพ

~~2.2.6~~ ปัญหาการปรับตัวด้านการเงินและที่พักอาศัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัญหาการปรับตัว หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้องต่าง ๆ ที่นักศึกษา มีความรู้สึกไม่สบายใจหรือกายระหว่างที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยมหิดล ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งปัญหาการปรับตัวออกเป็น 6 ด้านคือ

~~1.1~~ ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน ได้แก่ การที่นักศึกษามีความรู้สึกไม่สบายใจหรือกายอันเนื่องมาจากแรงจูงใจ นิสัยและทัศนคติทางการเรียน เช่น

ไม่ทราบวิธีการเรียนที่มีประสิทธิภาพ เรียนไม่เก่ง ได้คะแนนต่ำ พื้นฐานความรู้ไม่ดี ในบางวิชา สนใจในกิจกรรมต่าง ๆ /นอกเหนือจากการเรียนเป็นส่วนใหญ่ ไม่สนใจ ค้นคว้าอ่านหนังสือเรียนอย่างแท้จริง

1.2 ปัญหาการปรับตัวด้านหลักสูตรและการสอน ได้แก่ การที่ นักศึกษามีความรู้สึกไม่สบายใจหรือกายอื่นเนื่องมาจากเนื้อหาวิชา และการสอน ของอาจารย์ เช่น เนื้อหาวิชายากต่อการเข้าใจ ความไม่สอดคล้องกันของรายวิชา ไม่ค่อยเข้าใจในสิ่งที่อาจารย์สอน อาจารย์ทำตัวห่างเหินไม่สนใจนักศึกษา

1.3 ปัญหาการปรับตัวด้านสังคม ได้แก่ การที่นักศึกษามีความรู้สึก ไม่สบายใจหรือกายอื่นเนื่องมาจากการทำงานร่วมกับผู้อื่นและการขาดทักษะทางสังคม ด้านต่าง ๆ เช่น ไม่ค่อยเข้าร่วมกิจกรรมกับเพื่อน รู้สึกกระดากอายง่ายมาก ไม่มี เพื่อนสนิทที่มหาวิทยาลัย มักมีเรื่องถกเถียงโต้แย้งกับผู้อื่น ไม่มีใครที่จะปรึกษาด้วยได้ ทำตามหรือยอมตามผู้อื่นได้ง่าย

1.4 ปัญหาการปรับตัวด้านอารมณ์ ได้แก่ การที่นักศึกษามีความรู้สึก ไม่สบายใจอื่นเนื่องมาจากอารมณ์ เช่น กังวลใจในสิ่งเล็กน้อย มักเครียดอยู่เสมอ ห่อทั้งง่ายมาก มักใจลอย ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง คิดอยากฆ่าตัวตาย

1.5 ปัญหาการปรับตัวด้านสุขภาพ ได้แก่ การที่นักศึกษามีความรู้สึก ไม่สบายใจหรือกาย อื่นเนื่องมาจากสุขภาพและการยอมรับพัฒนาการทางร่างกาย ของตนเอง เช่น สุขภาพไม่ดี ไม่แข็งแรงเท่าที่ควร ปวดศีรษะบ่อย ๆ มีโรคประจำตัว ไม่พอใจในรูปร่างหน้าตาที่เป็นอยู่ มีความพิการทางร่างกายทำให้หงุดหงิดรำคาญใจ

1.6 ปัญหาการปรับตัวด้านการเงินและที่พักอาศัย ได้แก่ การที่ นักศึกษามีความรู้สึกไม่สบายใจหรือกายอื่นเนื่องมาจากปัญหาทางเศรษฐกิจและความ เป็นอยู่ เช่น อยากมีเงินไว้ใช้จ่ายส่วนตัวมากกว่านี้ ครอบครัวมีความกังวลใจ เกี่ยวกับเงิน ทำงานเพื่อเงินค่าใช้จ่ายส่วนตัวเป็นส่วนใหญ่ ลักษณะสภาวะแวดล้อม ที่บ้านไม่เหมาะสม ไม่มีห้องส่วนตัวที่บ้าน ไม่พอใจบ้านหรือที่พักที่อยู่ในปัจจุบัน

2. นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ใน มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ศูนย์ศาลายา ปีการศึกษา 2537

3. พื้นฐานความรู้ หมายถึง การสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ของนักศึกษาก่อนเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยมหิดล โดยแบ่งเป็นผู้สำเร็จการศึกษาชั้น มัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียน และผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จากการสอบเทียบ

4. สาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่ หมายถึง กลุ่มวิชาที่นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ตาม ลักษณะการจัดกลุ่มวิชาโดยทบวงมหาวิทยาลัย ในการวิจัยนี้แบ่งเป็น 2 สาขาวิชา คือ

4.1 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ได้แก่ ประเภทวิชา แพทยศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ เภสัชศาสตร์ รังสีเทคนิค สาธารณสุขศาสตร์ เทคนิคการแพทย์ กายภาพบำบัด และพยาบาลศาสตร์

4.2 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่ ประเภทวิชา วิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม และวิศวกรรมศาสตร์

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถทางการเรียนของ นักศึกษาวัดได้จากคะแนนเฉลี่ยสะสม ในวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ออกเป็น 3 ระดับ คือ

5.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยสะสมของ นักศึกษาตั้งแต่ระดับ 2.75 ขึ้นไป

5.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยสะสม ของนักศึกษาตั้งแต่ระดับ 2.00 ขึ้นไป จนถึงระดับ 2.74

5.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ หมายถึง คะแนนเฉลี่ยสะสมของ นักศึกษาตั้งแต่ระดับ 1.99 ลงมา

6. ประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา หมายถึง การที่นักศึกษา ได้มีส่วนร่วมหรือเข้าร่วมในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยในระหว่างที่ศึกษา อยู่ วัดได้จากแบบสอบถามประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งผู้วิจัย ปรับปรุงและดัดแปลงมาจากแบบสอบถามประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมของ สายพิณ สุตคณิง (2536 : 104 - 105) ซึ่งเป็นประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรม สูง ปานกลาง และต่ำ แบ่งกลุ่มโดยใช้เทคนิค 33 % ของเคอร์สัน (Allen and Yen. 1979 : 122) ดังนี้

กลุ่มสูง คือ กลุ่มนักศึกษาที่ได้คะแนนตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 67 ขึ้นไป

กลุ่มปานกลาง คือ กลุ่มนักศึกษาที่ได้คะแนนตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 34 - 66

กลุ่มต่ำ คือ กลุ่มนักศึกษาที่ได้คะแนนตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 33 ลงมา

7. ความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ หมายถึง ความคิด ความรู้สึกของนักศึกษาต่อเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพที่เขาต้องการจะเป็น ต้องการจะได้มาและต้องการจะทำให้สำเร็จในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่ตนเลือกศึกษา และอาชีพที่ปรารถนา วัดได้จากแบบสอบถามวัดความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษา

และอาชีพ ซึ่งผู้วิจัยปรับปรุงและดัดแปลงมาจากแบบสอบถามความคาดหวังในชีวิต
 ด้านการศึกษาและอาชีพ ของ วัชร ชวหา (2534 : 301 - 302) ซึ่งความ
 คาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือความคาดหวัง
 ในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพสูง ปานกลาง และต่ำ โดยใช้เทคนิค 33 %
 ของเคอร์สัน (Allen and Yen. 1979 : 122) ดังนี้

กลุ่มสูง	คือ	กลุ่มนักศึกษาที่ได้คะแนนตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 67 ขึ้นไป
กลุ่มปานกลาง	คือ	กลุ่มนักศึกษาที่ได้คะแนนตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 34 - 66
กลุ่มต่ำ	คือ	กลุ่มนักศึกษาที่ได้คะแนนตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 33 ลงมา

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาคำว่า เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล และได้จัดลำดับเสนอตามสาระดังนี้ ความหมายของการปรับตัว ทฤษฎีการปรับตัวของรอย สาเหตุของการปรับตัว ลักษณะการปรับตัวที่ดี ลักษณะการปรับตัวที่ไม่ดี แบบสำรวจปัญหาการปรับตัวของ มุนีญ์ การปรับตัวในมหาวิทยาลัย และความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ

ความหมายของการปรับตัว

การที่บุคคลสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดีและมีความสุขนั้นจะต้องอาศัยการปรับตัว ซึ่งคำว่า การปรับตัว (Adaptation) นี้ ผู้เริ่มใช้คนแรกคือ คาร์วิน (Darwin) และมีปรากฏในทฤษฎีวิวัฒนาการของเขา ในปี ค.ศ. 1859 คาร์วินได้สรุปความคิดว่า สิ่งมีชีวิตที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาวะแวดล้อมของโลกที่เต็มไปด้วยภัยอันตรายต่าง ๆ ได้เท่านั้นที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้ ต่อมานักจิตวิทยาได้ขอพิมพ์คำว่า "Adaptation" มาใช้แล้วให้ชื่อใหม่ว่า "Adjustment" โดยศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ในด้านที่เกี่ยวกับการปรับตัว (นิภา นิธยาน. X 2530 : 5). อันประกอบขึ้นด้วยกระบวนการต่าง ๆ หรือวิธีการทั้งหลายทางจิต ที่แต่ละบุคคลได้ใช้ในการเผชิญกับข้อเรียกร้องหรือแรงผลักดันทั้งภายนอกและภายใน (Lazarus. 1969 : 18) สำหรับความหมายของการปรับตัวตามพจนานุกรมทางพฤติกรรมศาสตร์ หมายถึง ความสัมพันธ์ที่สอดคล้องระหว่างสภาพแวดล้อมกับความต้องการของตนเอง ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ (Worchel and Goethols. 1985 : 2) รวมทั้งเป็นการปรับและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่จำเป็นเพื่อสนองตอบความต้องการและความพึงพอใจอย่างสูงสุดโดยสร้างความสัมพันธ์ที่กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม โดแนลและคณะ (Donald and others. 1989 : 6 - 7) ได้อธิบายว่าการปรับตัวเป็นกระบวนการที่บุคคลพยายามเลือกสิ่งต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาสุขภาพจิตและสุขภาพกายของแต่ละบุคคลโดยการเลือกนั้นต้องสอดคล้องกับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม การปรับตัวจึงเป็นกระบวนการที่บุคคลพยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตนเอง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านอารมณ์ ความต้องการ บุคลิกภาพให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม

เพื่อให้สามารถทนอยู่ได้ในสังคมหรือสภาพแวดล้อมนั้น ๆ (กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ. 2524 : 180) โยธิน กันสนุบุตรและสุภาพรรณ โคตรจรัส (2533 : 274) ได้ให้ความหมายการปรับตัวว่า เป็นกระบวนการที่บุคคลพยายามเพื่อไปสู่เป้าหมาย ตลอดจนมีปฏิกริยาโต้ตอบอุปสรรคต่าง ๆ ที่ขัดขวางไม่ให้ไปถึงเป้าหมายนั้น ๆ ยรรยง ผิวอ่อน (2535 : 10) ได้ให้ความหมายของการปรับตัวว่า เป็นกระบวนการที่บุคคลพยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตนเอง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านอารมณ์ บุคลิกภาพ ความต้องการ ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่ตนเองสามารถทนอยู่ได้ใน สภาพแวดล้อมนั้น ๆ รวมทั้งปฏิกริยาโต้ตอบต่าง ๆ ต่อสิ่งแวดล้อมของมนุษย์ และ โกล์เกลี้ยความต้องการส่วนตนให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม และกุลธิดา พานิชกุล (2536 : 16) ได้ให้ความหมายของการปรับตัวไว้ว่าหมายถึง กระบวนการที่บุคคล มีการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมที่อยู่ภายในและภายนอกร่างกาย โดยปรากฏออกมา เป็นพฤติกรรม หรือความรู้สึกลึกซึ้ง เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองทั้งทาง ด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม

การปรับตัวจึงนับได้ว่าเป็น กระบวนการปรับและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลให้เกิดความสอดคล้องกลมกลืนเข้ากับสภาพแวดล้อมและความต้องการของตนเอง เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมและสภาพแวดล้อมที่ตนเป็นสมาชิกอยู่อย่างมีความสุข และจากทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวต่างมีแนวคิดที่แตกต่างกัน ตามแนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีนั้น ๆ สำหรับงานวิจัยนี้ได้อาศัยทฤษฎีการปรับตัวของ รอย (Roy) ซึ่งกล่าวถึงกระบวนการแก้ปัญหาเพื่อส่งเสริมให้บุคคลสามารถปรับตัวได้

ทฤษฎีการปรับตัวของรอย (Roy's Adaptation Model)

รอย (Roy) ได้อธิบายถึงการปรับตัวไว้ว่า หมายถึงพฤติกรรมการตอบสนองของบุคคลเมื่อเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตนเองหรือสิ่งแวดล้อมของตนเอง เพื่อปรับให้คงสภาวะสมดุลทั้งร่างกายจิตใจและสังคม ซึ่งรอยเชื่อว่าคนเราประกอบด้วย กาย จิต สังคม (Man in a biopsychosocial being) เป็นหน่วยเดียวที่ไม่อาจแบ่งแยกได้ (Unified whole) องค์ประกอบทั้งสามส่วนนี้มีความสัมพันธ์ต่อกันทำงานผสมผสานเป็นหน่วยเดียวกัน เพื่อคงภาวะปกติสุขหรือภาวะสุขภาพดี สาเหตุใดก็ตามที่มีผลต่อกาย ย่อมส่งผลกระทบไปยังจิตใจและสังคมด้วย ในทำนองเดียวกัน สิ่งที่มีผลต่อจิตย่อมมีผลกระทบต่อกายและสังคมด้วย ดังนั้นบุคคลจึงต้องมีการปรับตัวเพื่อรักษาความสมดุลของร่างกาย จิตใจ และสังคม บุคคลที่ประสบความสำเร็จในการปรับตัวจะมีความมั่นคงในชีวิต พฤติกรรมที่แสดงออกให้เห็นคือ

มีสุขภาพดี ยอมรับความเป็นจริง มีความพึงพอใจในชีวิต เป็นต้น ส่วนผู้ที่ประสบความล้มเหลวในการปรับตัว ก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ ไม่ยอมรับความจริง เศร้าซึม เป็นต้น กลไกที่บุคคลใช้ในการปรับตัวเพื่อรักษาสสมดุลประกอบด้วย 2 ส่วน (Andrew and Roy. 1991 : 33 - 35) คือ

1. กลไกการควบคุม (Regulator Mechanism) เป็นกลไกการปรับตัวที่เกิดขึ้นอัตโนมัติโดยที่บุคคลไม่รู้สึกรู้สีกตัว เป็นการทำงานร่วมกันของระบบประสาท ระบบต่อมไร้ท่อ การรับรู้และการตอบสนองเพื่อที่จะควบคุมการทำงานของร่างกายให้อยู่ในภาวะสมดุล

2. กลไกการรับรู้ (Cognator Mechanism) เป็นกลไกการปรับตัวที่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ซึ่งเกี่ยวกับกระบวนการทางจิต สังคม ที่บุคคลใช้ในการปรับตัวให้เข้ากับภาวะเครียด บุคคลจะเรียนรู้การปรับตัวในส่วนนี้จากทักษะการเข้าสังคม ประสบการณ์การแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่คล้ายคลึง และระดับการศึกษา ซึ่งเป็นการทำงานของสมองในระดับสูง

กลไกการปรับตัวทั้ง 2 ส่วนจะเกิดควบคู่กันเสมอ ทำงานร่วมกันเสมือนว่าเป็นหน่วยเดียวกัน โดยสิ่งเร้าจะผ่านเข้ามาทางกลไกการควบคุมแล้วส่งต่อไปที่กลไกการรับรู้

รอยได้วิเคราะห์ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ตามหลักของมาสโลว์ (Maslow's Hierachy of Needs) มาเป็นแนวทางในการทำความเข้าใจธรรมชาติของคน ซึ่งเชื่อว่ามนุษย์ต้องการปรับตัวเพื่อคงไว้ซึ่งความต้องการพื้นฐานอันเป็นดัชนีบ่งชี้ความมั่นคงของชีวิต และเนื่องจากมนุษย์เป็นหน่วยเดียวที่เรียกว่า ความมั่นคงของชีวิต (Biopsychosocial Being) จึงได้จากการที่บุคคลจะพึงมีความมั่นคงทางด้านร่างกาย (Physiologic Integrity) ความมั่นคงทางด้านจิตใจ (Psychic Integrity) และความมั่นคงทางด้านสังคม (Social Integrity) สามารถแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมซึ่งเป็นผลจากกลไกการควบคุมและกลไกการรับรู้ แบ่งเป็น 4 ด้านคือ

1. พฤติกรรมการปรับตัวตามความต้องการด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นการตอบสนองของบุคคลในด้านร่างกาย พฤติกรรมจะปรากฏออกมาเป็นการทำงานของเซลล์เนื้อเยื่อ อวัยวะและระบบซึ่งประกอบเป็นร่างกายของมนุษย์ เพื่อตอบสนองความมั่นคงทางด้านร่างกาย (Physiologic Integrity) ซึ่งพิจารณาได้จากการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน (Basic Need) ได้แก่ ความต้องการออกซิเจน อาหาร การขับถ่าย การทำกิจกรรมและการพักผ่อน

การตอบสนองในด้านต่าง ๆ ต้องอาศัยการรับรู้ความรู้สึก การควบคุมน้ำและเกลือแร่ การทำงานของระบบประสาทและระบบต่อมไร้ท่อ โดยมีกลไกการควบคุมเป็นตัวเชื่อมโยงการทำงานและตอบสนองออกมาเป็นพฤติกรรมการปรับตัว เป้าหมายสูงสุดของการดำรงชีวิตในภาวะปกติสุขคือสมดุล ซึ่งมนุษย์จะพยายามปรับ รักษาภาวะเช่นนี้ไว้ ถ้าผลลัพธ์การปรับตัวไม่สามารถก่อให้เกิดการตอบสนองในทางบวกได้ ก็จะปรากฏเป็นพฤติกรรมการปรับตัวในทางลบหรือล้มเหลว (Maladaptation Behavior)

2. พฤติกรรมการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ (Self Concept) นอกเหนือจากการปรับตัวเพื่อให้ได้มาซึ่งความต้องการด้านร่างกาย มนุษย์จำเป็นต้องมีความมั่นคงทางจิตใจ (Psychic Integrity) และสิ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อการคงไว้ซึ่งความมั่นคงทางจิตใจคือ ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง อันเกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ ตลอดจนการปะทะสัมพันธ์กับผู้อื่น ในทางจิตวิทยาเชื่อว่าพฤติกรรมทุกอย่างของมนุษย์ เป็นผลจากความนึกคิดที่บุคคลมีต่อตนเอง บุคคลที่มีความเชื่อมั่นและมองเห็นคุณค่าแห่งตนจะมีการปรับตัวต่อภาวะความกดดันต่าง ๆ ดีกว่าบุคคลที่มีความรู้สึกต่อตนเองในทางลบ

3. พฤติกรรมการปรับตัวตามบทบาทหน้าที่ (Role Function) การแสดงบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ ของบุคคลได้เหมาะสมทั้งทางด้านพฤติกรรมการแสดงออก อารมณ์ และความรู้สึก เป็นการตอบสนองความต้องการและเพื่อคงไว้ซึ่งความมั่นคงทางสังคม (Social Integrity) ในสถานการณ์ใดก็ตามที่บุคคลไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของตนได้ บุคคลต้องมีการปรับตัวเพื่อให้การแสดงบทบาทของตนเป็นไปตามปกติ หากจะสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยการปรับตัวของบุคคลนั้น

4. การปรับตัวด้านการพึ่งพาหว่ากัน (Interdependence) ความจริงทางสังคมอีกประการหนึ่งคือ การที่คนเราต้องการมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ถือว่าเป็นความต้องการพื้นฐานของบุคคลในอันที่จะคงไว้ซึ่งความมั่นคงทางสังคม (Social Integrity) ด้วยประการหนึ่ง ความพอเหมาะระหว่างการพึ่งพาตนเอง (Independence) การพึ่งพาผู้อื่น (Dependence) และการให้ผู้อื่นได้พึ่งพาตน มีส่วนช่วยให้เกิดความมั่นคงทั้งทางจิตใจและสังคม โดยปกติบุคคลจะพยายามคงไว้ซึ่งความเป็นตัวของตัวเอง และยอมพึ่งพาอาศัยผู้อื่นในขอบเขตที่ตนเองและสังคมยอมรับ

สาเหตุของการปรับตัว

คนเราจะปรับตัวเมื่อเกิดความไม่สบายใจ ความวิตกกังวล ความคับข้องใจ และความเครียด วารินทร์ สายโอบเอื้อ (2522 : 159 - 160) ได้อธิบายถึงสาเหตุของการปรับตัวซึ่งอาจจะเกิดจากสิ่งต่อไปนี้

1. ไม่สามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของตนได้ ซึ่งอาจเป็นเพราะอุปสรรคที่เนื่องมาจากตัวเองหรือผู้อื่น มีผลทำให้บุคคลเกิดความไม่สบายใจ และมีความคับข้องใจตามมา

2. เกิดจากความขัดแย้ง ความขัดแย้งหมายถึง การที่บุคคลไม่สามารถจะตัดสินใจเลือกการกระทำทั้งสองอย่างได้ในขณะเดียวกัน แต่จะต้องเลือกกระทำเพียงอย่างเดียวนั้นมี 3 ลักษณะคือ

2.1 ความขัดแย้งในทางบวก เป็นความขัดแย้งที่เกิดจากการที่จะต้องเลือกเพียงอย่างเดียว ในสิ่งที่ตัวเองชอบเท่า ๆ กัน ตั้งแต่ 2-3 อย่างขึ้นไป ยิ่งชอบมากทุกอย่างยิ่งเลือกยาก กว่าที่จะเลือกได้ก็ต้องใช้เวลา ถึงจะเลือกแล้วก็ยังเสียดายสิ่งที่ไม่สามารถจะเลือก

2.2 ความขัดแย้งในทางลบ เกิดจากการที่ตัวเองต้องเลือกในสิ่งที่ไม่ชอบเลยตั้งแต่ 2-3 อย่างขึ้นไป จะไม่เลือกก็ไม่ได้ เลือกไปแล้วก็ไม่สบายใจ เพราะสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นเราไม่ชอบเลย แต่เราก็ต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง

2.3 ความขัดแย้งในทางบวกและลบ เกิดขึ้นในกรณีที่สิ่งต่าง ๆ หรือบุคคลหรือสัตว์ที่เราต้องเลือกนั้นมีทั้งถูกใจและไม่ถูกใจเราในระดับที่เท่า ๆ กัน ทั้งหมดตั้งแต่ 2 อย่างขึ้นไป แต่เราก็ต้องเลือกเพียงอย่างเดียว

ดังนั้นบุคคลจึงมีสาเหตุของการปรับตัวที่แตกต่างกัน โดยส่วนใหญ่จะปรับตัวเพื่อแก้อุปสรรคหรือข้อขัดข้องใจของตนเอง เช่น ปรับตัวเมื่อเกิดความไม่สบายใจ ความวิตกกังวล ความคับข้องใจ และความเครียด เพื่อตอบสนองความต้องการแห่งตน หรือที่ตนไม่สามารถจะกระทำได้

ลักษณะการปรับตัวที่ดี

บุคคลที่สามารถปรับตัวได้ดีมีใจผู้ที่ปราศจากปัญหา แต่เป็นผู้กล้าเผชิญปัญหา อุปสรรคและความยุ่งยากในชีวิตอย่างมีสติและไม่หวาดหวั่น ตลอดจนเป็นผู้ที่พร้อมจะเผชิญทั้งความสุขความทุกข์ในชีวิต บางครั้งแม้จะประสบชะตากรรมที่ยังความผิดหวังและล้มเหลวแก่ชีวิต ก็ยังความกล้าหาญเข้มแข็งพอที่จะดำเนินชีวิตต่อไปโดยไม่ยอมแพ้

หรือทอดอวย (มาลีณี อยู่โพธิ์. 2525 : 36) การปรับตัวที่ดีจะทำให้บุคคลมีความเข้าใจในตนเอง และเข้าใจบุคลิกภาพของตนเอง รู้จักตนเอง รู้จักคุณภาพความสามารถ แรงบันดาลใจและทัศนคติที่ดีต่อตนเอง ตลอดจนเข้าใจสัมพันธ์ภาพที่มีต่อบุคคลอื่นและไม่มีความตึงเครียด (อาภา จันทรสกุล. 2535 : 67 ; อ้างอิงมาจาก Rogers. 1974) ซึ่ง มนุญ คณะวัฒนา (2526 : 141 - 143) ได้กล่าวถึงลักษณะของคนที่ปรับตัวได้ดีไว้ดังนี้

1. มีความรู้เกี่ยวกับตัวเอง (Self-Knowledge) ผู้ที่ปรับตัวได้ดี คือ ผู้ที่รู้ถึงพลังจิต แรงจูงใจ ความปรารถนา ความทะเยอทะยาน ความรู้สึกความสามารถ และอารมณ์ต่าง ๆ ของตนเอง นั่นคือ จะต้องเข้าใจทุกสิ่งทุกอย่างเกี่ยวกับตัวเองได้หมดทั้งพฤติกรรมและความรู้สึกของตัวเอง
 2. ความรู้สึกว่าตนเองเป็นคนมีค่า (Self-Esteem) ประกอบด้วยความรู้สึกที่ดีต่อตัวเองและความสามารถที่จะทำหน้าที่ให้แก่สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 3. ความรู้สึกมั่นคงอบอุ่น (Feeling of Security) คนที่ปรับตัวได้ดี มีความรู้สึกว่าได้รับการยอมรับว่า เป็นส่วนหนึ่งของสังคมและที่สำคัญที่สุดคือมีอิสระในการแสดงออกต่อสถานการณ์ทางสังคมที่แตกต่างกัน
 4. ความสามารถในการรับและให้ความรัก (Ability to Accept and Give Affection) หมายถึง ความสามารถที่จะสร้างความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ได้อย่างน่าพอใจ คนที่ปรับตัวได้ดีจะรู้สึกถึงความต้องการของคนอื่น ๆ นั่นคือสามารถล่วงรู้ถึงความรู้สึกของคนอื่น ๆ และรักษาความสัมพันธ์ที่มีทั้งการให้และการรับไว้ได้
 5. ความพอใจต่อความปรารถนาทางกาย (Satisfaction of Bodily Desires) คนที่ปรับตัวได้ดีจะมีทัศนคติต่อการทำงานของร่างกายของตนอย่างสมบูรณ์ ไม่หมกมุ่นครุ่นคิดวิตกกังวล
 6. ความสามารถที่จะเป็นผู้ผลิตและมีความสุข (Ability to Be Productive and Happy) สามารถใช้ความสามารถต่าง ๆ ในการทำงานหรือความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ได้อย่างดีและกว้างขวาง มีความสนุกและความกระตือรือร้น
 7. ปราศจากความตึงเครียดและความรู้สึกที่เกินขีด (Absence of Tension and Hypersensitivity) คนที่ปรับตัวไม่ได้จะมีความทุกข์ที่เกิดจากความวิตกกังวลและความตึงเครียด ซึ่งมีผลสะท้อนให้เกิดอาการอื่น ๆ ตามมา
- นอกจากนี้ นิภา นิธยาชน (2530 : 155 - 157) ได้กล่าวสรุปถึงเด็กวัยรุ่นที่ประสบผลสำเร็จในการปรับตัวว่า ทำให้เกิดลักษณะของสุขภาพจิตที่ดี ดังนี้

1. มีความเชื่อมั่นและความรู้สึกมั่นคง อันก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตัวเอง ไม่มีปมด้อย ไม่กลัวเกรงตำแหน่ง ความยิ่งใหญ่ หรือการก้าวร้าวระรานของผู้อื่น ในขณะที่เดียวกันก็รู้จักยอมรับความสามารถ และความสำเ็จของผู้อื่นที่เหนือกว่าตน มีความปรารถนาดีต่อผู้อื่นด้วยความจริงใจ กล้าเผชิญชีวิตโดยไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรค

2. มีลักษณะอบอุ่นเป็นมิตร มีลักษณะนิสัยน่ารัก เมตตากรุณาต่อผู้อื่นด้วยน้ำใสใจจริง ไม่หวังผลตอบแทน ไม่เห็นแก่ตัว เกรงใจ และคำนึงถึงจิตใจของผู้อื่น

3. มีความรู้สึกตระหนักในคุณค่าของภาระหน้าที่ที่ปฏิบัติ การดำเนินชีวิตแต่ละวันเป็นไปอย่างมีคุณค่า และไม่น่าเบื่อหน่าย

4. พร้อมที่จะรับประสบการณ์ใหม่ ๆ และสนใจในกิจกรรมรอบตัว มีความสุขในสิ่งต่าง ๆ ตามความถนัดและความสนใจของตน เช่น การเล่นกีฬา การเล่นดนตรี และการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ

5. รู้จักรักษาอนามัย และสุขภาพร่างกายสม่ำเสมอ ทั้งในการกิน การนอน และการออกกำลังกาย เป็นต้น

6. มีความกล้าที่จะเผชิญกับความจริงในชีวิต กล้าที่จะเผชิญความจริงเกี่ยวกับสภาพของตนเองที่นำความทุกข์ใจมาให้ เช่น ความล้มเหลวและความผิดพลาดในชีวิต โดยไม่หาทางออกด้วยการกล่าวโทษผู้อื่น หรือกลบเกลื่อนข้อบกพร่องของตนเองด้วยวิธีการปรับตัวแบบต่าง ๆ

7. มีจิตใจหนักแน่นมั่นคง ไม่ท้อถอยและหวาดหวั่น พร้อมจะแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเติมกำลังความสามารถ

8. มีความสามารถในการปรับตัวได้ดี สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมทางครอบครัวและสังคมได้ง่าย มีใจกว้างพอที่จะรับฟังความคิดเห็นและข้อโต้แย้งของผู้อื่น ในเวลาเดียวกันก็เป็นผู้ยึดมั่นในหลักการที่ดี มีมาตรฐานการประพฤติปฏิบัติสูง และยึดถือค่านิยมที่ดีงาม

9. มีอารมณ์ซึ่งช่วยส่งเสริมแทนที่จะขัดขวางสวัสดิภาพของชีวิต ไม่มีอารมณ์เกสียด เคียดแค้น หรืออิจฉาริษยา รู้จักที่จะยับยั้งและควบคุมอารมณ์ได้ มีอารมณ์รักใคร่ และเป็นมิตรกับเพศตรงข้ามได้ดีด้วยดี

10. ปราศจากนิสัยในทางจิตที่กระทบกระเทือนบุคลิกภาพ ไม่ลงโทษตัวเองเมื่อกระทำผิด แต่จะจดจำประสบการณ์ไว้เป็นบทเรียนที่มีค่า ไม่หวาดระแวงสงสัยผู้อื่น ไม่หมุมหมิ่นในเรื่องเล็กน้อยไร้สาระ ไม่เคร่งเครียดและวิตกกังวลจนเกินเหตุ

ดังนั้น ลักษณะของนักศึกษาที่สามารถปรับตัวได้ดี จึงเป็นบุคคลที่สามารถปรับ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตน เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกลมกลืนระหว่างความต้องการของตนเองกับสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง โดยมีลักษณะดังนี้ มีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นตัวของตัวเอง เห็นคุณค่าตัวเอง มีความเป็นอิสระ เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม มีความมั่นคงทางอารมณ์ เข้ากับผู้อื่น รู้จักและปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม

ลักษณะการปรับตัวที่ไม่ดี

พฤติกรรมหรือลักษณะที่แสดงว่าบุคคลปรับตัวไม่ดีนั้น แคพแพลน (Kaplan. 1959 : 27) ได้แบ่งออกเป็น 6 ประเภท คือ

1. พวกที่ชอบกระพริบตาบ่อย ๆ เสียริมฝีปาก ดึงผม กัดเล็บ กระดิกขา หรือปัสสาวะบ่อย ๆ พวกนี้เกิดจากความวิตกกังวล
2. พวกหมกมุ่นอยู่กับความเศร้าโศกเสียใจ ตื่นเต้นจนเกินไป ไม่รับผิดชอบงาน พวกนี้เกิดจากอารมณ์รุนแรงจนเกินไป
3. พวกที่ต้องพึ่งพาผู้อื่น ทำงานคนเดียวไม่ได้ ขี้ระแวง ขี้สงสัย ขาดเหตุผล ตัดสินใจเองไม่ได้ รู้สึกว่าตนเองขาดความสามารถและมีปมด้อย พฤติกรรมเหล่านี้เกิดจากขาดวุฒิภาวะทางอารมณ์
4. พวกที่ชอบแสดงอาการก้าวร้าวผู้อื่น ต่ำหิดีเตี้ยน พุดจาขวานผ่าซาก พวกนี้คิดว่าตนเองเหนือกว่าผู้อื่น
5. พวกที่พูดจาหยาบค้าย ขาดความสุภาพ ชอบขัดขืนคำสั่ง ชอบรังแกและทารุณสัตว์ตลอดจนชอบต่อต้านระเบียบวินัย พวกนี้เกิดจากการต่อต้านสังคม
6. พวกที่เจ็บป่วยโดยขาดเหตุผล กินจุ หิวเก่ง บางครั้งอาเจียน และอุจจาระไม่เป็นเวลา พวกนี้มีสาเหตุมาจากจิตใจได้รับความกระทบกระเทือน

นอกจากนี้โรเจอร์ (Rogers) (อาภา จันทรสกุล. 2535 : 68 ; อ้างอิงมาจาก Roger. 1964) ได้พิจารณาลักษณะของผู้ที่ปรับตัวไม่ได้คือ ผู้ที่ไม่ยอมรับตนเอง การพิจารณาและการรับรู้เกี่ยวกับตนเองบิดเบือนไปจากความเป็นจริง ไม่สามารถรับรู้ความต้องการที่เกิดขึ้นทั้งภายในตนเองและสภาพความเป็นจริงภายนอกได้ เมื่อสื่อการรับรู้เกี่ยวกับตนเองไม่มีประสิทธิภาพ ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นก็เสียหาย มีพฤติกรรมไม่คงเส้นคงวา อารมณ์แปรปรวนเร็ว เกิดจากความคลาดเคลื่อนอย่างมากระหว่างตนเองกับประสบการณ์

จากลักษณะของผู้ที่ปรับตัวได้ไม่ดีดังกล่าวข้างต้น สำหรับนักศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาใหม่นั้นจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่สถาบันอุดมศึกษาจะต้องให้ความเอาใจใส่

เพื่อจะได้ทราบถึงสภาพปัญหา เพื่อจะได้นำมาเป็นข้อพิจารณาวางแผน กำหนดนโยบายต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยวิธีการและเครื่องมือเพื่อตรวจสอบลักษณะของการปรับตัวไม่ได้ และแบบตรวจสอบหนึ่งที่เป็นที่นิยมและใช้ได้ดีก็คือ แบบสำรวจปัญหาการปรับตัวของมูนีย์ (The Mooney Problem Checklist Adjustment)

แบบสำรวจปัญหาการปรับตัวของมูนีย์

(The Mooney Problem Checklist Adjustment)

แบบสำรวจปัญหาการปรับตัวของมูนีย์ ซึ่งสุภาพรรณ โคตรจรัส (2524 : 1) ได้นำมาแปลและเรียบเรียงเพื่อให้เหมาะสมกับการศึกษาปัญหาการปรับตัวของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประกอบด้วยกลุ่มปัญหา 11 ด้าน ๆ ละ 20 ข้อ รวมทั้งสิ้น 220 ข้อ และเพื่อจำแนกระดับความมากน้อยของปัญหา รายการปัญหาแต่ละข้อมีคำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มีน้ำหนักจาก 1 คือ ไม่เป็นปัญหาเลย ถึง 5 คือ เป็นปัญหามากที่สุด ดังนี้

1. ปัญหาด้านสุขภาพ และพัฒนาการทางร่างกาย (Health and Physical Development, HPD) ประกอบด้วยรายการปัญหาทางสุขภาพและการยอมรับพัฒนาการทางร่างกายของตนเอง เช่น สุขภาพไม่ดี ไม่แข็งแรงเท่าที่ควรปวดศีรษะบ่อย ๆ มีโรคประจำตัว ไม่พอใจในรูปร่างหน้าตาที่เป็นอยู่ มีความพิการทางร่างกายทำให้หงุดหงิดรำคาญใจ
2. ปัญหาด้านการเงินและที่อยู่อาศัย (Finance, Living Conditions and Employment, FLE) ประกอบด้วยรายการปัญหาทางเศรษฐกิจและความ เป็นอยู่ เช่น อยากมีเงินไว้ใช้จ่ายส่วนตัวมากกว่านี้ ครอบครัวมีความกังวลใจเกี่ยวกับเงิน ทำงานเพื่อเงินค่าใช้จ่ายส่วนตัวเป็นส่วนใหญ่ ไม่มีห้องส่วนตัวที่บ้าน ไม่พอใจบ้านหรือที่พักที่อยู่ในปัจจุบัน
3. ปัญหาด้านกิจกรรมทางสังคมและนันทนาการ (Social and Recreation Activities, SRA) ประกอบด้วยรายการปัญหา เช่น มีเวลาสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจน้อยมาก ไม่ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ รู้สึกประหม่าเมื่อพบปะผู้คน ขาดทักษะทางกีฬาและเกมส์ต่าง ๆ มีโอกาสสังสรรค์ หรือร่วมกิจกรรมทางสังคมน้อยมาก
4. ปัญหาด้านความลัษณ์ทางสังคม (Social-Psychological Reaction, SPR) ประกอบด้วยรายการปัญหาทางด้านการปรับตัวทางสังคม และความ

สัมพันธ์กับเพื่อนวัยเดียวกัน เช่น รู้สึกกระดากอายง่ายมาก ไม่มีเพื่อนสนิทที่มหาวิทยาลัย มักมีเรื่องถกเถียงโต้แย้งกับผู้อื่น ไม่มีใครที่จะปรับทุกข์ด้วยได้ ทำตามหรือยอมตามผู้อื่นได้ง่าย

5. ปัญหาด้านการปรับตัวทางอารมณ์และส่วนตัว (Personal-Psychological Relation, PPR) ประกอบด้วยรายการปัญหา เช่น กังวลใจในสิ่งเล็กน้อย มักเครียดอยู่เสมอทั้งง่ายมาก มักใจลอย ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง คิดอยากฆ่าตัวตาย

6. ปัญหาด้านการปรับตัวทางเพศ (Courtship, Sex and Marriage, CSM) ประกอบด้วยรายการปัญหา เช่น มีนัดกับเพื่อนต่างเพศน้อยมาก ชอบเพื่อนต่างเพศที่ทางบ้านไม่ยอมรับ ไม่แน่ใจว่าจะสนิทสนมกับเพื่อนต่างเพศได้แค่ไหน กลัวจะหาคู่ที่เหมาะสมไม่ได้ ต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับการแต่งงาน

7. ปัญหาด้านการปรับตัวทางบ้านและครอบครัว (House and Family, HF) ประกอบด้วยรายการปัญหา เช่น มีปัญหากับบิดามารดา บิดามารดาไม่ลงรอยกัน มีความรู้สึกเหมือนขาดบ้าน ไม่มีบ้านที่แท้จริง เข้ากับสมาชิกในครอบครัวไม่ได้ ต้องการความรักความเข้าใจ บิดามารดาตัดสินใจให้มากเกินไป

8. ปัญหาการปรับตัวด้านศีลธรรม จรรยาและศาสนา (Moral and Religion, MR) ประกอบด้วยรายการปัญหา เช่น หดความศรัทธาในศาสนาที่เคยยึดถือ สนใจปัญหาด้านศีลธรรมจรรยาบางประการ ต้องการมีปรัชญาชีวิต มีความรู้สึกผิด ยอมแพ้ต่อสิ่งที่ส่อตาส่อใจได้ง่าย ควบคุมตนเองไม่ค่อยได้

9. ปัญหาการปรับตัวทางการเรียน (Adjustment to College Work, ACW) ประกอบด้วยรายการปัญหาเกี่ยวกับแรงจูงใจ นิสัยและทัศนคติทางการเรียน เช่น ไม่ทราบวิธีการเรียนที่มีประสิทธิภาพ เรียนไม่เก่ง ได้คะแนนต่ำ พื้นฐานความรู้ไม่ดีในบางวิชา สนใจในกิจกรรมต่าง ๆ นอกเหนือจากการเรียนเป็นส่วนใหญ่ ไม่สนใจค้นคว้าอ่านหนังสือเรียนอย่างแท้จริง

10. ปัญหาการปรับตัวด้านอนาคต อาชีพและการศึกษา (The Future : Vocational and Educational, FVE) ประกอบด้วยรายการปัญหา เช่น ต้องการออกไปประกอบอาชีพแต่ยังทำไม่ได้ ไม่แน่ใจว่าจะเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสมหรือไม่ สงสัยในคุณค่าของปริญญาบัตร ไม่แน่ใจว่าถ้าเรียนต่อไปจะคุ้มหรือไม่ มีปัญหาเกี่ยวกับการเลือกวิชาเรียน

11. ปัญหาการปรับตัวด้านหลักสูตรและการสอน (Curriculum and Teaching Procedure, CTP) ประกอบด้วยรายการปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัวต่อ

บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย เช่น ไม่ค่อยเข้าใจในสิ่งที่อาจารย์สอน อาจารย์ทำตัวห่างเหินไม่สนใจนักศึกษา วิชาที่จัดให้เรียนส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กันน้อยมาก มหาวิทยาลัยมีกฎข้อบังคับมากเกินไป กิจกรรมของมหาวิทยาลัยขาดการประสานงานที่ดี

แบบสำรวจปัญหาการปรับตัวที่สุภาพรรณ โคตรจรัส ได้นำมาใช้เพื่อศึกษาระดับปัญหาการปรับตัวของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ข้อคำถามจะเป็นสภาพปัญหาในด้านต่าง ๆ สำหรับการวิจัยนี้ศึกษาเฉพาะปัญหาการปรับตัวทางด้านการเรียน ปัญหาการปรับตัวด้านหลักสูตรและการสอน ปัญหาการปรับตัวด้านสังคม ปัญหาการปรับตัวด้านอารมณ์ ปัญหาการปรับตัวด้านสุขภาพ และการปรับตัวด้านการเงินและที่อยู่อาศัย

การปรับตัวของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย

นักศึกษานับเป็นทรัพยากรที่มหาวิทยาลัยมุ่งผลิต โดยทั่ว ๆ ไปมีอายุระหว่าง 17 - 22 ปี ซึ่งเป็นวัยที่กำลังจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ มีอารมณ์อ่อนไหว ขณะเดียวกันก็มีความกระตือรือร้น อยากรู้ อยากเห็น ทดลองสิ่งแปลกใหม่มีความคิดค่อนข้างเพื่อฝันและพร้อมที่จะยอมรับอุดมการณ์ที่ตนเชื่อถือ ในทางจิตวิทยานับว่าวัยนี้เป็นวัยที่กำลังแสวงหาเอกลักษณ์ (Identity) ของตนเอง การปฏิบัติตัวของนักศึกษาเหล่านี้จะมีลักษณะพิเศษไม่เป็นไปตามกฎเกณฑ์หรือระเบียบ (ทองเรียน อมรัชกุล. 2525 : 34) และนักศึกษาที่ศึกษาในระดับชั้นปีต่างกันก็จะมีแนวคิดต่อกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จะรู้สึกตื่นเต้นและสนใจทุก ๆ สิ่งรอบด้าน ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมการเรียนหรือกิจกรรมสังคมในมหาวิทยาลัย มีความอยากเรียนและตั้งใจในการศึกษา พยายามปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยและเชื่อฟังคำสอนของอาจารย์ (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2527 : 28) จากการศึกษาของ แอสซัม และเลวี (Assum and Levy. 1947 : 307 - 309) เปรียบเทียบระหว่างนักศึกษาที่มีการปรับตัวดีและนักศึกษาที่มีการปรับตัวไม่ดี พบว่า นักศึกษาที่ปรับตัวไม่ดีจะเรียนด้อยกว่านักศึกษาที่ปรับตัวดี นอกจากนี้ กิลล์ (Gill. 1962 : 144 - 149) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนกับการปรับตัว พบว่า ผู้เรียนที่เรียนดีจะมีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมได้ดีและแก้ปัญหาเกี่ยวกับความกังวลใจต่าง ๆ ได้ดีกว่าผู้เรียนที่มีผลการเรียนต่ำ จากการศึกษาของนุญมี เฌรยอด (Nenyod. 1975 : 5092 - A) เรื่อง ปัญหาของนักศึกษาต่างชาติที่ศึกษาในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยของรัฐ เท็กซัส

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักศึกษาต่างชาติที่ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 จำนวน 400 คน เป็นนักศึกษาจากวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก 78 คน จากวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยขนาดกลาง 107 คน และจากวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ 215 คน พบว่าปัญหาของนักศึกษาต่างชาติที่ศึกษาในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยทุกขนาด ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับการติดต่อ การเรียน การเงิน ที่พักอาศัย อาหาร ศาสนา สังคม และปัญหาเกี่ยวกับตัวเอง ในจำนวนปัญหาเหล่านี้ ปัญหาเกี่ยวกับการติดต่อกับบุคคลอื่น และปัญหาการเรียนเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุด สำหรับการศึกษาปัญหาของนักศึกษาไทย ประชุมสุข อาชาวำรุง (มติชน. 2523 : 5) ได้ศึกษาโดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากนักศึกษา 5 สถาบัน คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยมหิดล ในปีการศึกษา 2513 - 2514 พบว่า นักศึกษาต้องตกล่อกลงคันเนื่องจากแบ่งเวลาเรียนไม่ถูกต้อง ไม่ตั้งใจเรียน ร้อยละ 80 ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยไม่เกิน 2 ปี และส่วนใหญ่ต่างเป็นนักศึกษาใหม่และจากการศึกษาของ สุภาพรรณ โคตรจรัส (2524 : 1) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการปรับตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตมีปัญหาการปรับตัวทางการเรียนเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 73.97) ปัญหาด้านกิจกรรมทางสังคมและนันทนาการเป็นอันดับสอง (ร้อยละ 66.08) ด้านหลักสูตรและการสอนเป็นอันดับสาม (ร้อยละ 65.62) และด้านปรับตัวทางอารมณ์และส่วนตัวเป็นอันดับสี่ (ร้อยละ 65.05) ปัญหาการเรียนนั้นส่วนใหญ่วิตกกังวลเกี่ยวกับการสอบ (ร้อยละ 86) ดังนั้นปัญหาการเรียนของนักศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาใหม่ซึ่งมีความยุ่งยากใจและประสบปัญหาในการปรับตัวให้เข้ากับชีวิตในมหาวิทยาลัย ได้แก่ การฟังและจดคำบรรยายของอาจารย์ผู้สอน การแบ่งเวลา การร่วมกิจกรรม การคบเพื่อน การอยู่ร่วมกันในหอพักและอาหารการกิน ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากสังคมในมหาวิทยาลัยมีสิ่งต่างๆ ที่แปลกแตกต่างไปจากสิ่งที่คุณักศึกษาเคยพบในอดีต (มัลลวีร์ อุดลยวัฒน์ศิริ. 2533 : 62) การปรับตัวจึงมีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเข้าชั้นและการออกกลางคันของนักศึกษา ทำให้เกิดความสูญเสียเล่าทางการศึกษา (สมบัติ ตาปัญญา. 2528 : 59) จากการศึกษาของดีเซนา (Desena. 1966 : 351 - 355) พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเพนซิลวาเนียกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีปัญหาที่พบมากตามลำดับ คือ ด้านการปรับตัวทางการเรียน ด้านกิจกรรมทางสังคมและการพักผ่อนหย่อนใจ ด้านสัมพันธภาพในสังคม ด้านอนาคตเกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพ

ด้านความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตน ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ และจากการศึกษาของ วอร์เตอร์ส (Waters. 1964 : 342 - 343) พบว่า ปัญหาของนักศึกษาที่พบบ่อยที่สุดคือ ปัญหาการปรับตัวทางอารมณ์และทางสังคม นักศึกษาจึงต้องปรับตัวให้เข้ากับบรรยากาศในมหาวิทยาลัยให้ได้ภายในเวลาสั้นที่สุด เพราะความล้มเหลวในการปรับตัวของนักศึกษาจะทำให้พลาดโอกาสในการศึกษาเล่าเรียนได้ (Lazarus. 1969 : 10)

สำหรับมหาวิทยาลัยมหิดล สมศรี เชื้อหิรัญ วิทยา นาควัชร และวาสนา แฉล้มเขตร (2523 : 38 - 49) สำรวจปัญหาสุขภาพจิตของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า มีนักศึกษาที่อาจมีสุขภาพจิตร้อยละ 49.90 และปัญหาพื้นฐานส่วนใหญ่ของนักศึกษา ได้แก่ ปัญหาการปรับตัว รองลงมาคือ ปัญหาการเรียน ปัญหาทางอารมณ์และปัญหาครอบครัว จากการศึกษาของอำไพวรรณ พุ่มศรีสวัสดิ์ (2529 : 13) เรื่องปัญหาและความต้องการบริการด้านกิจการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดล ระดับปริญญาตรี ณ ศาลาบา ปีการศึกษา 2528 - 2529 พบว่า ปัญหาด้านการเรียน นักศึกษามีปัญหาเกี่ยวกับการแบ่งเวลาเรียน ขาดทักษะในการดูหนังสือ ไม่มีสมาธิในการเรียนและขาดทักษะในการจดคำบรรยาย นอกจากนี้ นักศึกษาบางส่วนมีปัญหาเกี่ยวกับความสามารถทางสติปัญญา การเข้าร่วมกิจกรรมมากเกินไปทำให้ผลการเรียนไม่ดี ไม่ชอบวิธีสอนและสาขาวิชาที่เรียน

อาภรณ์ เอี้ยวสกุลและคณะ (2529 : 55 - 56) ได้ศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติและผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ที่ผ่านการคัดเลือกประเภทสอบรวมเข้ามหาวิทยาลัยและประเภทโควต้า พบว่า เมื่อประเมินประสิทธิภาพทางการศึกษาของนักศึกษาแพทย์ประเภทโควต้าใช้เวลาในการศึกษาและมีความสูญเสียทางการศึกษาที่เกิดขึ้นจากการใช้เวลาโดยเฉพาะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 มากกว่านักศึกษาแพทย์ที่สอบรวมเข้ามหาวิทยาลัย ในขณะที่นักศึกษาแพทย์ที่สอบรวมเข้ามหาวิทยาลัยมีปัญหาเกี่ยวกับบุคลิกภาพ การปรับตัว และสุขภาพจิตไม่ปกติมากกว่า

และจากการศึกษาของ พรรณี ดันสกุลและอาภรณ์ รอดอรินทร์ (2530 : 33 - 37) ได้ศึกษาเรื่องความเป็นอยู่และความรู้สึกของนักศึกษา ณ ศาลาบา ประจำปีการศึกษา 2528 - 2529 พบว่า นักศึกษามีการกระทำที่ไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบ ซึ่งนักศึกษาระบุว่ามี 822 เรื่อง ร้อยละ 49 เกี่ยวกับการปฏิบัติตัวของนักศึกษาด้วยกัน ร้อยละ 17 เกี่ยวกับมหาวิทยาลัย ร้อยละ 12 เกี่ยวกับหอพักและเจ้าหน้าที่ ร้อยละ 8 เกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนและร้อยละ 3 เกี่ยวกับโรงอาหาร รัชณี สรรเสริญ (2530 : 79) ได้ศึกษาการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาลรามาธิบดี พบว่า ร้อยละ 25.05 มีการปรับตัวไม่ดี

และนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีปัญหามากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2 กุลนารี สิริสาส์และคณะ (2531 : 83 - 85) ได้ศึกษาเรื่อง ความเครียดของนักศึกษาคณะ เทคนิคการแพทย มหาวิทยาลัยมหิดลพบว่า นักศึกษาเทคนิคการแพทย์ ชั้นปีที่ 1 และ 2 มีความเครียด โดยมีสาเหตุสำคัญเนื่องจากประสบกับปัญหาเกี่ยวกับการเรียน โดยที่เพิ่งเริ่มต้นการเป็นนักศึกษา มีการเปลี่ยนแปลงระบบการเรียนการสอนและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างจากเดิม นักศึกษาจึงต้องปรับตัวให้เข้ากับสิ่งต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปหลาย ๆ อย่าง ดังนั้นการจัดการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเข้าใจและหาวิธีทางเพื่อให้นักศึกษาได้ปรับตัวได้อย่างรวดเร็วที่สุด เพราะการปรับตัวจะเป็นวิธีทางสู่ความสุขและความสำเร็จในชีวิตของนักศึกษา (กำธร จ้างทอง. 2528 : 33) และการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

แนวคิดเกี่ยวกับความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ

การที่บุคคลต้องแข่งขันในการสอบเข้าศึกษาต่อหรือหางานทำ ถ้าหากประสบความผิดหวังไม่สามารถไปถึงเป้าหมายตามที่ต้องการ หรือไม่ก็เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ในชีวิต ซึ่งอาจจะเป็นเพราะตั้งเป้าหมายไว้เกินความสามารถที่มีอยู่ เมื่อไม่สามารถถึงเป้าหมายตามที่ต้องการจะทำให้เกิดช่องว่างระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับตนเองตามที่เป็นจริงกับการรับรู้เกี่ยวกับตนเองตามอุดมคติ เป็นผลให้ไม่ยอมรับตนเอง ช่องว่างดังกล่าวนี้สามารถเกิดได้ทุกระดับแต่จะเกิดมากที่สุดในช่วงวัยรุ่น (Hurlock. 1974 : 394) ซึ่งวิทเทคเคอร์ (Whittaker. 1965 : 635) ได้ให้ความหมายของความคาดหวังว่า หมายถึง เป้าประสงค์ที่บุคคลตั้งไว้สำหรับตนเองและเป็นสิ่งที่เขาจะพยายามทำให้สำเร็จ ประเทิน มหาจันทร์ (2521 : 24) ได้ให้ความหมาย ความคาดหวังว่าคือ ปณิธานหรือความมุ่งหวังในชีวิต และความ เป็นอยู่ในอนาคต ซึ่งเขาวนคิดฝันว่าจะบรรลุ ดังนั้นความคาดหวังในชีวิตด้านการ ศึกษาและอาชีพ จึงหมายถึงความคิด ความรู้ลึกของนักศึกษาต่อเป้าหมายทางการ ศึกษาและอาชีพที่เขาต้องการจะเป็น ต้องการจะได้มาและต้องการจะทำให้สำเร็จ (ปิติพงษ์ ประเสริฐผล. 2534 : 5) สำหรับนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ ทบวง-มหาวิทยาลัยก็ได้ให้โอกาสนักศึกษาได้เลือกอันดับในการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย 4 อันดับ นักศึกษาจึงเข้ามายังสถาบันอุดมศึกษาด้วยความคาดหวังในชีวิตด้านการ ศึกษาและอาชีพที่แตกต่างกัน ซึ่งระดับความคาดหวังของบุคคลมีความสัมพันธ์กับความนึกคิด เกี่ยวกับความสามารถของตนเองและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนด้วย (Binder and others. 1970 : 364 - 366) และจากการศึกษาของเดนิส โจเซฟ ดัลเนียง

(Dulniak. 1982 : 3455 - 3456-A) ศึกษาลักษณะและคาดคะเนการออกกลางคันของนักศึกษาปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยมอนทานา จำนวน 1,159 คน ซึ่งเข้าศึกษาใหม่ในปีการศึกษา 1977 พบว่า นักศึกษาที่ไม่สามารถตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาตามความต้องการ จะมีอัตราการออกกลางคันสูงกว่านักศึกษาที่เลือกเรียนในสาขาวิชาที่ตนเองมีความถนัด

บุคคลอยู่ได้ด้วยความคาดหวังซึ่งตั้งไว้ต่าง ๆ กัน มีทั้งความหวังในระยะสั้นและระยะยาว ความหวังในทางบวกและในทางลบ ความหวังหรือความคาดหวังนี้จะนำไปสู่พฤติกรรมซึ่งแตกต่างกันไป ไพบูลย์ เทวรักษ์และสิริวรรณ อัสวกุล (2527 : 48) กล่าวว่า "เมื่อคนเราอยู่ในสถานการณ์ที่ต้องทำบางสิ่งให้สำเร็จ ความหวังเป็นตัวการที่มีผลต่อพฤติกรรมในการทำงาน เป็นการยากที่จะกระตุ้นตนเองให้มีความพยายามและอดทนในการกระทำสิ่งที่ตนเชื่อว่าประสพความสำเร็จ" และการที่บุคคลมีความคาดหวังแตกต่างกัน ทั้งสิ่งที่คาดหวังและระดับของความคาดหวัง เฮอร์ล็อก อธิบายว่า บุคคลจะมีความคาดหวังแตกต่างกันเนื่องจากปัจจัยต่อไปนี้คือ (Hurlock. 1974 : 191 - 194)

1. วัฒนธรรม (Cultural Ideals) วัฒนธรรมที่ต่างกัน มีมาตรฐานของความคาดหวังต่อสมาชิกต่างกัน มาตรฐานนั้นครอบคลุมถึงระดับความสำเร็จและทัศนคติต่อความสำเร็จ เมื่อเด็กย่างเข้าสู่วัยรุ่นจะรับรู้ความคาดหวังของสังคมที่มีต่อตนเอง และความรับผิดชอบของตนเองที่จะต้องรับผิดชอบต่อสังคม การตั้งความคาดหวังของบุคคลในแต่ละสังคมจึงแตกต่างกันไป

2. ชนิดของครอบครัว (Kind of Family) ผู้ที่มาจากครอบครัวที่มั่นคง มีแนวโน้มที่จะตั้งจุดมุ่งหมายในอนาคตสูงกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่ไม่มั่นคง ครอบครัวที่มีการโยกย้ายบ่อย ๆ จะคาดหวังไม่ได้ว่าอนาคตจะเป็นอย่างไร ผู้ที่ไม่ต้องย้ายถิ่นจะสามารถวางแผนของตนเองได้อย่างชัดเจน คือ มีความคาดหวังที่ชัดเจนและแน่นอน

3. ระดับชั้นทางสังคม (Ordinal Position) ครอบครัวที่มีฐานะ เศรษฐกิจปานกลางและฐานะทางเศรษฐกิจดี บิดามารดาจะให้ความหวังแก่บุตรคนแรกและให้โอกาสแก่บุตรคนแรกมากที่สุด โดยเฉพาะถ้าเป็นบุตรชาย ซึ่งตรงกันข้ามกับครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำลูกคนสุดท้ายจะได้รับการส่งเสริมจากบิดามารดา และพี่ ๆ มากที่สุด เพื่อให้สมาชิกคนหนึ่งในครอบครัวขยับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงขึ้น เมื่อบิดามารดามีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้นและพี่ ๆ เด็บบโตและทำงานได้แล้ว

4. วินัย (Discipline) ผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอิตาเลียนโดยจะตั้งความคาดหวังไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง ในทางตรงข้ามผู้ที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะตั้งความคาดหวังสอดคล้องกับความเป็นจริง

5. สถานะในกลุ่ม (Group Status) กลุ่มจะมีอิทธิพลต่อบุคคลเล็กน้อย เพียงใดขึ้นอยู่กับฐานะของตนในกลุ่ม และความคาดหวังที่กลุ่มมีต่อตน ถ้าฐานะของตนในกลุ่มมั่นคงและไม่มีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความประทับใจให้กับสมาชิกในกลุ่ม ระดับความคาดหวังก็จะใกล้เคียงความเป็นจริง สำหรับผู้ที่ไม่มีบทบาทสำคัญในกลุ่ม จะต้องการเลื่อนขั้นตนเองเข้าสู่การเป็นผู้นำในกลุ่มมักมีการตั้งความคาดหวังหลาย ๆ อย่างที่ไม่อยู่บนรากฐานของความเป็นจริง สำหรับบุคคลที่ชอบแยกตัวเอง ความคาดหวังของกลุ่มจะมีผลต่อเขาเพียงเล็กน้อย

6. การใช้กลวิธาน (Use of Escape Mechanisms) กลวิธานที่มีผลต่อการตั้งความหวังมากที่สุดคือการผัดกลางวัน เช่น ผัดอยากเป็นพระเอกหรือนางเอก ก็จะตั้งความคาดหวังไว้ว่าจะประสบผลสำเร็จและหลีกเลี่ยงความล้มเหลว ซึ่งเป็นการตั้งความหวังที่อาจไม่อยู่บนรากฐานของความเป็นจริง

7. การบอกเล่าความคาดหวัง (Verbalization of Aspirations) ความคาดหวังที่เล่าออกมามักจะอยู่บนรากฐานของความเป็นจริงมากกว่าที่เก็บไว้และคิดหวังอยู่คนเดียว อย่างไรก็ตามความคาดหวังที่บุคคลบอกกับเพื่อนสนิทจะเป็นความผิดพลาดที่ไม่ค่อยใกล้เคียงความเป็นจริงเท่ากับที่บอกบิดามารดา ครู หรือคนที่ไม่ค่อยคุ้นเคยกัน เมื่อวัยรุ่นบอกความคาดหวังของตนแก่บุคคลอื่นจะเป็นการท้าทายให้พิสูจน์ตนเอง โดยพยายามทำให้ได้ตามที่พูดไว้ เพราะรู้ว่า หลายคนสนใจสิ่งที่ตนพูด เขาไม่ต้องการเห็นสายตาที่มองด้วยความผิดหวัง

8. ความล้มเหลวและความสำเร็จในอดีต (Past Failure and Successes) บุคคลที่ประสบความสำเร็จเสมอ ๆ มีแนวโน้มที่จะตั้งความคาดหวังว่าจะได้รับความสำเร็จอีกในอนาคต ในทางตรงข้ามบุคคลที่ผิดหวังซ้ำ ๆ กันมักจะคิดว่าล้มเหลวอีก ความคิดเช่นนี้จะมีผลต่อการตั้งความคาดหวังในอนาคตว่าจะทำได้เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงหรือไม่ ข้อความนี้สอดคล้องกับคำกล่าวของดีเซคโค (Dececco, 1968 : 167) ที่ว่า การที่บุคคลกำหนดความคาดหวังไว้ อย่างไรก็ตาม ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่ผ่านมา กล่าวคือ ถ้าบุคคลประสบความสำเร็จในการทำงานนั้นมาก่อน ก็จะทำให้การกำหนดความคาดหวังในการทำงานคราวต่อไปสูงขึ้นและใกล้เคียงกับความสามารถจริงมากขึ้น แต่ในทางตรงกันข้ามบุคคลที่ประสบ

ความล้มเหลวติดต่อกันเป็นระยะเวลาาน ต้องลดระดับความคาดหวังต่ำลงมาเพื่อป้องกันมิให้เกิดความรู้สึกว่าตนไร้ค่า

9. เพศ (Sex) ทั้งบรรยากาศของบ้านและสถานศึกษาจะส่งเสริมกระตุ้นให้เพศชายตั้งความคาดหวังมากกว่าเพศหญิง บิดามารดาจะคาดหวังในตัวของบุตรชายมากกว่าบุตรสาว ผู้ชายมักถูกกระตุ้นให้มีความคาดหวังทางกีฬา การงานและการประกอบอาชีพ แต่เพศหญิงมีความคาดหวัง การได้รับการยอมรับจากกลุ่ม การแต่งงาน ซึ่งก็ยังไม่รู้ว่าจะแต่งเมื่อไร แต่งกับใครฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมหลังแต่งงานจะเป็นอย่างไร ซึ่งเป็นเรื่องยากที่เพศหญิงจะวางแผนในเรื่องเหล่านี้ ดังนั้นเพศหญิงจึงมีแนวโน้มที่จะตั้งจุดมุ่งหมายในระยะสั้นมากกว่าเพศชาย แม้ในเรื่องการเรียน เพศหญิงมักจะวางแผนระยะสั้น เช่น เดือนต่อเดือน

10. เชาว์ปัญญา (Intelligence) เมื่อบุคคลอยู่ในกลุ่มที่มีค่านิยมต่อความสำเร็จสูงจะตั้งความคาดหวังให้ตนประสบความสำเร็จเหนือเพื่อน ๆ ในกลุ่ม ซึ่งอาจไม่อยู่บนรากฐานของความเป็นจริง อย่างไรก็ตามผู้ที่ฉลาดจะตั้งความคาดหวังโดยอาศัยความสนใจและความสามารถของตนมากกว่าทำตามจุดมุ่งหมายที่กลุ่มตั้งไว้ในทางกลับกันผู้ที่มีความฉลาดน้อยจะตั้งความคาดหวังตามค่านิยมของกลุ่ม

11. บุคลิกภาพ (Personality) บุคลิกภาพมีอิทธิพลต่อการตั้งจุดมุ่งหวังหลายกรณีด้วยกัน เช่น ในเรื่องการชดเชย บุคคลที่ไม่ยอมรับตนเองจะตั้งความหวังโดยไม่คำนึงถึงความสามารถของตน ยิ่งไม่ยอมรับความสามารถของตนเองเท่าไร จะยิ่งตั้งความคาดหวังไว้สูงและไม่อยู่บนรากฐานของความเป็นจริงเท่านั้น นับเป็นความทะเยอทะยานเพื่อปกปิดความสามารถของตน

ความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพจึงนับเป็นปัจจัยหนึ่งที่กำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ ความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพที่ไม่เป็นจริงหรือเป็นไปไม่ได้จะทำให้ให้นักศึกษาไม่ยอมรับตนเอง และรู้สึกว่าตนไร้ค่า การที่บุคคลใดจะตั้งความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพไว้อย่างไรย่อมขึ้นกับประสบการณ์และสิ่งแวดล้อม

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้แตกต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาแตกต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกัน
3. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกัน

4. นักศึกษาที่มีประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกัน
มีการปรับตัวแตกต่างกัน
- 4 5. นักศึกษาที่มีความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพแตกต่างกัน
มีการปรับตัวแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ ในการศึกษาการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลตามพื้นฐานความรู้ สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสพการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา และความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามสาระดังนี้ คือ การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ลักษณะของแบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดกระทำข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑/๑๗. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ๗

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยมหิดล ณ ศูนย์ศาลายา ปีการศึกษา 2537 จำนวน 1,684 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยมหิดล ณ ศูนย์ศาลายา ปีการศึกษา 2537 จำนวน 337 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสาขาวิชาที่ศึกษา โดยสุ่มตัวอย่างร้อยละ 20 ของจำนวนประชากร

๑/๑๘. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ๗

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของไลเคิร์ต (Likert) เกี่ยวกับการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงแบบสอบถาม
2. ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามตามวิธีของไลเคิร์ต (Likert's Scale) จากหลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2530 : 79 - 80)

3. สร้างข้อคำถามในแบบสอบถาม ในตอนที่ 1 เพื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่าง ผู้มีประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมสูง ปานกลาง และต่ำ โดยใช้คำถาม 15 ข้อ (ภาคผนวก ก) โดยศึกษางานวิจัยของ สายพิณ สุตคณิง (2536 : 104 - 105) ส่วนผู้มีความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพสูง ปานกลาง และต่ำ ศึกษางานวิจัยของ วัชรระ ชาวหา (2534 : 301 - 302) โดยใช้ข้อคำถาม 10 ข้อ (ภาคผนวก ก) และสร้างแบบสอบถามตอนที่ 2 เพื่อศึกษาการปรับตัวของกลุ่มตัวอย่าง โดยศึกษางานวิจัยของ กรรณิการ์ พินศิริกุล (2521 : 63 - 66) ศิริลักษณ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2523 : 62 - 67) ยี่สุน เสรีบุรณพงศ์ (2526 : 96 - 97) อรพินทร์ ชูชม (2533 : 75 - 81) สืบพงศ์ จินดาพงษ์ (2533 : 80 - 86) และพัฒนาปรับปรุงให้ครอบคลุมตามนิยามปฏิบัติการและความมุ่งหมายของการวิจัย ได้ข้อคำถาม 68 ข้อ (ภาคผนวก ก)

4. นำแบบสอบถามที่ได้พัฒนาปรับปรุงแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในด้านภาษาและความถูกต้องในด้านเนื้อหา พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

5. นำแบบสอบถามที่อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทตรวจแก้ไขไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน คือ รองศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ ชิตพงษ์ ภาควิชาการวัดและประเมินผล คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อาจารย์ ดร.สมสุข ชีระพิจิตร ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์พันธุ์ พงษ์โสภา ภาควิชาจิตวิทยาแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ เพ็ชรกิจกรรม รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัชรวิวัฒน์ ชัยรัตน์ รองคณบดีฝ่ายบริการการศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ตรวจแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ตลอดจนวิเคราะห์ความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหา ความเข้าใจและการใช้ภาษา

6. นำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขให้มีความแจ่มชัดและครอบคลุมเนื้อหา แล้วนำเสนอคณะกรรมการควบคุมปริญญาโทพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

7. นำแบบสอบถามที่แก้ไข ปรับปรุงสมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้ (Try - Out) กับนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล 20 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อโดยใช้ร้อยละ 25 ของกลุ่มสูงและร้อยละ 25 ของกลุ่มต่ำ แล้วใช้ t-test วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก

8. เลือกข้อความที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป ซึ่งถือว่ามีความอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์สูงเอาไว้ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลปรากฏว่าได้ข้อความ 68 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 1.81 ถึง 14.22

(ภาคผนวก ข)

9. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.91 (ภาคผนวก ข)

ลักษณะของแบบสอบถาม ๗

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระ ได้แก่ พื้นฐานความรู้ สาขาวิชา แบบสอบเพื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างออกเป็นผู้มีประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาสูง ปานกลาง และต่ำ จำนวน 15 ข้อ และแบบสอบถามเพื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างออกเป็นผู้มีความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพสูง ปานกลาง และต่ำ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกออกเป็น 6 ด้าน คือ การปรับตัวด้านการเรียน 12 ข้อ การปรับตัวด้านหลักสูตรและการสอน 11 ข้อ การปรับตัวด้านสังคม 12 ข้อ การปรับตัวด้านอารมณ์ 11 ข้อ การปรับตัวด้านสุขภาพ 12 ข้อ และการปรับตัวด้านการเงินและที่อยู่อาศัย 10 ข้อ รวมข้อความจำนวน 68 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	มีปัญหามากที่สุด	ให้	5 คะแนน
มาก	หมายถึง	มีปัญหา	ให้	4 คะแนน
ปานกลาง	หมายถึง	มีปัญหาพอสมควร	ให้	3 คะแนน
น้อย	หมายถึง	ปัญหาน้อย	ให้	2 คะแนน
น้อยที่สุด	หมายถึง	ไม่ค่อยมีปัญหาหรือปัญหานั้นไม่เกิดขึ้นเลย	ให้	1 คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open - Ended) ซึ่งให้ผู้ตอบได้ตอบเพิ่มเติมตามสภาพความเป็นจริงที่เกี่ยวกับปัญหาด้านการปรับตัวในแต่ละด้าน

เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการอภิปรายผล และเสนอแนะในการช่วยเหลือนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดลเพื่อให้สามารถปรับตัวได้อย่างรวดเร็ว

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกให้นักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ชั้นปีที่ 2 ในช่วงภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนมีนาคม 2538 และรับคืนด้วยตนเอง

การจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยจัดกระทำข้อมูลเป็นขั้นตอนดังนี้

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามที่แจกไปได้รับคืน และสมบูรณ์ทั้งสิ้น 301 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89

2. แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อ 1, 2 และ 3 ผู้วิจัยได้จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษาและข้อ 3 และ 4 นำมาจำแนกออกเป็นกลุ่มผู้มีการประกอบการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาสูง ปานกลาง และต่ำ และกลุ่มผู้มีความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ สูง ปานกลาง และต่ำ โดยใช้เทคนิค 33% ของเคอร์สัน (Allen and Yen. 1979 : 122) ดังนี้

กลุ่มสูง คือ กลุ่มนักศึกษาที่ได้คะแนนตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 67 ขึ้นไป

กลุ่มปานกลาง คือ กลุ่มนักศึกษาที่ได้คะแนนตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 34-67

กลุ่มต่ำ คือ กลุ่มนักศึกษาที่ได้คะแนนตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 33 ลงมา

3. แบบสอบถามตอนที่ 2 ผู้วิจัยนำมาตรวจให้คะแนนตามน้ำหนักของตัวเลือกที่กำหนดไว้ โดยนำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์ โดยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส-พีซี (Statistical Package for Social Science - PC) ในการหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที-เทสต์ ค่าเอฟ-เทสต์ และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe)

4. แบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด นำมาตรวจจัดกลุ่มของคำตอบ

✓ การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการปรับตัวของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดลตามวัตถุประสงค์ในข้อ 1 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้เกณฑ์ดังนี้
 - 1.00 - 1.49 หมายความว่า นักศึกษาไม่ค่อยมีปัญหาหรือปัญหานั้นไม่เกิดขึ้นกับนักศึกษาเลยหรือนักศึกษามีปัญหาน้อยที่สุด
 - 1.50 - 2.49 หมายความว่า ปัญหานั้นเกิดขึ้นกับนักศึกษาบ้างเล็กน้อยหรือนักศึกษามีปัญหาน้อย
 - 2.50 - 3.49 หมายความว่า ปัญหานั้นเกิดขึ้นกับนักศึกษาพอสมควรหรือนักศึกษามีปัญหาปานกลาง
 - 3.50 - 4.49 หมายความว่า ปัญหานั้นเกิดขึ้นกับนักศึกษามากแต่ไม่ตลอดเวลาหรือมีปัญหามาก
 - 4.50 - 5.00 หมายความว่า ปัญหานั้นเกิดขึ้นกับนักศึกษามากหรือตลอดเวลาหรือมีปัญหาในเรื่องนั้น ๆ มากที่สุด
2. เปรียบเทียบปัญหาการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลตามตัวแปรพื้นฐานความรู้ สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรม นักศึกษา และความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ ตามวัตถุประสงค์ในข้อที่ 2 ผู้วิจัยได้ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ซึ่งเป็นการตรวจสอบสมมติฐานข้อ 1 และ 2 โดยใช้ ที-เทสต์ (t - test) และทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่ม ซึ่งเป็นการตรวจสอบสมมติฐานข้อ 3 และ 4 โดยใช้เอฟ-เทสต์ (F - test)

✓ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ✓

ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อนำไปแปลผล ผู้วิจัยได้ใช้การประมวลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS PC โดยใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. สถิติพื้นฐาน
 - 1.1 ค่าเฉลี่ย (Ferguson. 1981 : 49)
 - 1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Ferguson. 1981 : 68)

2. ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของ 2 กลุ่ม โดยใช้การทดสอบแบบที (t-test) (Ferguson. 1981 : 182)

3. ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้การทดสอบแบบเอฟ (F - test) (Winer. 1971 : 110) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติก็ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ต่อไปโดยใช้วิธีของ เชฟเฟ่ (Scheffe')

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้ความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-Distribution
F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน F-Distribution
df	แทน	ระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกของค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของผลรวมของกำลังสองของค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Mean Square)
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เพื่อศึกษาระดับปัญหาการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ตามตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ พื้นฐานความรู้ สาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสิทธิภาพการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา และความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ โดยใช้สถิติที-เทสต์ (t-Test) และเอฟ-เทสต์ (F-Test) ทดสอบ เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในค่าที่พิจารณาก็ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

ตอนที่ 3 สรุปคำตอบแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับการปรับตัวของ
นักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล เป็นรายด้าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ศึกษาระดับปัญหาการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล
จำแนกตามตัวแปรพื้นฐานความรู้ สาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่ ผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียน ประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา และความคาดหวังในชีวิต
ด้านการศึกษาและอาชีพ ดังแสดงในตาราง 1 - 5

ตาราง 1 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาการปรับตัว
ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามพื้นฐานความรู้

ระดับปัญหาการปรับตัวด้านต่าง ๆ	นักศึกษาสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจาก			
	การสอบเทียบ N = 121		โรงเรียน N = 180	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
ด้านการเรียน	2.94	0.48	2.87	0.41
ด้านหลักสูตรและการสอน	3.07	0.47	3.07	0.45
ด้านสังคม	2.50	0.57	2.53	0.47
ด้านอารมณ์	2.70	0.64	2.74	0.60
ด้านสุขภาพ	2.36	0.60	2.33	0.60
ด้านการเงินและที่พักอาศัย	2.19	0.77	2.39	0.66
เฉลี่ยรวมทุกด้าน	2.63	0.38	2.65	0.35

จากตาราง 1 แสดงว่านักศึกษาที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยการสอบเทียบ
มีระดับปัญหาโดยรวม 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

นักศึกษามีปัญหาด้านสุขภาพ ($\bar{X} = 2.36$, $S = 0.60$) ด้านการเงินและที่พักอาศัย ($\bar{X} = 2.19$, $S = 0.77$) อยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านอื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

นักศึกษาที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนมีระดับปัญหาการปรับตัวโดยรวม 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีปัญหาด้านสุขภาพ ($\bar{X} = 2.33$, $S = 0.60$) ด้านการเงินและที่พักอาศัย ($\bar{X} = 2.39$, $S = 0.66$) อยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านอื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 2 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามลักษณะกลุ่มวิชา

ระดับปัญหาการปรับตัวด้านต่าง ๆ	สาขาวิชาที่กำลังศึกษา			
	วิทยาศาสตร์สุขภาพ		วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	
	N = 191		N = 110	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
ด้านการเรียน	2.84	0.46	2.98	0.40
ด้านหลักสูตรและการสอน	2.98	0.47	3.21	0.38
ด้านสังคม	2.46	0.55	2.61	0.42
ด้านอารมณ์	2.71	0.64	2.75	0.57
ด้านสุขภาพ	2.38	0.66	2.29	0.48
ด้านการเงินและที่พักอาศัย	2.30	0.77	2.33	0.59
เฉลี่ยรวมทุกด้าน	2.61	0.40	2.69	0.28

จากตาราง 2 แสดงว่านักศึกษสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีระดับปัญหาโดยรวม 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีปัญหาด้านสังคม ($\bar{X} = 2.46$, $S = 0.55$) ด้านสุขภาพ ($\bar{X} = 2.37$, $S = 0.66$)

ด้านการเงินและที่พักอาศัย ($\bar{X} = 2.30$, $S = 0.77$) อยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านอื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

นักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีระดับปัญหาการปรับตัวโดยรวม 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีปัญหาด้านสุขภาพ ($\bar{X} = 2.29$, $S = 0.48$) ด้านการเงินและที่พักอาศัย ($\bar{X} = 2.33$, $S = 0.59$) อยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านอื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 3 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ระดับปัญหาการปรับตัวด้านต่าง ๆ	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
	สูง N = 127		ปานกลาง N = 145		ต่ำ N = 29	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
ด้านการเรียน	2.86	0.45	2.90	0.44	3.02	0.38
ด้านหลักสูตรและการสอน	3.02	0.52	3.10	0.40	3.09	0.39
ด้านสังคม	2.43	0.49	2.61	0.50	2.45	0.54
ด้านอารมณ์	2.66	0.68	2.75	0.53	2.85	0.73
ด้านสุขภาพ	2.30	0.61	2.35	0.53	2.54	0.82
ด้านการเงินและที่พักอาศัย	2.14	0.73	2.41	0.66	2.59	0.69
เฉลี่ยรวมทุกด้าน	2.57	0.37	2.69	0.33	2.76	0.42

จากตาราง 3 แสดงว่านักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีระดับปัญหาการปรับตัวโดยรวม 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีปัญหาด้านสังคม ($\bar{X} = 2.43$, $S = 0.49$) ด้านสุขภาพ ($\bar{X} = 2.30$, $S = 0.61$) ด้านการเงินและที่พักอาศัย ($\bar{X} = 2.14$, $S = 0.73$) อยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านอื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

นักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง มีระดับปัญหาการปรับตัวโดยรวม 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีปัญหาด้านสุขภาพ ($\bar{X} = 2.35$, $S = 0.53$) ด้านการเงินและที่พักอาศัย ($\bar{X} = 2.41$, $S = 0.66$) อยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านอื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

นักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีระดับปัญหาการปรับตัวโดยรวม 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีปัญหาด้านสังคม ($\bar{X} = 2.45$, $S = 0.54$) อยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านอื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา

ระดับปัญหาการปรับตัวด้านต่าง ๆ	ประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา					
	สูง N = 35		ปานกลาง N = 218		ต่ำ N = 48	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
ด้านการเรียน	2.89	0.51	2.91	0.38	2.81	0.65
ด้านหลักสูตรและการสอน	2.96	0.57	3.09	0.44	3.12	0.34
ด้านสังคม	2.28	0.54	2.54	0.48	2.70	0.34
ด้านอารมณ์	2.46	0.60	2.75	0.59	2.90	0.70
ด้านสุขภาพ	2.36	0.73	2.34	0.58	2.33	0.55
ด้านการเงินและที่พักอาศัย	2.18	0.67	2.35	0.73	2.18	0.58
เฉลี่ยรวมทุกด้าน	2.52	0.45	2.66	0.34	2.68	0.30

จากตาราง 4 แสดงว่านักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลที่มีประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาสูง มีระดับปัญหาการปรับตัวโดยรวม 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีปัญหาเกือบทุกด้านอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นด้านการเรียน ด้านหลักสูตรและการสอน ที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

นักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลที่มีประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษานานกลางมีระดับปัญหาการปรับตัวโดยรวม 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีปัญหาด้านสุขภาพ ($\bar{X} = 2.34$, $S = 0.58$) ด้านการเงินและที่พักอาศัย ($\bar{X} = 2.35$, $S = 0.73$) อยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านอื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

นักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลที่มีประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาต่ำมีระดับปัญหาการปรับตัวโดยรวม 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีปัญหาด้านการสุขภาพ ($\bar{X} = 2.33$, $S = 0.55$) ด้านการเงินและที่พักอาศัย ($\bar{X} = 2.18$, $S = 0.58$) อยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านอื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ

ระดับปัญหาการปรับตัวด้านต่าง ๆ	ความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ					
	สูง N = 238		ปานกลาง N = 60		ต่ำ N = 3	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
ด้านการเรียน	2.91	0.44	2.89	0.38	2.00	0.58
ด้านหลักสูตรและการสอน	3.06	0.47	3.11	0.40	2.85	0.05
ด้านสังคม	2.52	0.53	2.48	0.42	3.17	0.58
ด้านอารมณ์	2.71	0.62	2.73	0.59	3.45	0.63

ตาราง 5 (ต่อ)

ระดับปัญหาการปรับตัวด้านต่าง ๆ	ความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ					
	สูง N = 238		ปานกลาง N = 60		ต่ำ N = 3	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
ด้านสุขภาพ	2.32	0.57	2.46	0.70	1.89	0.48
ด้านการเงินและที่พักอาศัย	2.28	0.71	2.43	0.70	2.33	0.40
เฉลี่ยรวมทุกด้าน	2.63	0.37	2.69	0.34	2.62	0.11

จากตาราง 5 แสดงว่านักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลที่มีความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพสูง มีระดับปัญหาการปรับตัวโดยรวม 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีปัญหาด้านสุขภาพ ($\bar{X} = 2.32$, $S = 0.57$) ด้านการเงินและที่พักอาศัย ($\bar{X} = 2.28$, $S = 0.71$) อยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านอื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

นักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลที่มีความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพปานกลาง มีระดับปัญหาการปรับตัวโดยรวม 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีปัญหาด้านสังคม ($\bar{X} = 2.48$, $S = 0.42$) ด้านสุขภาพ ($\bar{X} = 2.46$, $S = 0.70$) ด้านการเงินและที่พักอาศัย ($\bar{X} = 2.43$, $S = 0.70$) อยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านอื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

นักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลที่มีความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ
ต่ำ มีระดับปัญหาการปรับตัวโดยรวม 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา
เป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีปัญหาด้านการเรียน ($\bar{X} = 2.00$, $S = 0.58$)
ด้านสุขภาพ ($\bar{X} = 1.89$, $S = 0.48$) ด้านการเงินและที่พักอาศัย ($\bar{X} = 2.33$,
 $S = 0.40$) อยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านอื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบปัญหาการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล
จำแนกตามตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ พื้นฐานความรู้ สาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา และ
ความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ ดังแสดงในตาราง 6-17

ตาราง 6 การเปรียบเทียบระดับปัญหาการปรับตัวในแต่ละด้านของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามพื้นฐานความรู้

ระดับปัญหาการปรับตัวด้านต่าง ๆ	สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจาก				t
	การสอบเทียบ N = 121		โรงเรียน N = 180		
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
ด้านการเรียน	2.94	0.48	2.87	0.41	1.42
ด้านหลักสูตรและการสอน	3.07	0.57	2.53	0.47	0.01
ด้านสังคม	2.50	0.53	2.29	0.43	0.52
ด้านอารมณ์	2.70	0.64	2.74	0.60	-0.55
ด้านสุขภาพ	2.36	0.60	2.33	0.60	0.41
ด้านการเงินและที่พักอาศัย	2.19	0.77	2.39	0.66	-2.45
รวมทุกด้าน	2.66	0.38	2.65	0.35	-0.67

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และการสอน และด้านสังคม นักศึกษาที่มีสาขาวิชาต่างกันมีระดับปัญหาการปรับตัวด้านดังกล่าวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 8 การเปรียบเทียบระดับปัญหาการปรับตัวในแต่ละด้านของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามผลฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละด้านและรวม 6 ด้าน

ระดับปัญหาการปรับตัวด้านต่าง ๆ	แหล่งความแปรปรวน				F
	ระหว่างกลุ่ม df = 2		ภายในกลุ่ม df = 298		
	SS	MS	SS	MS	
ด้านการเรียน	0.67	0.34	57.39	0.19	1.74
ด้านหลักสูตรและการสอน	0.51	0.25	61.08	0.21	1.24
ด้านสังคม	1.23	0.62	65.94	0.22	2.79
ด้านอารมณ์	1.16	0.58	112.81	0.38	1.53
ด้านสุขภาพ	1.35	0.67	106.43	0.36	1.89
ด้านการเงินและที่พักอาศัย	7.42	3.71	142.97	0.48	7.73
รวมทุกด้าน	1.42	0.71	37.45	0.13	5.66

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 8 เมื่อเปรียบเทียบระดับปัญหาการปรับตัวของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลางและต่ำ โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสังคม ด้านการเงิน และที่พักอาศัย นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางด้านการเรียนต่างกันมีระดับปัญหาการปรับตัวด้านนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟต์ดังแสดงในตาราง 9 10 และ 11

ตาราง 9 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของระดับปัญหาการปรับตัว โดยรวม 6 ด้านของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ระดับปัญหาการปรับตัวโดยรวม			
	$\bar{X}$	นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
		สูง	ปานกลาง	ต่ำ
		2.56	2.69	2.76
สูง	2.56	—	*	*
ปานกลาง	2.69	—	—	—
ต่ำ	2.76	—	—	—

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 9 แสดงว่าระดับปัญหาการปรับตัวโดยรวม 6 ด้านของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับปานกลาง และสูงกับต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 .

ตาราง 10 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของระดับปัญหาการปรับตัวด้านสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ระดับปัญหาการปรับตัวด้านสังคม			
	$\bar{X}$	นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
		สูง	ต่ำ	ปานกลาง
		2.43	2.45	2.61
สูง	2.43	-	-	*
ต่ำ	2.45	-	-	-
ปานกลาง	2.61	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 10 แสดงว่าระดับปัญหาการปรับตัวด้านสังคมของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับปานกลาง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05.

ตาราง 11 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของระดับปัญหาการปรับตัวด้านการเงินและที่פקอาศัยของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจําแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ระดับปัญหาการปรับตัวด้านการเงินและที่פקอาศัย			
	X	นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
		สูง	ปานกลาง	ต่ำ
		2.14	2.41	2.59
สูง	2.14	—	*	*
ปานกลาง	2.41	—	—	—
ต่ำ	2.59	—	—	—

* หมายความว่าสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 11 แสดงว่าระดับปัญหาการปรับตัวด้านการเงินและที่פקอาศัยของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับปานกลาง และสูงกับต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 12 การเปรียบเทียบระดับปัญหาการปรับตัวในแต่ละด้านของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา

ระดับปัญหาการปรับตัวด้านต่าง ๆ	แหล่งความแปรปรวน				F
	ระหว่างกลุ่ม df = 2		ภายในกลุ่ม df = 298		
	SS	MS	SS	MS	
ด้านการเรียน	0.28	0.14	57.78	0.19	0.72
ด้านหลักสูตรและการสอน	0.70	0.35	60.89	0.20	1.71
ด้านสังคม	3.89	1.95	73.79	0.24	7.86*
ด้านอารมณ์	4.51	2.26	109.46	0.37	6.14*
ด้านสุขภาพ	0.02	0.01	107.76	0.36	0.03
ด้านการเงินและที่พักอาศัย	1.41	0.71	148.98	0.50	1.41
รวมทุกด้าน	0.86	0.43	38.01	0.13	3.37*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 เมื่อเปรียบเทียบระดับปัญหาการปรับตัวของนักศึกษาที่มีประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาสูง ปานกลางและต่ำ โดยรวมทุกด้านพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสังคม และด้านอารมณ์ นักศึกษาที่มีประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาต่างกันมีระดับปัญหาการปรับตัวด้านนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ่ ดังแสดงในตาราง 13 14 และ 15

ตาราง 13 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของระดับปัญหาการปรับตัวโดยรวมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาที่มีประสบการณ์ การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา	ระดับปัญหาการปรับตัวโดยรวม			
	$\bar{X}$	นักศึกษาที่มีประสบการณ์การเข้าร่วม กิจกรรมนักศึกษา		
		สูง	ปานกลาง	ต่ำ
		2.52	2.66	2.68
สูง	2.52	-	*	-
ปานกลาง	2.66	-	-	-
ต่ำ	2.68	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 13 แสดงว่าระดับปัญหาการปรับตัวด้านการโดยรวมของนักศึกษาที่มีประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาสูงกับปานกลาง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 14 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของระดับปัญหาการปรับตัวด้านสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาที่มีประสบการณ์ การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา	ระดับปัญหาการปรับตัวด้านสังคม			
	$\bar{X}$	นักศึกษาที่มีประสบการณ์การเข้าร่วม กิจกรรมนักศึกษา		
		สูง	ปานกลาง	ต่ำ
		2.28	2.54	2.70
สูง	2.28	-	*	*
ปานกลาง	2.54	-	-	-
ต่ำ	2.70	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 14 แสดงว่าระดับปัญหาการปรับตัวด้านการสังคมของนักศึกษาที่มีประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาสูงกับปานกลาง และสูงกับต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 15 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของระดับปัญหาการปรับตัวด้านอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาที่มีประสบการณ์ การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา	ระดับปัญหาการปรับตัวด้านอารมณ์			
	$\bar{X}$	นักศึกษาที่มีประสบการณ์การเข้าร่วม กิจกรรมนักศึกษา		
		สูง	ปานกลาง	ต่ำ
		2.46	2.75	2.90
สูง	2.46	—	*	*
ปานกลาง	2.75	—	—	—
ต่ำ	2.90	—	—	—

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 15 แสดงว่าระดับปัญหาการปรับตัวด้านอารมณ์ของนักศึกษาที่มีประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาสูงกับปานกลาง และสูงกับต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 16 การเปรียบเทียบระดับปัญหาการปรับตัวในแต่ละด้านของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามความคาดหวังด้านการศึกษาและอาชีพ
ในแต่ละด้านและรวม 6 ด้าน

ระดับปัญหาการปรับตัวด้านต่าง ๆ	แหล่งความแปรปรวน				F
	ระหว่างกลุ่ม df = 2		ภายในกลุ่ม df = 298		
	SS	MS	SS	MS	
ด้านการเรียน	2.44	1.22	55.62	0.19	6.53*
ด้านหลักสูตรและการสอน	0.29	1.44	61.30	0.21	0.70
ด้านสังคม	1.37	0.69	76.31	0.26	2.68
ด้านอารมณ์	1.64	0.82	112.33	0.38	2.18
ด้านสุขภาพ	1.50	0.75	106.28	0.36	2.10
ด้านการเงินและที่พักอาศัย	0.98	0.49	149.41	0.50	0.98
รวมทุกด้าน	1.12	0.06	38.76	0.13	0.46

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 เมื่อเปรียบเทียบระดับปัญหาการปรับตัวของนักศึกษาที่มีความคาดหวังด้านการศึกษาและอาชีพสูง ปานกลางและต่ำ โดยรวมทุกด้าน ไม่พบว่าแตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเรียน นักศึกษาที่มีความคาดหวังด้านการศึกษาและอาชีพต่างกันมีระดับปัญหาการปรับตัวด้านนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ่ ดังแสดงในตาราง 17

ตาราง 17 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของระดับปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามความคาดหวังด้านการศึกษาและอาชีพ

กลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาที่มีความคาดหวัง ด้านการศึกษาและอาชีพ	ระดับปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน			
	$\bar{X}$	นักศึกษาที่มีความคาดหวัง ด้านการศึกษาและอาชีพ		
		ต่ำ	ปานกลาง	สูง
		2.00	2.89	2.91
ต่ำ	2.00	—	—	*
ปานกลาง	2.89	—	—	*
สูง	2.91	—	—	—

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 17 แสดงว่าระดับปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษาที่มีความคาดหวังด้านการศึกษาและอาชีพสูงกับปานกลาง และสูงกับต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 สรุปความคิดเห็น เหตุผลเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล เป็นรายด้าน

1. ด้านการเรียน ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะว่า นักศึกษามีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน เนื่องจากพื้นฐานความรู้ไม่เพียงพอ ไม่รู้จักวิธีการจดจำบรรยายแบ่งเวลาไม่เป็น เรียนไม่ทันเพื่อน อ่านหนังสือไม่ค่อยทัน และขาดความเอาใจใส่ในการเรียน

ประเด็นดังกล่าว ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขว่า ควรมีบททบทวนบทเรียนอย่างสม่ำเสมอ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและจากห้องสมุด เตรียมตัวก่อนเข้าชั้นเรียน สอบถามอาจารย์หากไม่เข้าใจ สนใจและตั้งใจเรียนให้มากขึ้น

2. ด้านหลักสูตรและการสอน ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะว่า นักศึกษามีปัญหาการปรับตัวด้านหลักสูตรและการสอน บางรายวิชามีเนื้อหาหนักและยากต่อการเข้าใจ มีรายวิชาให้เลือกน้อย การกระจายของรายวิชา และอาจารย์บางท่านสอนเร็ว

ประเด็นดังกล่าว ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขว่า ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรในบางรายวิชาที่เนื้อหาหนักและเกินความจำเป็นให้มีเนื้อหาเหมาะสมตามความจำเป็น เพิ่มรายวิชาเลือกให้หลากหลาย และผู้สอนควรสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนให้มากขึ้น

3. ด้านสังคม ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะว่า ช่วงแรกที่เข้ามาเรียนไม่ค่อยจะรู้จักกับเพื่อน เพื่อน ๆ มักอยู่กันเป็นกลุ่มเฉพาะกลุ่มของตนเอง เพื่อน ๆ มีนิสัยแตกต่างกัน

ประเด็นดังกล่าว ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขว่า มหาวิทยาลัยมหิดลควรที่จะส่งเสริมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาให้มากขึ้น นอกจากนี้นักศึกษาแต่ละคนต้องพร้อมที่จะทำความรู้จักทั้งเพื่อนในคณะเดียวกันต่างคณะ ตลอดจนเพื่อนต่างเพศด้วย นักศึกษาควรรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นด้วย

4. ด้านอารมณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะว่า เนื่องจากนักศึกษาต้องพบและใช้ชีวิตในสังคมใหม่ การเรียนหนักบางครั้งทำให้อารมณ์ไม่ปกติ

ประเด็นดังกล่าว ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขว่า จำเป็นที่จะต้องศึกษาอุปนิสัยใจคอของเพื่อน ๆ ควบคุมอารมณ์ให้มั่นคง รู้จักข่มใจ ทำจิตใจให้ปลอดโปร่ง นอกจากนี้อาจหากิจกรรมอื่น ๆ ทำในบางครั้งเพื่อไม่ให้เกิดความเครียด

5. ด้านสุขภาพ ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะว่า มีร้านอาหารให้เลือกน้อยไม่ค่อยมีเวลาได้ออกกำลังกาย สภาพอากาศและเปลี่ยนแปลงบ่อยทำให้รู้สึกอ่อนแออาหารที่

ประเด็นดังกล่าว ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขว่า โรงอาหารควรมีความหลากหลายมากกว่านี้ ควรแบ่งเวลาเพื่อการพักผ่อน ออกกำลังกาย และรับประทานอาหารให้ครบหมู่

6. ด้านการเงินและที่พักอาศัย ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะว่า การเดินทางจากที่พักอาศัยมายังศูนย์ศาลาายังไม่สะดวกเท่าที่ควรทั้งนี้เนื่องจากมีรถประจำทางน้อย มีทุนการศึกษาน้อย หอพักที่ศาลาขาดไม่เพียงพอ *

ประเด็นดังกล่าว ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขว่า มหาวิทยาลัยควรจัดหางานพิเศษให้กับนักศึกษาให้มากขึ้น ทุนการศึกษามีหลักเกณฑ์การให้ที่เหมาะสม เพิ่มจำนวนหอพักที่ศาลาควรดูแลและปรับปรุงให้ดีขึ้น

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับปัญหาการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ตามตัวแปร พื้นฐานความรู้ สาขาวิชาที่กำลังศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสิทธิภาพการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา และความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพของนักศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยมหิดล ณ ศูนย์ศาลายา ปีการศึกษา 2537 จำนวน 337 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมีลักษณะดังนี้

ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเพื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 5 ข้อ

ข้อที่ 1-3 เป็นรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างโดยแบ่งเป็นกลุ่มผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยการสอบเทียบและจากโรงเรียน กลุ่มผู้ศึกษาในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ กับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มผู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูง ปานกลาง และต่ำ

ข้อที่ 4 เป็นแบบสอบถามเพื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มผู้มีประสิทธิภาพการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา สูง ปานกลาง และต่ำ จำนวน 10 ข้อ

ข้อที่ 5 เป็นแบบสอบถามเพื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มผู้มีความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ สูง ปานกลาง และต่ำ จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัย 6 ด้าน คือ ด้านการเรียน ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านสังคม ด้านอารมณ์ ด้านสุขภาพ ด้านการเงินและที่พักอาศัย

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิดแบ่งเป็นการปรับตัวของ นักศึกษามหาวิทยาลัย 6 ด้าน คือ ด้านการเรียน ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านสังคม ด้านอารมณ์ ด้านสุขภาพ ด้านการเงินและที่พักอาศัย

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถาม จำนวน 337 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาและเป็นแบบ สอบถามที่สมบูรณ์ 301 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89 ของแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัญหาการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมทิดล ในแต่ละด้าน และรวม 6 ด้าน จำแนกตามตัวแปร พื้นฐานความรู้ สาขาวิชาที่กำลังศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสิทธิภาพการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา และความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพของนักศึกษา โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย (Mean) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. เปรียบเทียบปัญหาการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมทิดลตามตัวแปร พื้นฐานความรู้ สาขาวิชาที่กำลังศึกษา ในแต่ละด้านและรวม 6 ด้าน โดยใช้ที-เทสต์ (t-test)
3. เปรียบเทียบปัญหาการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมทิดลตามตัวแปร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสิทธิภาพการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา และความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ ในแต่ละด้านและรวม 6 ด้าน โดยใช้ เอฟ-เทสต์ (F - test) เมื่อพบว่า ผลการทดสอบตามตัวแปรที่ได้มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe')
4. สรุปคำตอบแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมทิดลเป็นรายด้าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมทิดล มีดังนี้

1. การวิเคราะห์การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมทิดลที่สำเร็จชั้น มัธยมศึกษาตอนปลายโดยการสอบเทียบ และจากโรงเรียน มีระดับปัญหาโดยรวม 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัย

มติดลที่สำเร็จการศึกษาโดยการสอบเทียบและจากโรงเรียน มีปัญหาด้านสุขภาพและด้านการเงินและที่พักอาศัย อยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านอื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

2. การวิเคราะห์การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมิดลสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ กับ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีปัญหาโดยรวม 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยมิดลสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ กับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีปัญหาด้านสุขภาพ ด้านการเงินและที่พักอาศัย อยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านอื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านสังคม เฉพาะนักศึกษามหาวิทยาลัยมิดลสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

3. การวิเคราะห์การปรับตัวของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ มีปัญหาโดยรวม 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและปานกลางมีปัญหาด้านสุขภาพ ด้านการเงินและที่พักอาศัย อยู่ในระดับน้อย ยกเว้นนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำมีปัญหาด้านสังคม อยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านอื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

4. การวิเคราะห์การปรับตัวของนักศึกษาที่มีประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาสูง ปานกลาง และต่ำ มีปัญหาโดยรวม 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาที่มีประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาสูง ปานกลาง และต่ำ มีปัญหาด้านสุขภาพ ด้านการเงินและที่พักอาศัย อยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านอื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นนักศึกษาที่มีประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาสูง มีปัญหาด้านสังคมและด้านอารมณ์ อยู่ในระดับน้อยด้วย

5. การวิเคราะห์การปรับตัวของนักศึกษาที่มีความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพสูง ปานกลาง และต่ำ มีปัญหาโดยรวม 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาที่มีความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพสูง ปานกลาง และต่ำ มีปัญหาด้านสุขภาพ ด้านการเงินและที่พักอาศัย อยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านอื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นนักศึกษาที่มีความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพปานกลาง มีปัญหาด้านสังคม อยู่ในระดับน้อย และนักศึกษาที่มีความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพต่ำมีปัญหาด้านการเรียน อยู่ในระดับน้อย

6. การวิเคราะห์เปรียบเทียบการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมิดล ที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยการสอบเทียบ และนักศึกษามหาวิทยาลัยมิดล ที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียน รวม 6 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเงินและที่พักอาศัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. การวิเคราะห์เปรียบเทียบการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล สาขาวิทยาศาสตร์การสุขภาพ และนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวม 6 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มียนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเรียน ด้านหลักสูตรและการสอน และด้านสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8. การวิเคราะห์เปรียบเทียบการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลางและต่ำ รวม 6 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีอยู่ 2 ด้าน คือ ด้านสังคม ด้านการเงินและที่พักอาศัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง และเมื่อทดสอบเป็นรายคู่พบว่า

8.1 โดยรวม 6 ด้าน การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับปานกลาง และ สูงกับต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8.2 ด้านสังคม การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับปานกลาง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8.3 ด้านการเงินและที่พักอาศัย การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับปานกลาง และ สูงกับต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

9. การวิเคราะห์เปรียบเทียบการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ที่มีประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาสูง ปานกลางและต่ำ รวม 6 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีอยู่ 2 ด้านคือ ด้านสังคม และด้านอารมณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง และเมื่อทดสอบเป็นรายคู่พบว่า

9.1 โดยรวม 6 ด้าน การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลที่มีประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาสูงกับปานกลาง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

9.2 ด้านสังคม การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลที่มีประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาสูงกับปานกลาง และสูงกับต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

9.3 ด้านอารมณ์ การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลที่มีประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาสูงกับปานกลาง และสูงกับต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

10. การวิเคราะห์เปรียบเทียบการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลที่มีความคาดหวังด้านการศึกษาและอาชีพสูง ปานกลางและต่ำ รวม 6 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีอยู่ 1 ด้านคือ ด้านการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง และเมื่อทดสอบเป็นรายคู่พบว่า

10.1 ด้านการเรียน การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลที่มีความคาดหวังด้านการศึกษาและอาชีพสูงกับต่ำ และปานกลางกับต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

11. สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ในแต่ละด้านดังนี้

11.1 ด้านการเรียน ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะว่า นักศึกษามีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน เนื่องจากพื้นฐานความรู้ไม่ดีพอ ไม่รู้จักวิธีการจดคำบรรยาย แบ่งเวลาไม่เป็น เรียนไม่ทันเพื่อน อ่านหนังสือไม่ค่อยทัน และขาดความเอาใจใส่ในการเรียน

ประเด็นดังกล่าว ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขว่า ควรมีบททบทวนบทเรียนอย่างสม่ำเสมอ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและจากห้องสมุด เตรียมตัวก่อนเข้าชั้นเรียน สอบถามอาจารย์หากไม่เข้าใจ สนใจและตั้งใจเรียนให้มากขึ้น

11.2 ด้านหลักสูตรและการสอน ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะว่า นักศึกษามีปัญหาการปรับตัวด้านหลักสูตรและการสอน บางรายวิชามีเนื้อหามากและยากต่อการเข้าใจ มีรายวิชาให้เลือกน้อย การกระจายของรายวิชา และอาจารย์บางท่านสอนเร็ว

ประเด็นดังกล่าว ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขว่า ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรในบางรายวิชาที่เนื้อหามากและเกินความจำเป็น ให้มีเนื้อหาเหมาะสมตามความจำเป็น เพิ่มรายวิชาเลือกให้หลากหลาย และผู้สอนควรสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนให้มากขึ้น

11.3 ด้านสังคม ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะว่า ช่วงแรกที่เข้ามาเรียนไม่ค่อยจะรู้จักกับเพื่อน เพื่อน ๆ มักอยู่กันเป็นกลุ่มเฉพาะกลุ่มของตนเอง เพื่อน ๆ มีนิสัยแตกต่างกัน

ประเด็นดังกล่าว ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขว่า มหาวิทยาลัยมหิดลควรที่จะส่งเสริมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาให้มากขึ้น นอกจากนี้นักศึกษาแต่ละคนต้องพร้อมที่จะทำความรู้จักทั้งเพื่อนในคณะเดียวกัน ต่างคณะ ตลอดจนเพื่อนต่างเพศด้วย นักศึกษาควรรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นด้วย

11.4 ด้านอารมณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะว่า เนื่องจากนักศึกษาต้องพบและใช้ชีวิตในสังคมใหม่ การเรียนหนักบางครั้งทำให้อารมณ์ไม่ปกติ

ประเด็นดังกล่าว ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขว่า จำเป็นที่จะต้องศึกษาอุปนิสัยใจคอของเพื่อน ๆ ความคุมอารมณ์ให้มั่นคง รู้จักข่มใจ ทำจิตใจให้ปลอดโปร่ง นอกจากนี้อาจหากิจกรรมอื่น ๆ ทำในบางครั้งเพื่อไม่ให้เกิดความเครียด

11.5 ด้านสุขภาพ ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะว่า มีร้านอาหารให้เลือกน้อย ไม่ค่อยมีเวลาได้ออกกำลังกาย สภาพอากาศและเปลี่ยนแปลงบ่อยทำให้รู้สึกอ่อนแอ อาหารที่สะอาด

ประเด็นดังกล่าว ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขว่า โรงอาหารควรรักษาคุณภาพและมีความหลากหลายมากกว่านี้ ควรแบ่งเวลาเพื่อการพักผ่อน ออกกำลังกาย และรับประทานอาหารให้ครบหมู่

11.6 ด้านการเงินและที่พักอาศัย ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะว่า การเดินทางจากที่พักอาศัยมายังศูนย์ศาลายายังไม่สะดวกเท่าที่ควรทั้งนี้เนื่องจากมีรถประจำทางน้อย มีทุนการศึกษาน้อย หอพักที่ศาลายามีไม่เพียงพอ

ประเด็นดังกล่าว ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขว่า มหาวิทยาลัยควรจัดหางานพิเศษให้กับนักศึกษาให้มากขึ้น ทุนการศึกษามีหลักเกณฑ์การให้ที่เหมาะสม เพิ่มจำนวนหอพักที่ศาลายาควรดูแลและปรับปรุงให้ดีขึ้น

อภิปรายผล

การอภิปรายผลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นสำคัญและน่าสนใจจากการค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

1. การที่นักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลเห็นว่าการปรับตัวโดยรวม 6 ด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการเรียน ด้านหลักสูตร

และการสอน ด้านอารมณ์ มีปัญหาการปรับตัวอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านสังคม ด้านสุขภาพ ด้านการเงินและที่พักอาศัย มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย อาจเป็นเพราะ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลชั้นปีที่ 1 ทุกคนจะต้องศึกษาวิชาพื้นฐานและใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน ที่ศูนย์ศาลายา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม (มหาวิทยาลัยมหิดล. 2537 : 24) การเรียนการสอนมีลักษณะแตกต่างจากชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่นักศึกษาเคยเรียนมา ส่วนใหญ่การศึกษาเน้นหนักทางด้านวิทยาศาสตร์ นักศึกษาต้องใช้ความเข้าใจและการจดจำอย่างมาก ต้องทำแบบฝึกหัดซึ่งมีเนื้อหาที่ยากต่อการเข้าใจ นักศึกษาไม่สามารถสรุปประเด็นหรือสาระสำคัญ และจดคำบรรยายไม่เป็น จากข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเพิ่มเติมในแบบสอบถามปลายเปิดยืนยันว่านักศึกษาเห็นว่า รายวิชามี เนื้อหามาก ตลอดจนการถ่ายทอดความรู้ของอาจารย์ผู้สอนบางท่านไม่ดีพอ และ เนื่องจากการเรียนที่หนักทำให้นักศึกษาบางส่วนขาดโอกาสที่จะพัฒนาการทางด้านอารมณ์ และสังคมตามวัย เพราะมุ่งให้ความสำคัญต่อการเรียนมากเกินไป (พนม เกตุมาน. 2535 : 19) อย่างไรก็ตาม นักศึกษาชั้นปีที่ 1 เมื่อเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งนับเป็นสังคมใหม่ที่นักศึกษาเข้ามาสัมผัส การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและอาจารย์ เป็นสิ่งสำคัญที่นักศึกษาส่วนใหญ่พยายามจะปฏิบัติให้กลมกลืนกับลักษณะต่าง ๆ ของสังคมใหม่ให้ได้ เป็นผลให้เกิดความอบอุ่นใจ ภาควิชาจิตในความเป็นสมาชิก ส่วนหนึ่งของสังคม มหาวิทยาลัยมหิดลมีกิจกรรมมากมายทั้งที่จัดโดยมหาวิทยาลัย และจากกลุ่มนักศึกษาต่าง ๆ เพื่อช่วยให้นักศึกษาใหม่เกิดความคุ้นเคยสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยมหิดลได้อย่างรวดเร็ว นักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลที่สอบผ่านข้อเขียนจะต้องผ่านการตรวจสุขภาพมาแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ จะมีการตรวจร่างกายและสุขภาพจิต ตลอดจนบุคลิกภาพ ที่เหมาะสมต่อวิชาชีพด้วย หากนักศึกษามีปัญหาด้านสุขภาพก็สามารถขอรับบริการได้ที่หน่วยสุขภาพของมหาวิทยาลัย ตลอดจนโรงพยาบาลในสังกัดของมหาวิทยาลัย มหิดลซึ่งมีอยู่ถึง 3 แห่งได้ทันที ดังนั้นนักศึกษาจึงไม่ค่อยมีปัญหาสุขภาพที่รุนแรง ยกเว้นนักศึกษาที่มีโรคประจำตัวหรืออ่อนแออยู่แล้ว ในบางครั้งการเรียนที่หนักและ ต้องให้ความสนใจอยู่ตลอดเวลา ทำให้นักศึกษาไม่มีค่อยมีเวลาในการออกกำลังกาย นอกจากนี้เป็นที่ยอมรับโดยทั่วกันว่า โอกาสในการเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้น ไม่เสมอภาคกัน กล่าวคือ ผู้ที่ได้เข้าศึกษาส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง และดี ส่วนใหญ่จะทราบรายละเอียดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายต่าง ๆ จากเอกสารที่ มหาวิทยาลัยเผยแพร่ จะมีอยู่บ้างสำหรับนักศึกษาที่ขาดแคลน ซึ่งทางมหาวิทยาลัย มหิดลได้จัดสรรทุนการศึกษาทั้งแบบให้เปล่าและต้องชดเชยโดยมีอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำ

ตลอดจนมีบริการจัดหางานพิเศษให้กับนักศึกษาที่มีความต้องการทำงาน สำหรับเรื่องที่พักอาศัย ส่วนใหญ่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ต้องการเข้าพักในหอพักของมหาวิทยาลัยที่ศูนย์ศาลายา ซึ่งในอนาคตมหาวิทยาลัยจะสามารถให้บริการแก่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีความต้องการเข้าอยู่ในหอพักของมหาวิทยาลัยได้ทั้งหมด อย่างไรก็ตามพบว่า นักศึกษายังขาดสถานที่สำหรับดูหนังสือในที่พักอาศัย ที่พักขาดความปลอดภัย ซึ่งหากเป็นหอพักของมหาวิทยาลัยจะมีการจัดพื้นที่ให้กับนักศึกษาเพื่อศึกษาค้นคว้าภายในห้องพักและมีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยบริเวณโดยรอบศูนย์ศาลายา

จากสภาพเหล่านี้จึงมีผลต่อการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลโดยรวม 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง การปรับตัวจึงนับเป็นกระบวนการที่บุคคลพยายามเลือกสิ่งต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาสุขภาพจิตและสุขภาพกายของแต่ละบุคคล (Donald and others. 1989 : 6) ดังนั้นการจัดการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาจะต้องคำนึงถึงการปรับตัวของนักศึกษาให้สามารถปรับตัวให้ได้ในเวลาอันน้อยที่สุด และเพื่อเตรียมชีวิตของนักศึกษาให้มีความพร้อม มีคุณภาพเป็นที่ต้องการของสังคม นอกเหนือไปจากการตั้งใจเรียนรู้ การคิดค้นทางวิชาการ (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2530 : 148)

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลที่สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยการสอบเทียบและจากโรงเรียนไม่พบว่าแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะปัจจุบันระบบการศึกษาของประเทศไทยต้องการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่ไม่มีโอกาสได้เข้าศึกษาในระบบการเรียนปกติสามารถศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองและสอบเทียบเพื่อยกระดับความรู้ได้ แต่ขณะเดียวกันนักเรียนที่เรียนในระบบการเรียนปกติที่มีความสามารถและต้องการย่นระยะเวลาในการศึกษาให้น้อยลงสามารถสำเร็จการศึกษาโดยการสอบเทียบได้เช่นกัน ทำให้นักเรียนเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาได้เร็วกว่าปกติ สำหรับนักเรียนที่ยังสอบเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาไม่ได้ และนักเรียนที่ไม่ได้สอบเทียบ หรือสอบเทียบไม่ได้ ก็จะเป็นส่วนที่เหลืออยู่ในโรงเรียน ส่วนใหญ่จะเรียนเพื่อที่จะทำข้อสอบเข้าสถาบันอุดมศึกษาให้ได้ ทำให้ขาดพื้นฐานที่ดีในการศึกษาวิชาต่าง ๆ สำหรับมหาวิทยาลัยมหิดลมีนักศึกษาทั้งที่สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยการสอบเทียบและจากโรงเรียนเข้ามาศึกษาเช่นกัน เมื่อนักศึกษาเข้ามาศึกษาก็พยายามที่จะให้ความสนใจ ศึกษาหาความรู้ ความคิดต่าง ๆ มีความต้องการผูกพันกับเพื่อนใหม่ ชอบที่จะอยู่เป็นกลุ่ม แม้ว่าจะรู้สึกตื่นเต้นต่อทุกสิ่งที่อยู่รอบด้าน ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ใหม่ การเรียน กิจกรรม สังคมในมหาวิทยาลัย จากข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม

ในแบบสอบถามปลายเปิดยืนยันว่า นักศึกษาที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยการสอบเทียบและจากโรงเรียนเห็นว่า มีปัญหาในด้านต่าง ๆ บ้างแต่ไม่มากนัก และต้องอาศัยระยะเวลาบ้างพอสมควรในการปรับตัว นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีปัญหาที่ให้ความสำคัญมากเป็นส่วนใหญ่ก็คือ ปัญหาด้านการเรียน อาจเนื่องมาจากนักศึกษาบางคนขาดประสบการณ์และวุฒิภาวะในด้านต่าง ๆ ซึ่งมีผลต่อบูรณาการทางด้านสังคมและด้านวิชาการแม้จะได้ผ่านการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยแล้วก็ตาม พื้นฐานการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาจึงไม่อาจจำแนกการปรับตัวของนักศึกษาได้อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตามพบว่า หากนักศึกษาได้รับประสบการณ์และวุฒิภาวะในด้านต่าง ๆ อย่างเพียงพอก็จะช่วยให้นักศึกษาสามารถปรับตัวและประสบความสำเร็จในการศึกษาได้เป็นอย่างดี (Dennis. 1981 : 1508 - A)

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ กับสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยมหิดลมีนักศึกษาในระดับปริญญาตรี 12 ประเภทวิชา ในการวิจัยนี้แม้จะจัดกลุ่มนักศึกษาออกเป็นสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ กับสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แต่นักศึกษาทั้งสองสาขาวิชามีลักษณะการเรียนการสอนคล้ายกันในระดับปีที่ 1 โดยเรียนรายวิชาพื้นฐานและเรียนเป็นกลุ่มใหญ่โดยรายวิชาต่าง ๆ จัดการเรียนการสอนโดยคณะวิทยาศาสตร์ ประกอบกับนักศึกษาต้องใช้ชีวิตและทำกิจกรรมร่วมกัน ยกเว้นการเข้าร่วมกิจกรรมของคณะที่ตนสังกัดในบางโอกาสเท่านั้น ทำให้นักศึกษามีปัญหาการปรับตัวไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ เพ็ญทิพา นรินทรานุกร ฌ อรุณา (2533 : 64) ที่ศึกษาปัญหาการปรับตัวของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน ตามสาขาวิชาเอก ที่พบว่า ไม่มีความแตกต่างเช่นกัน

4. จากผลการวิจัยที่พบว่า การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ แตกต่างกัน โดยนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะเป็นกลุ่มนักศึกษาที่มีปัญหาการปรับตัวแตกต่างกับนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและต่ำ อาจเป็นเพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยมหิดลทุกคน เข้ามาด้วยความรู้สึกตื่นเต้น กระตือรือร้น มีความตั้งใจเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะเป็นกลุ่มนักศึกษาที่มีความพยายามและให้ความสนใจด้านต่าง ๆ เป็นอย่างยิ่ง จากข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมในแบบสอบถามปลายเปิดยืนยันว่า นักศึกษาเห็นว่ารายวิชามีเนื้อหามาก ตลอดจนการถ่ายทอดความรู้ของอาจารย์ผู้สอนบางท่าน

ไม่ดีพอ ดังนั้นหากนักศึกษาขาดความสนใจที่จะติดตามเนื้อหารายวิชาอย่างต่อเนื่อง ก็อาจเป็นเหตุให้เกิดปัญหาได้ ประกอบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่แตกต่างกันนี้ เป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนครั้งแรกของการศึกษาในมหาวิทยาลัยมิดเดิล ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นักศึกษาบางคนยังเตรียมตัวและวางแผนการเรียนไม่ดีพอ เนื่องจากในช่วงแรกของการศึกษาจะมีกิจกรรมและนักศึกษาต้องปรับตัวในหลายด้านพร้อม ๆ กัน ผลของการปรับตัวของนักศึกษาจึงส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแสดงให้เห็นได้ว่า นักศึกษามีการปรับตัวได้รวดเร็วเพียงใด ซึ่งหากนักศึกษาสามารถปรับตัวได้รวดเร็วก็จะเป็นผลให้การดำรงชีวิตอยู่ในสังคมมหาวิทยาลัยได้อย่างมีความสุข มีความเชื่อมั่นในตนเองช่วยเหลือผู้อื่นได้ ไม่มีปัญหาทางจิตใจไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาตนเอง (อรพินทร์ ชุชม และอัจฉรา สุCHARมณ. 2532 : 1)

5. จากผลการวิจัยที่พบว่า การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมิดเดิลที่มีประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา สูง ปานกลาง และต่ำ แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด อาจเป็นเพราะการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมเพื่อที่จะให้นักศึกษาเกิดความคุ้นเคยกัน และพัฒนาทางด้านอารมณ์เป็นส่วนใหญ่ เช่น กิจกรรมเชียร์ รับประทานอาหาร เป็นต้น นอกจากนี้ก็มีกิจกรรมทางด้านกีฬา ด้านวิชาการ และด้านบำเพ็ญประโยชน์ ซึ่งนักศึกษามหาวิทยาลัยมิดเดิลทุกคนจะได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ ตามความสนใจของนักศึกษา โดยที่มหาวิทยาลัยมิดเดิลได้ให้ความสำคัญดังกล่าว จึงจัดให้วันพุธช่วงบ่ายเป็นเวลาวางจากการเรียนการสอน เพื่อให้นักศึกษาได้ทำ และเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ แต่ในบางครั้งด้วยเนื้อหาหลักสูตรและเวลาอันจำกัด ทำให้มีการใช้เวลาดังกล่าวเพื่อสอนเพิ่มเติมให้กับนักศึกษา ทำให้นักศึกษาเสียโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรม สำหรับนักศึกษาที่มีบทบาทเป็นผู้ดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ จะได้รับประสบการณ์และมีภูมิกว้างมากกว่านักศึกษาอื่น เพราะการดำเนินการกิจกรรมนั้นต้องอาศัยการบูรณาการทางสังคม ซึ่งกิจกรรมนักศึกษานับว่ามีคุณค่าและมีประโยชน์มาก เป็นการสร้างเสริมให้นักศึกษามีประสบการณ์ชีวิต โดยได้เรียนรู้การทำงานจริง ๆ ได้รู้จักคนมากขึ้น เข้าใจคนมากขึ้น มีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น เป็นการฝึกและสร้างบุคลิกการเป็นผู้นำ (พัน ทองชุมม. 2532 : 85 - 90) จากสภาพทางภูมิศาสตร์ของมหาวิทยาลัยมิดเดิลและการเรียนที่หนักทำให้นักศึกษามหาวิทยาลัยมิดเดิลที่ทำงานกิจกรรมจะต้องเพิ่มความพยายามในการศึกษามากขึ้นกว่าปกติ หากนักศึกษาขาดความสนใจต่อการเรียนก็จะส่งผลต่อการเรียนและเกิดปัญหาตามมาภายหลังได้ :

6. จากผลการวิจัยที่พบว่า การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลที่มีความคาดหวังทางด้านการศึกษาและอาชีพ สูง ปานกลาง และต่ำ ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเรียนแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะการเรียนในมหาวิทยาลัยมหิดลมีหลายสาขาวิชาเพื่อให้ความรู้ทางวิชาการและฝึกฝนทักษะต่าง ๆ แก่นักศึกษาเพื่อไปประกอบอาชีพหลังจากสำเร็จการศึกษาหรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไปตามความมุ่งหวังของนักศึกษาแต่ละคน ซึ่งนักศึกษาโดยส่วนใหญ่เลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยมหิดลเป็นอันดับแรก ๆ ประกอบกับการให้เลือกอันดับในการสอบเข้ามหาวิทยาลัยจำกัดเพียง 4 อันดับ และมุ่งมั่นเข้าศึกษาในสาขาวิชาที่ตนเองสนใจตามลำดับ ทำให้นักศึกษามีความตั้งใจที่ศึกษาเล่าเรียนในสาขาที่ตนได้เลือกเรียน นอกจากนี้ยังมีนักศึกษาส่วนหนึ่งที่คณะต่าง ๆ รับเข้าศึกษาโดยตรง นักศึกษาส่วนใหญ่จึงตั้งเป้าหมายของการศึกษาไว้สูงและมีความมุ่งมั่นในการประกอบอาชีพไว้นั่นเอง เมื่อเข้าศึกษาต่อในสาขาวิชาที่ตนเองต้องการและสนใจ รวมทั้งโอกาสที่จะได้ประกอบอาชีพที่เป็นที่ต้องการของสังคม ตลอดจนผลตอบแทนทางเศรษฐกิจที่ตัวเองพอใจตามค่านิยมของสังคมไทย นักศึกษาก็จะพยายามทุ่มเทความสามารถในการศึกษาหาความรู้ ฝึกฝนทักษะต่าง ๆ พยายามปรับตัวในทุก ๆ ด้าน เพื่อคงอยู่ในสถาบันจนสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ (Maslow, 1970 : 35 - 58) โดยเฉพาะในด้านความต้องการชื่อเสียง เกียรติยศและการเคารพยกย่อง และความต้องการความสำเร็จสมหวังในชีวิต

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มิมีปัญหาการปรับตัวเกี่ยวกับด้านการเรียน ด้านหลักสูตรและการสอน และด้านอารมณ์ อยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยจึงเสนอแนะเป็นรายด้านดังนี้

1. ด้านการเรียน ผู้วิจัยเสนอแนะว่า ควรจะได้มีการพัฒนาและปรับปรุงระบบอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้มีบทบาทในการที่จะสร้างบรรยากาศความอบอุ่น การปลูกฝังทัศนคติ แรงจูงใจเพื่อพัฒนานิสัยในการเรียนเพื่อช่วยให้การศึกษาเล่าเรียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้ควรจะได้มีการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการให้คำปรึกษาแนะนำเมื่อนักศึกษามีปัญหา ตลอดจนอาจจะมีการให้คำแนะนำหรือเข้าค่ายก่อนเปิดภาคการศึกษาแรกเพื่อปรับพื้นฐานการศึกษาหรือเพื่อความเข้าใจในระบบและวิธีการศึกษาให้มากขึ้น

2. ด้านหลักสูตรและการสอน ผู้วิจัยเสนอแนะว่า ควรมีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร โดยพิจารณาเนื้อหาของแต่ละรายวิชาให้เหมาะสมกับนักศึกษาแต่ละประเภทวิชา ส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพในการสอนของอาจารย์ โดยสนับสนุนให้อาจารย์ได้พัฒนาความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ทางวิชาการ และพัฒนาทักษะในการถ่ายทอดความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และให้นักศึกษาได้สามารถเลือกเรียนวิชาได้ตามความสนใจในรายวิชาเลือกเสรีให้มากขึ้น ซึ่งมหาวิทยาลัยยมหิบาลยังขาดในรายวิชาที่ส่งเสริมสุขภาพพลานามัยของนักศึกษา

3. ด้านอารมณ์ ผู้วิจัยเสนอแนะว่า กิจกรรมนักศึกษาจะช่วยให้นักศึกษาได้เกิดการพัฒนาตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ ทำให้เกิดความเจริญทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ส่งผลต่อการควบคุมอารมณ์ และวุฒิภาวะของนักศึกษาให้ดีขึ้น มหาวิทยาลัยจึงควรส่งเสริมให้นักศึกษาได้จัดและร่วมทำกิจกรรมไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการ กีฬา ศิลปวัฒนธรรม หรือบำเพ็ญสาธารณประโยชน์

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

จากการวิจัยพบว่า มีประเด็นสำคัญที่น่าสนใจคือ การปรับตัวของนักศึกษาในด้านการเรียน ด้านหลักสูตรและการสอน และด้านอารมณ์ จึงเสนอว่าควรมีการวิจัยองค์ประกอบหรือปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนของนักศึกษา เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาปรับปรุงให้นักศึกษาสามารถปรับตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ เชื้ออำนวยการพัฒนาการศึกษาของนักศึกษาตาม วัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสุวงศ์. สุขภาพจิตในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาลัย, 2524.
- กรรณิการ์ พินศิริกุล. การสำรวจปัญหาการเรียน ลังคมและส่วนตัวของ
นักเรียนโรงเรียนสารพัดช่างในกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2521. ฝ่ายเอกสาร
- กุลธิดา พานิชกุล. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการ การสนับสนุน
ทางสังคมกับการปรับตัวของผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจตาย.
วท.ม. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2536.
- กุลนาสี สิริสาส์และคณะ. รายงานการวิจัยเรื่อง ความเครียดของนักศึกษา
คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพฯ :
คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยมหิดล. 2531.
- กำธร จำทอง. สุขภาพจิตและการพัฒนาตน. นครศรีธรรมราช :
วิทยาลัยครุนครศรีธรรมราช, 2528.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. "การสละสิทธิ์การศึกษาใน
สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ปีการศึกษา 2522-2524," จุลสาร
การศึกษา. 8(1) : 5-6 ; ตุลาคม-พฤศจิกายน, 2526.
- ทองเรียน อมรัชกุล. การบริหารกิจการนิสิต : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ.
กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์, 2525.
- นิภา นิธยาน. การปรับตัวและบุคลิกภาพจิตวิทยาเพื่อการศึกษา.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2530.
- ประกอบ คูปรรัตน์. ความเป็นผู้นำ เป้าหมาย และอำนาจในสถาบันอุดม
ศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2530.
- ประชุมสุข อาชวอำรุง และคณะ. "ระบุเหตุนักศึกษาถูกใส่โทษ ขลุ่กกิจกรรม
ล้มเรียน," มติชน. 5 กันยายน 2523, หน้า 6.
- ประณม จันทร์. "วัยอลวน," วารสารแนว. 26(39) : 12 ;
กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2535.

ประเทิน มหาพันธ์. การศึกษาเกี่ยวกับการกระทำผิดกฎหมายของเยาวชน.

ปริญญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2521. ถ่ายเอกสาร

ปัจจุัย บุนนาค. "สถาบันอุดมศึกษาเอกชน," จิตวิทยาความมั่นคง 2534.

กรุงเทพฯ : สีสลากูฟ, 2534. หน้า 112.

ปิตีพงษ์ ประเสริฐผล. การศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
และความคาดหวังในชีวิตกับความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 6 โรงเรียนปทุมคงคา. ปริญญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. ถ่ายเอกสาร

"ดอกเตอร์ลูก อตร. ให้ข้อคิดสอบเทียบ;" ไทยรัฐ. 9 สิงหาคม 2539.

หน้า 9.

ดุขฎิ กิตติโมรากุล. "การสอบเทียบ อันเนื่องมาจากการแข่งขันและการ

เร่งโต," ก้าวไกล. 3(10) : 7 ; กุมภาพันธ์ 2536.

พนม เกตุมาน. สุขใจกับลูกวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : แพลนพับลิชชิง,

2535.

พรรณี ต้นสกุลและอาภรณ์ รอดอรินทร์. ความเป็นอยู่และความรู้สึกของ

นักศึกษา ณ ศาลาประชาคมประจำปีการศึกษา 2528 -2529.

กองกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล, 2530.

พัน ทองชุมมน. "กิจกรรมกับการพัฒนานักศึกษา," วารสารศึกษาศาสตร์.

5 : 13 ตุลาคม 2531 - มกราคม 2532.

เพ็ญทิศา นรินทรากุล ณ อุบลฯ. ปัญหาการปรับตัวและสุขภาพของนิสิตโควตา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน. ปริญญาณพนธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.

ถ่ายเอกสาร

ไพบุลย์ เทวรักษ์และสิริวรรณ อัสกุล. "ความสำเร็จ และความคาดหวัง

ภายใต้เงื่อนไขสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน รายงานการทดลอง,"

ว.ครุศาสตร์. 2 : 46 - 54 ; ตุลาคม - ธันวาคม 2527.

มนูญ ดนะวัฒนา. จิตวิทยาพัฒนาชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :

อักษรเจริญทัศน์, 2526.

กองกิจการนักศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย, 2532.

- มหาวิทยาลัย, ทบวง. สรุปผลการสัมมนาผู้บริหารกิจการนิสิตนักศึกษา
ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : กองวิชาการ ทบวงมหาวิทยาลัย, 2531.
- _____. "การบริหารงานกิจการนักศึกษา," รายงานการประชุม
สัมมนาผู้บริหารและบุคลากรด้านกิจการนิสิตนักศึกษา.
- มหิตล, มหาวิทยาลัย. คู่มือนักศึกษา 2537. งานบริการการศึกษา
คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิตล, 2537.
- _____. มหาวิทยาลัยมหิตล สารสนเทศ 2535 (ข้อมูล
ประจำปีการศึกษา 2535). งานวิจัยสถาบันและสารสนเทศ
กองแผนงาน มหาวิทยาลัยมหิตล, 2536.
- _____. ผลิตภาพการผลิตบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหิตล.
งานวิจัยสถาบัน กองแผนงาน มหาวิทยาลัยมหิตล, 2520.
- _____. รายงานการก่อสร้างมหาวิทยาลัยมหิตล ณ ศาลายา
ระยะที่ 1 พ.ศ. 2518 - 2525. งานวิจัยสถาบัน กองแผนงาน
มหาวิทยาลัยมหิตล กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์, 2528.
- _____. รายงานการสัมมนาวิทยาลัยมหิตล เรื่อง กิจกรรม
นักศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพบัณฑิต. กองกิจการนักศึกษา
มหาวิทยาลัยมหิตล, 2532.
- มัลลวีร์ อุดลยวัฒนศิริ. "ชีวิตในมหาวิทยาลัย," ศึกษาศาสตร์. 14(1)
: 62 - 66 กุมภาพันธ์ - พฤษภาคม 2533.
- มาลีณี อยู่โพธิ์. การทดลองการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อการพัฒนาการ
ปรับตัวทางสังคมด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525.
ถ่ายเอกสาร
- ยี่สุน เสรีบุรณะพงศ์. การศึกษาปัญหาส่วนตัว สังคมและการเรียนของนิสิต
ต่างจังหวัดซึ่งกำลังศึกษาชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. ถ่ายเอกสาร

- ยรรยง ผิวอ่อน. ผลของการให้คำปรึกษาแบบไม่นำทางที่มีต่อการปรับตัว
กับเพื่อนของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2535. ถ้ายเอกสาร
- โยธิน คันสนยุทธและสุภาพรรณ โคตรจรัส. จิตวิทยา. กรุงเทพฯ :
ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- รัชณี สรรเสริญ. ความสัมพันธ์ระหว่างการคิดเป็น ความสามารถในการ
ปรับตัวและและความสามารถในการปฏิบัติงานของนักศึกษาผดุงครรภ์
สาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล,
2530. ถ้ายเอกสาร
- วราภรณ์ เขี้ยวสกุลและคณะ. การเปรียบเทียบทัศนคติและผลสัมฤทธิ์ของ
นักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ที่ผ่านการ
คัดเลือกประเภทสอบรวมเข้ามหาวิทยาลัยและประเภทโควต้า.
หน่วยศึกษาศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี, 2529.
- วัชร ชาวหา. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความผูกพันต่อสถาบันของนิสิตคณะ
วิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ด.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534.
ถ้ายเอกสาร
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยาและคนอื่น. รายงานการวิจัยเรื่อง นิสิต
นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- วารินทร์ สายโอบเอื้อ. จิตวิทยาการศึกษา. ภาควิชาจิตวิทยาและ
แนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522.
- วิเชียร เกตุสิงห์. หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.
กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2530.
- สมบัติ ตาปัญญา. "บริการทางจิตวิทยาในมหาวิทยาลัย," วารสารจิตวิทยา
คลินิก. 9(1) : 17 - 21 มกราคม - กุมภาพันธ์ 2528.
- สมศรี เชื้อหิรัญ วิทยา นาควัชร และวาสนา แฉล้มเขตร. การสำรวจ
ปัญหาสุขภาพจิตนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหิดล ปีการศึกษา 2521. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล,
2521

สายพิน สุคตนิง. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมของ
นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2536. ฝ่ายเอกสาร

สืบพงศ์ จินดาพงศ์. การศึกษาปัญหาทางการเรียนและการปรับตัว
ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา. ปริญญาณิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2533.
ฝ่ายเอกสาร

สุภาพรรณ โคตรจรัส. รายงานการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่าง
ปัญหาการปรับตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

ศิริลักษณ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา. การศึกษาปัญหาของนักศึกษามหาวิทยาลัย
เชียงใหม่ปีการศึกษา 2522. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. ฝ่ายเอกสาร

อรนุช ปุณยภณก. การวิเคราะห์องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการออกกลางคัน
ของนิสิตชั้นปีที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526. ฝ่ายเอกสาร.

อรพินทร์ ชูชม และอัจฉรา สุขารมณ. รายงานการวิจัยเรื่อง
องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่น. สถาบัน
วิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2532.

อารมณ วุฒิพฤกษ์. รายงานการวิจัยเรื่อง ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษา
ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล (ศึกษาเฉพาะในศิริราช).
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล, 2523.

อาภรณ์ เอี้ยวสกุลและคณะ. รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบ
ทัศนคติและผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์
โรงพยาบาลรามธิบดี ที่ผ่านการคัดเลือกประเภทสอบร่วมเข้า
มหาวิทยาลัย และประเภทโควต้า. หน่วยศึกษาศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล,
2529.

อาภา จันทรสกุล. ทฤษฎีและวิธีการให้คำปรึกษาในโรงเรียน. กรุงเทพฯ
: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2535.

อาไพวรรณ พุ่มศรีสวัสดิ์. ปัญหาและความต้องการบริการด้านกิจการ
นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดล ระดับปริญญาตรี ณ ศาลาบา.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
2529. ถ่ายเอกสาร

Allen, Mary J. and Wendy M. Yen Introduction to
Measurement Theory. California : McGraw - Hill
Book Company, 1979.

Andrew, H.A. and Roy S.C. The Roy's Adaptation Model.
California : Appleton & Lange, 1991.

Assum, Al. and Levy S.J. "A comparative Study of the
Academic Ability and Achievement of two Groups
of College Students," Journal of Educational
Psychology. 38 : 307 - 309 , 1947.

Binder, Dorothy M., John G. Jones and Strow R. Wray.
"Non-Intellective Self - Report Variables as
Predictors of Scholastic Achievement," The Journal
of Educational Research. p.364 - 366. 1970.

Brown, Janet Van Der Sluys Eminson. " Comparison Between
Adult Male Students Who Dropout and Who Continue in
Post-Secondary Education," Dissertation Abstracts
International. 48(9) : 2221 - A; 1988.

- Dececos, John P. The Psychology of Learning and Instruction Educational Psychology. Prentice-Hall Inc., Englewood Cliff, New Jersey, 1968.
- Desena, Paul A. "Problem of Consistent Over Under and Normal - Achieving College Students as Identified Mooney Problem Check List," The Journal of Educational Research. 59 : 351-355; April, 1966.
- Dennis, Jeanette L. "A Student of the Contributing Factors Relating to why American Indian Students Dropouts of or Graduate from Educational Programs of the University of North Dakota," Dissertation Abstracts International. 42(10) : 1508 - A - 1509 - A; 1981.
- Donald, M.B. and others. Exploring Choices The Psychology of Adjustment. London : Scoff Foresman and Company, 1989.
- Dulniak, Dennis Joseph. "Predicting Freshmen Droupouts at Montana State University Using Selected Institutional Data," Dissertation Abstracts International. 42 : 3455 - 3456 - A; Februry, 1982.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. 5th ed. Tokyo : McGraw-Hill, 1981.
- Gill, L.J. "Some Non-Intellectual Correlated of Academic Achievement among Maxican Secondary School Students," Journal of Educational Psychology. 53 : 144 - 149; March; 1962.
- Hurlock, Elizabeth B. Adolescent Development. 4th ed New York : McGraw - Hill Book Company, 1974.
- Kaplan, L. Mental Health and Human Relations in Education. New York : Harper and Brothers, 1959.

- Lazarus, Richard S. Patterns of Adjustment and Human Effectiveness. New York : McGraw - Hill Book Company, 1969.
- Maslow A.H. Motivation and Personality. 2nd ed. New York : Haper and Row Publishers, 1970.
- Nenyod, Boonmee. The Analysis of Problem Percieved by Foriegn Students Enrolled in State College and University in the State of Texas," Dissertation Abstracts International. 33 : 5091 - 5092 - A; August; 1975.
- Patanges, Timothy J. and Carol F. Creedon. "Studies of College Attrition : 1950-1975," Review of Education Research. 48(1) : 49-101; Winter, 1978.
- Pearson, Thomas Eage. "The Relationships of Residence Hall to Characterestics of Upperclass Students," Dissertation Abstracts International. 34(8) : 4795 - A; 1973.
- Waters, James. Techniques of Counselor. New York : Applition Century - Colts Inc. 1964.
- Winer, B.J. Statistical Principles in Experimental Design. 2nd ed. New York : McGraw-Hill, 1971.
- Worchel, Stephen and George R. Goethols. Adjustment Path Way to Personal Growth. Englewood Cliffs : Prentice Hall, 1985.
- Whittaker, James D. Introduction to Psychology. Philadelphia : Saunders, 1965.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือแนะนำและแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

23 มกราคม 2538

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน นักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล

เนื่องด้วยข้าพเจ้า นายฉัฐพล แนวจำปา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา
การอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำ
ปริญญานิพนธ์เรื่อง การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อให้การทำ
ปริญญานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องขอความ
ร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นของท่าน คำตอบทั้งหมด
จะเก็บไว้เป็นความลับที่สุด โดยท่านไม่ต้องลงชื่อในแบบสอบถาม ใคร่ขอความกรุณา
จากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามที่แนบมาท้ายนี้ให้สมบูรณ์ที่สุด

จึงเรียนมาเพื่อทราบ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือด้วยดีในการ
ตอบแบบสอบถามครั้งนี้ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายฉัฐพล แนวจำปา)

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถาม

เรื่อง การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามมี 3 ตอนคือ

- ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพื้นฐานความรู้ สาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรม และ ความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพของนักศึกษา
- ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล
- ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด ซึ่งให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นและ ข้อเสนอที่เกี่ยวกับปัญหาการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล

โปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพื้นฐานความรู้ สาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรม และ ความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ

โปรดกาเครื่องหมาย (/) ลงในช่อง [] หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง

1. พื้นฐานความรู้

- [] สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยการสอบเทียบ
- [] สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนมัธยมในระบบโรงเรียน

2. กำลังศึกษาในสาขาวิชา

- [] สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้แก่ แพทยศาสตร์
ทันตแพทยศาสตร์ เภสัชศาสตร์ เทคนิคการแพทย์ รังสีเทคนิค
สาธารณสุขศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ กายภาพบำบัด และ
วิทยาศาสตร์การกีฬา
- [] สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่ วิทยาศาสตร์
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม และวิศวกรรมศาสตร์

3. เกรดเฉลี่ยสะสมที่ได้รับ

- [] ตั้งแต่ 2.75 ขึ้นไป [] ระหว่าง 2.00 - 2.74
- [] ต่ำกว่า 2.00

4. เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา
(โปรดตอบทุกข้อ) โปรดอ่านข้อความในแบบสอบถามแล้วเขียนเครื่องหมาย
ลงในช่องตัวเลือกช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียว

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ท่านทราบจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมนักศึกษาในมหาวิทยาลัย					
2. ท่านได้รับคำแนะนำถึงประโยชน์ของการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาจากการประชาสัมพันธ์ของกลุ่มกิจกรรมนักศึกษา					
3. ท่านได้รับความประทับใจจากกิจกรรมนักศึกษาที่จัดขึ้นในมหาวิทยาลัย					
4. ท่านได้รับการชักชวนจากสมาชิกของกลุ่มกิจกรรมให้เข้าร่วมในกิจกรรมนักศึกษาที่จัดขึ้น					
5. ท่านมีส่วนร่วมงานกิจกรรมนักศึกษาในมหาวิทยาลัย					
6. ท่านชมการแสดงผลงานกลุ่มกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ					
7. อาจารย์ในมหาวิทยาลัยเคยแนะนำท่านถึงประโยชน์ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรม					
8. ท่านทราบถึงกิจกรรมนักศึกษาที่ได้จัดขึ้นในมหาวิทยาลัย					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9. ท่านอ่านบทความ สารคดี หรือ เรื่องราวเกี่ยวกับกิจกรรม นักศึกษาในระดับอุดมศึกษา					
10. ท่านให้ข้อเสนอแนะหรือติชมการ ดำเนินงานของนักศึกษาแก่ตัวแทน หรือสมาชิก					
11. ท่านได้รับความรู้จากกิจกรรม ด้านวิชาการในมหาวิทยาลัย ...					
12. ท่านมีส่วนร่วมกิจกรรมกีฬาใน มหาวิทยาลัย					
13. ท่านได้รับบริการด้านความบันเทิง จากกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม ในมหาวิทยาลัย					
14. ท่านมีส่วนร่วมช่วยเหลือหรือ สนับสนุนกิจกรรมนักศึกษาด้าน บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ใน มหาวิทยาลัย					
15. ท่านได้รับประสบการณ์ตรงในการ ทำงานร่วมกับผู้อื่นจากการทำ กิจกรรม					

5. เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ
(โปรดตอบทุกข้อ) โปรดอ่านข้อความในแบบสอบถามแล้วเขียนเครื่องหมาย /
ลงในช่องตัวเลือกช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียว

ข้อความ	ระดับความคาดหวัง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ท่านมีความคาดหวังอย่างไรในการ เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยมหิดล					
1. คาดว่าเมื่อได้เข้าศึกษาใน มหาวิทยาลัยมหิดลแล้วจะได้รับ การยอมรับจากสังคมมากกว่า ...					
2. หวังที่จะศึกษาต่อไปในระดับ ที่สูงขึ้นในอนาคต					
3. คาดว่าจะมีโอกาสได้เรียนในสิ่งที่ ตรงกับความต้องการและสนใจ					
4. คาดว่าจะมีโอกาสสำเร็จการ ศึกษาง่ายกว่าการเข้าศึกษาใน มหาวิทยาลัยอื่น					
5. คาดว่าการศึกษาในมหาวิทยาลัย มหิดลจะเสริมสร้างสติปัญญาและ ความสามารถ					
6. สามารถทำประโยชน์ให้กับสังคม และประเทศชาติได้มากกว่า					
7. จะมีโอกาสหางานได้ง่าย					
8. มีโอกาสประกอบอาชีพที่มีรายได้ สูง					

ข้อความ	ระดับความคาดหวัง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9. จะมีโอกาสประกอบอาชีพที่มี เกียรติ					
10. เมื่อสำเร็จการศึกษาจะประสบ ผลสำเร็จและเจริญก้าวหน้าใน การประกอบอาชีพในอนาคต ...					

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล

โปรดอ่านข้อความในแบบสอบถามแล้วเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องตัวเลือก
ช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียวที่ตรงกับปัญหาที่เป็นจริงของท่านเองมากที่สุด

การปรับตัวในด้านต่าง ๆ	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ท่านมีปัญหาในเรื่องต่อไปนี้ที่ระดับใด					
ก. การปรับตัวด้านการเรียน					
1. ความสม่ำเสมอในการเข้าเรียน					
2. สมาธิในการเรียน					
3. การทำความเข้าใจในแต่ละรายวิชาที่เรียน					
4. การจับประเด็นหรือสาระในการอ่านหนังสือ					
5. การแบ่งเวลาเพื่อค้นคว้าเพิ่มเติม					
6. ความพร้อมในการเรียนแต่ละรายวิชา					
7. การพูด อภิปรายหรือตอบคำถามในชั้นเรียน					
8. ขาดความสนใจในการเรียน					
9. ความยากของแบบฝึกหัด					
10. ทักษะการเรียนในห้องปฏิบัติการ					
11. ความสามารถในการจำสาระสำคัญที่เรียน					
12. ไม่สามารถสรุปคำบรรยายในระหว่างเรียน					

การปรับตัวในด้านต่าง ๆ	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ข. การปรับตัวด้านหลักสูตรและการสอน					
13. รายวิชาในหลักสูตรมีมาก					
14. รายวิชาเลือกเสรีในหลักสูตรมีน้อย					
15. ความต่อเนื่องของเนื้อหาในแต่ละรายวิชา					
16. สาระในแต่ละรายวิชามีมากเกินไป					
17. ความสอดคล้องของเนื้อหาวิชาระหว่างภาคปฏิบัติกับภาคทฤษฎี					
18. เกณฑ์ในการให้คะแนน					
19. การถ่ายทอดความรู้ของอาจารย์					
20. การแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน					
21. อาจารย์ไม่ค่อยมีเวลาให้คำแนะนำช่วยเหลือนอกเวลาเรียน					
22. การใช้สื่อในการเรียนการสอน					
23. การให้ความสนใจแก่ผู้เรียน ..					
ค. การปรับตัวด้านสังคม					
24. ไม่กล้าแสดงออกเมื่อเข้าร่วมกิจกรรม					
25. การสร้างความคุ้นเคยกับเพื่อน ..					
26. ไม่มีเพื่อนสนิทที่มหาวิทยาลัย ...					
27. มักถกเถียงโต้แย้งกับเพื่อนในเรื่องส่วนตัว					

การปรับตัวในด้านต่าง ๆ	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
28. รู้สึกลำบากใจในการพูดคุยกับรุ่นพี่					
29. ความสามารถในการเป็นผู้นำ ..					
30. ทำตามหรือยอมเพื่อนได้ง่าย ...					
31. การปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ของตนเองกับเพื่อน					
32. ไม่เป็นที่ยอมรับของเพื่อน					
33. อึดอัดใจเมื่อพบปะกับเพศตรงข้าม					
34. ไม่กล้าปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับอาจารย์					
35. ไม่กล้าเข้าพบอาจารย์ผู้สอน					
ง. การปรับตัวด้านอารมณ์					
36. ความกังวลใจในเรื่องต่าง ๆ ..					
37. ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง					
38. ตื่นเต้นต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ง่าย					
39. ความรู้สึกโกรธหรือหงุดหงิดง่าย					
40. ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น					
41. ขาดความกระตือรือร้น					
42. อึดอัดใจเมื่ออยู่ต่อหน้าคนแปลกหน้า					
43. ขาดเหตุผลในการตัดสินใจ ..					
44. ลำบากใจที่จะต้องตัดสินใจด้วยตนเอง					
45. ไม่สบายใจเมื่อมีคนวิพากษ์วิจารณ์ตนเอง					
46. รู้สึกเศร้าหมองโดยไม่ทราบสาเหตุ					

การปรับตัวในด้านต่าง ๆ	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
จ. การปรับตัวด้านสุขภาพ					
47. ร่างกายไม่สมบูรณ์					
48. ไม่มีเวลาในการพักผ่อนนอนหลับ					
49. รู้สึกอ่อนเพลียอยู่เสมอ					
50. ไม่พอใจในรูปร่างหน้าตาของตนเอง					
51. โรคประจำตัวของนักศึกษา					
52. ไม่มีเวลาในการออกกำลังกาย					
53. สภาพจิตใจของนักศึกษาอ่อนแอ					
54. มีปัญหาเกี่ยวกับสายตา					
55. มีปัญหาเกี่ยวกับโรกระบบทางเดินหายใจ					
56. มีปัญหาเกี่ยวกับโรกระบบทางเดินอาหาร					
57. มีปัญหาเกี่ยวกับโรกระบบขับถ่าย					
58. เบื่ออาหารรับประทานอาหารไม่ค่อยได้					
ฉ. การปรับตัวด้านการเงินและที่พักอาศัย					
59. การเดินทางจากที่พักอาศัยมายังศูนย์สาขา					
60. การเลือกที่พักอาศัย					
61. ขาดความอบอุ่นใจเมื่ออยู่ในที่พักอาศัย					

การปรับตัวในด้านต่าง ๆ	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
62. ที่พักอาศัยขาดความปลอดภัย . . .					
63. ขาดสถานที่สำหรับดูหนังสือใน ที่พักอาศัย					
64. ความต้องการมีรายได้พิเศษ . . .					
65. ความขัดแย้งทางการเงิน กับเพื่อน					
66. ขัดสนค่าใช้จ่ายในการลงทะเบียน					
67. ค่าใช้จ่ายรายเดือนที่ได้รับจาก ที่บ้าน					
68. ความต้องการการสนับสนุนด้าน การเงิน					

ตอนที่ 3 โปรดแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของท่าน ในเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้

- ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน

.....

- ปัญหาการปรับตัวด้านหลักสูตรและการสอน

.....

- ปัญหาการปรับตัวด้านสังคม

.....

- ปัญหาการปรับตัวด้านอารมณ์

.....

- ปัญหาการปรับตัวด้านสุขภาพ

.....

- ปัญหาการปรับตัวด้านการเงินและที่พักอาศัย

.....

ขอขอบพระคุณยิ่งในความร่วมมือนของท่าน

ภาคผนวก ข

คำอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตารางค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

1. ตารางค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเป็นรายชื่อของการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล

ลำดับข้อ	รายด้าน	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ลำดับข้อ	รายด้าน	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1. <u>ด้านการเรียน</u>			4. <u>ด้านอารมณ์</u>		
1.		4.96	1.		4.87
2.		14.22	2.		7.18
3.		4.03	3.		4.12
4.		7.15	4.		6.98
5.		4.16	5.		7.28
6.		4.63	6.		7.88
7.		4.98	7.		6.93
8.		4.30	8.		7.27
9.		5.10	9.		5.54
10.		4.36	10.		5.50
11.		6.15	11.		4.12
12.		5.12			
2. <u>ด้านหลักสูตรและการสอน</u>			5. <u>ด้านสุขภาพ</u>		
1.		5.18	1.		2.35
2.		5.36	2.		2.15
3.		4.89	3.		3.21
4.		4.09	4.		3.77
5.		4.01	5.		3.26
6.		3.06	6.		5.55
7.		5.09	7.		4.34
8.		5.18	8.		3.81

ลำดับข้อ	รายด้าน	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ลำดับข้อ	รายด้าน	ค่าอำนาจจำแนก (t)
9.		4.96	9.		6.98
10.		5.45	10.		4.68
11.		5.81	11.		5.71
			12.		6.98
3. <u>ด้านสังคม</u>			6. <u>ด้านการเงินและที่พักอาศัย</u>		
1.		5.45	1.		2.29
2.		5.88	2.		2.08
3.		4.34	3.		2.62
4.		2.29	4.		3.75
5.		4.10	5.		4.75
6.		3.90	6.		3.09
7.		3.35	7.		3.35
8.		2.08	8.		5.58
9.		2.62	9.		4.12
10.		2.28	10.		1.81
11.		3.75			
12.		4.75			

2. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม 0.91

ภาคผนวก ก

การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลเป็นรายด้านและรายข้อ

ตาราง 18 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา
การปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามพื้นฐานความรู้

ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน	นักศึกษาสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจาก			
	การสอบเทียบ N = 121		โรงเรียน N = 180	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. ความสม่ำเสมอในการเข้าเรียน	2.57	1.15	2.80	1.08
2. สมาธิในการเรียน	2.88	0.92	2.81	0.68
3. การทำความเข้าใจในแต่ละ รายวิชาที่เรียน	3.19	0.85	2.92	0.60
4. การจับประเด็นหรือสาระในการ อ่านหนังสือ	3.03	0.90	3.04	0.69
5. การแบ่งเวลาเพื่อค้นคว้าเพิ่มเติม	2.92	1.04	2.93	0.91
6. ความพร้อมในการเรียนแต่ละ รายวิชา	2.71	0.80	2.79	0.75
7. การพูด อภิปรายหรือตอบคำถาม ในชั้นเรียน	2.67	1.04	2.61	0.93
8. ขาดความสนใจในการเรียน	2.54	1.07	2.41	0.94
9. ความยากของแบบฝึกหัด	3.53	0.83	3.23	0.75
10. ทักษะการเรียนในห้องปฏิบัติการ	3.03	0.85	2.95	0.79
11. ความสามารถในการจำสาระ สำคัญที่เรียน	3.09	0.97	2.97	0.73
12. ไม่สามารถสรุปคำบรรยายใน ระหว่างเรียน	2.86	1.03	2.90	0.87
เฉลี่ยรวม	2.94	0.48	2.87	0.41

ตาราง 19 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา
การปรับตัวด้านหลักสูตรและการสอนของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตาม
พื้นฐานความรู้

ปัญหาการปรับตัวด้าน หลักสูตรและการสอน	นักศึกษาสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจาก			
	การสอบเทียบ N = 121		โรงเรียน N = 180	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. รายวิชาในหลักสูตรมีมาก	3.60	0.88	3.48	0.76
2. รายวิชาเลือกเสรีในหลักสูตร มีน้อย	2.80	1.01	2.92	0.92
3. ความต่อเนื่องของเนื้อหาในแต่ละ รายวิชา	2.94	0.93	2.98	0.82
4. สาระในแต่ละรายวิชามีมาก เกินไป	3.82	0.86	3.61	0.81
5. ความสอดคล้องของเนื้อหาวิชา ระหว่างภาคปฏิบัติกับภาคทฤษฎี	2.88	1.01	3.08	0.95
6. เกณฑ์ในการให้คะแนน	3.05	0.90	3.06	0.82
7. การถ่ายทอดความรู้ของอาจารย์	3.38	1.00	3.13	0.76
8. การแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน	2.56	0.88	2.50	0.94
9. อาจารย์ไม่ค่อยมีเวลาให้คำ แนะนำช่วยเหลือนอกเวลาเรียน	2.88	1.05	3.04	0.99
10. การใช้สื่อในการเรียนการสอน	2.90	1.02	2.97	0.87
11. การให้ความสนใจแก่ผู้เรียน	2.90	0.94	2.94	0.85
เฉลี่ยรวม	3.07	0.47	3.07	0.45

ตาราง 20 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา
การปรับตัวด้านสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามพื้นฐานความรู้

ปัญหาการปรับตัวด้านสังคม	นักศึกษาสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจาก			
	การสอบเทียบ N =121		โรงเรียน N =180	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. ไม่กล้าแสดงออกเมื่อเข้าร่วมกิจกรรม	2.79	1.03	2.82	0.91
2. การสร้างความคุ้นเคยกับเพื่อน	2.54	1.10	2.81	1.13
3. ไม่มีเพื่อนสนิทที่มหาวิทยาลัย	1.98	1.12	1.69	0.86
4. มักถูกเสียงโต้แย้งกับเพื่อนในเรื่องส่วนตัว	2.19	1.13	1.98	0.98
5. รู้สึกลำบากใจในการพูดคุยกับรุ่นพี่	2.51	1.07	2.48	0.88
6. ความสามารถในการเป็นผู้นำ	2.74	0.82	2.87	0.87
7. ทำตามหรือยอมเพื่อนได้ง่าย	2.85	0.84	2.73	0.83
8. การปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ของตนเองกับเพื่อน	2.75	0.92	2.79	0.90
9. ไม่เป็นที่ยอมรับของเพื่อน	1.84	0.85	1.91	0.74
10. อึดอัดใจเมื่อพบปะกับเพศตรงข้าม	2.43	0.95	2.36	0.93
11. ไม่กล้าปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับอาจารย์	2.89	1.16	3.11	1.01
12. ไม่กล้าเข้าพบอาจารย์ผู้สอน	2.45	0.94	2.80	0.97
เฉลี่ยรวม	2.29	0.53	2.29	0.43

ตาราง 21 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา
การปรับตัวด้านอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามพื้นฐานความรู้

ปัญหาการปรับตัวด้านอารมณ์	นักศึกษาสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจาก			
	การสอบเทียบ N = 121		โรงเรียน N = 180	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. ความกังวลใจในเรื่องต่าง ๆ	3.09	1.02	3.15	0.80
2. ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง	2.79	0.98	2.65	0.95
3. ตื่นเต้นต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ง่าย	2.55	0.86	2.73	0.90
4. ความรู้สึกโกรธหรือหงุดหงิดง่าย	2.49	1.03	2.74	0.91
5. ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น	2.51	0.83	2.62	0.79
6. ขาดความกระตือรือร้น	2.88	1.07	2.82	0.92
7. อึดอัดใจเมื่ออยู่ต่อหน้าคน แปลกหน้า	2.81	0.95	2.90	0.91
8. ขาดเหตุผลในการตัดสินใจ	2.37	0.87	2.30	0.85
9. ลำบากใจที่จะต้องตัดสินใจด้วย ตนเอง	2.61	0.93	2.43	0.85
10. ไม่สบายใจเมื่อมีคนวิพากษ์ วิจารณ์ตนเอง	2.99	0.93	3.18	0.97
11. รู้สึกเศร้าหมองโดยไม่ทราบ สาเหตุ	2.60	1.10	2.61	0.97
เฉลี่ยรวม	2.70	0.64	2.74	0.64

ตาราง 22 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา
การปรับตัวด้านสุขภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามพื้นฐานความรู้

ปัญหาการปรับตัวด้านสุขภาพ	นักศึกษาสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจาก			
	การสอบเทียบ N = 121		โรงเรียน N = 180	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. ร่างกายไม่สมบูรณ์	2.33	0.97	2.24	0.79
2. ไม่มีเวลาในการพักผ่อนนอนหลับ	2.63	0.92	2.58	0.96
3. รู้สึกอ่อนเพลียอยู่เสมอ	2.44	1.00	2.64	0.89
4. ไม่พอใจในรูปร่างหน้าตาของตนเอง	2.30	0.92	2.37	0.88
5. โรคประจำตัวของนักศึกษา	1.94	1.04	1.95	0.95
6. ไม่มีเวลาในการออกกำลังกาย	3.09	1.13	2.78	1.07
7. สภาพจิตใจของนักศึกษอ่อนแอ	2.43	1.19	2.23	1.02
8. มีปัญหาเกี่ยวกับสายตา	2.46	1.23	2.47	1.17
9. มีปัญหาเกี่ยวกับโรกระบบทางเดินหายใจ	2.17	1.10	2.02	1.14
10. มีปัญหาเกี่ยวกับโรกระบบทางเดินอาหาร	2.19	0.96	2.27	1.18
11. มีปัญหาเกี่ยวกับโรกระบบขับถ่าย	2.14	1.01	2.27	0.97
12. เบื่ออาหารรับประทานอาหารไม่ค่อยได้	2.20	1.01	2.17	0.94
เฉลี่ยรวม	2.36	0.64	2.33	0.60

ตาราง 23 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา
การปรับตัวด้านการเงินและที่พักอาศัยของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตาม
พื้นฐานความรู้

ปัญหาการปรับตัวด้านการเงินและ ที่พักอาศัย	นักศึกษาสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจาก			
	การสอบเทียบ N = 121		โรงเรียน N = 180	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. การเดินทางจากที่พักอาศัยมายัง ศูนย์สาธิต	2.29	1.23	2.14	1.15
2. การเลือกที่พักอาศัย	1.93	0.98	2.11	1.00
3. ขาดความอบอุ่นใจเมื่ออยู่ใน ที่พักอาศัย	2.07	1.07	2.05	0.91
4. ที่พักอาศัยขาดความปลอดภัย	2.52	1.08	2.42	0.96
5. ขาดสถานที่สำหรับดูหนังสือใน ที่พักอาศัย	2.78	1.18	2.83	1.08
6. ความต้องการมีรายได้พิเศษ	2.09	1.14	2.76	1.56
7. ความขัดแย้งทางการเงิน กับเพื่อน	2.28	1.07	2.58	0.91
8. ขัดสนค่าใช้จ่ายในการลงทะเบียน	1.77	0.97	1.93	1.04
9. ค่าใช้จ่ายรายเดือนที่ได้รับจาก ที่บ้าน	2.09	0.98	2.44	0.99
10. ความต้องการการสนับสนุนด้าน การเงิน	2.07	1.18	2.67	1.15
เฉลี่ยรวม	2.19	0.77	2.39	0.66

ตาราง 24 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา
การปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามลักษณะกลุ่มวิชา

ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน	สาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่			
	วิทยาศาสตร์ สุขภาพ N = 191		วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี N = 110	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. ความสม่ำเสมอในการเข้าเรียน	2.55	1.12	2.97	1.05
2. สมาธิในการเรียน	2.79	0.82	2.94	0.71
3. การทำความเข้าใจในแต่ละ รายวิชาที่เรียน	2.94	0.71	3.18	0.72
4. การจับประเด็นหรือสาระในการ อ่านหนังสือ	3.02	0.81	3.29	0.71
5. การแบ่งเวลาเพื่อค้นคว้าเพิ่มเติม	2.87	0.95	3.04	0.99
6. ความพร้อมในการเรียนแต่ละ รายวิชา	2.74	0.80	2.81	0.70
7. การพูด อภิปรายหรือตอบคำถาม ในชั้นเรียน	2.69	1.02	2.55	0.88
8. ขาดความสนใจในการเรียน	2.40	0.94	2.59	1.08
9. ความยากของแบบฝึกหัด	3.40	0.82	3.26	0.74
10. ทักษะการเรียนในห้องปฏิบัติการ	2.95	0.79	3.03	0.89
11. ความสามารถในการจำสาระ สำคัญที่เรียน	2.93	0.83	3.81	0.82
12. ไม่สามารถสรุปคำบรรยายใน ระหว่างเรียน	2.85	0.87	2.95	1.06
เฉลี่ยรวม	2.84	0.46	2.98	0.40

ตาราง 25 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา
การปรับตัวด้านหลักสูตรและการสอนของนักศึกษามหาวิทยาลัยมิดเดิลเจอร์แกนตาม
ลักษณะกลุ่มวิชา

ปัญหาการปรับตัวด้าน หลักสูตรและการสอน	สาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่			
	วิทยาศาสตร์ สุขภาพ N = 191		วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี N = 110	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. รายวิชาในหลักสูตรมีมาก	3.45	0.80	3.68	0.81
2. รายวิชาเลือกเสรีในหลักสูตร มีน้อย	2.79	0.94	3.03	0.97
3. ความต่อเนื่องของเนื้อหาในแต่ละ รายวิชา	2.84	0.89	3.17	0.78
4. สาระในแต่ละรายวิชามีมาก เกินไป	3.60	0.87	3.85	0.74
5. ความสอดคล้องของเนื้อหาวิชา ระหว่างภาคปฏิบัติกับภาคทฤษฎี	2.85	0.98	3.25	0.92
6. เกณฑ์ในการให้คะแนน	3.02	0.82	3.12	0.91
7. การถ่ายทอดความรู้ของอาจารย์	3.19	0.94	3.32	0.73
8. การแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน	2.50	0.88	2.57	0.97
9. อาจารย์ไม่ค่อยมีเวลาให้คำ แนะนำช่วยเหลือนอกเวลาเรียน	2.96	1.00	3.00	1.04
10. การใช้สื่อในการเรียนการสอน	2.84	0.91	3.12	0.94
11. การให้ความสนใจแก่ผู้เรียน	2.78	0.91	3.17	0.79
เฉลี่ยรวม	2.98	0.47	3.21	0.38

ตาราง 26 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา
การปรับตัวด้านสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามลักษณะกลุ่มวิชา

ปัญหาการปรับตัวด้านสังคม	สาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่			
	วิทยาศาสตร์ สุขภาพ N = 191		วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี N = 110	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. ไม่กล้าแสดงออกเมื่อเข้าร่วมกิจกรรม	2.74	0.98	2.91	0.91
2. การสร้างความคุ้นเคยกับเพื่อน	2.63	1.17	2.81	1.04
3. ไม่มีเพื่อนสนิทที่มหาวิทยาลัย	1.80	1.05	1.83	0.86
4. มักถกเถียงโต้แย้งกับเพื่อนในเรื่องส่วนตัว	2.04	1.03	2.11	1.07
5. รู้สึกลำบากใจในการพูดคุยกับรุ่นพี่	2.37	0.88	2.72	1.04
6. ความสามารถในการเป็นผู้นำ	2.81	0.79	2.85	0.82
7. ทำตามหรือยอมเพื่อนได้ง่าย	2.76	0.86	2.81	0.81
8. การปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ของตนเองกับเพื่อน	2.71	0.90	2.88	0.92
9. ไม่เป็นที่ยอมรับของเพื่อน	1.89	0.82	1.87	0.72
10. อึดอัดใจเมื่อพบปะกับเพศตรงข้าม	2.30	0.94	2.53	0.92
11. ไม่กล้าปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับอาจารย์	2.93	1.08	3.18	1.05
12. ไม่กล้าเข้าพบอาจารย์ผู้สอน	2.56	1.00	2.83	0.91
เฉลี่ยรวม	2.24	0.51	2.37	0.39

ตาราง 27 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา
การปรับตัวด้านอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามลักษณะกลุ่มวิชา

ปัญหาการปรับตัวด้านอารมณ์	สาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่			
	วิทยาศาสตร์ สุขภาพ N = 191		วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี N = 110	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. ความกังวลใจในเรื่องต่าง ๆ	3.10	0.92	3.17	0.86
2. ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง	2.67	0.99	2.76	0.92
3. ตื่นเต้นต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ง่าย	2.65	0.91	2.67	0.85
4. ความรู้สึกโกรธหรือหงุดหงิดง่าย	2.71	0.99	2.52	0.91
5. ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น	2.58	0.80	2.58	0.82
6. ขาดความกระตือรือร้น	2.82	1.05	2.89	0.86
7. อึดอัดใจเมื่ออยู่ต่อหน้าคน แปลกหน้า	2.80	0.95	2.97	0.88
8. ขาดเหตุผลในการตัดสินใจ	2.31	0.85	2.37	0.87
9. ลำบากใจที่จะต้องตัดสินใจด้วย ตนเอง	2.47	0.86	2.55	0.93
10. ไม่สบายใจเมื่อมีคนวิพากษ์ วิจารณ์ตนเอง	3.14	1.00	3.05	0.87
11. รู้สึกเศร้าหมองโดยไม่ทราบ สาเหตุ	2.55	0.98	2.69	1.10
เฉลี่ยรวม	2.71	0.64	2.75	0.57

ตาราง 28 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาการปรับตัวด้านสุขภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามลักษณะกลุ่มวิชา

ปัญหาการปรับตัวด้านสุขภาพ	สาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่			
	วิทยาศาสตร์สุขภาพ N = 191		วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี N = 110	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. ร่างกายไม่สมบูรณ์	2.39	0.91	2.07	0.74
2. ไม่มีเวลาในการพักผ่อนนอนหลับ	2.64	0.93	2.55	0.97
3. รู้สึกอ่อนเพลียอยู่เสมอ	2.59	0.96	2.52	0.90
4. ไม่พอใจในรูปร่างหน้าตาของตนเอง	2.28	0.88	2.45	0.90
5. โรคประจำตัวของนักศึกษา	2.12	1.08	1.65	0.69
6. ไม่มีเวลาในการออกกำลังกาย	2.98	1.11	2.76	1.08
7. สภาพจิตใจของนักศึกษาอ่อนแอ	2.28	1.13	2.37	1.04
8. มีปัญหาเกี่ยวกับสายตา	2.41	1.23	2.56	1.13
9. มีปัญหาเกี่ยวกับโรคระบบทางเดินหายใจ	2.13	1.19	2.00	1.01
10. มีปัญหาเกี่ยวกับโรคระบบทางเดินอาหาร	2.21	1.10	2.29	1.10
11. มีปัญหาเกี่ยวกับโรคระบบขับถ่าย	2.35	1.02	2.01	0.88
12. เบื่ออาหารรับประทานอาหารไม่ค่อยได้	2.15	1.02	2.25	0.94
เฉลี่ยรวม	2.37	0.66	2.29	0.48

ตาราง 29 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา
การปรับตัวด้านการเงินและที่พักอาศัยของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตาม
ลักษณะกลุ่มวิชา

ปัญหาการปรับตัวด้าน การเงินและที่พักอาศัย	สาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่			
	วิทยาศาสตร์ สุขภาพ N = 191		วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี N = 110	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. การเดินทางจากที่พักอาศัยมายัง ศูนย์ศาลายา	2.22	1.20	2.17	1.15
2. การเลือกที่พักอาศัย	2.07	1.02	1.98	0.95
3. ขาดความอบอุ่นใจเมื่ออยู่ใน ที่พักอาศัย	2.05	1.01	2.09	0.91
4. ที่พักอาศัยขาดความปลอดภัย	2.43	1.05	2.51	0.95
5. ขาดสถานที่สำหรับดูหนังสือใน ที่พักอาศัย	2.79	1.11	2.84	1.15
6. ความต้องการมีรายได้พิเศษ	2.47	1.20	2.54	1.19
7. ความขัดเคืองทางการเงิน กับเพื่อน	2.42	1.04	2.55	0.88
8. ขัดสนค่าใช้จ่ายในการลงทะเบียน	1.92	1.08	1.76	0.90
9. ค่าใช้จ่ายรายเดือนที่ได้รับจาก ที่บ้าน	2.24	1.04	2.41	0.91
10. ความต้องการการสนับสนุนด้าน การเงิน	2.42	1.18	2.45	1.23
เฉลี่ยรวม	2.30	0.77	2.33	0.54

ตาราง 30 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา
การปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน

ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
	สูง N = 127		ปานกลาง N = 145		ต่ำ N = 29	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. ความสม่ำเสมอในการ เข้าเรียน	2.54	1.16	2.76	1.10	3.17	0.76
2. สมาธิในการเรียน	2.85	0.84	2.83	0.73	2.83	0.80
3. การทำความเข้าใจในแต่ละ รายวิชาที่เรียน	3.04	0.78	3.04	0.69	2.90	0.67
4. การจับประเด็นหรือสาระใน การอ่านหนังสือ	3.18	0.91	3.06	0.67	3.17	0.71
5. การแบ่งเวลาเพื่อค้นคว้า เพิ่มเติม	2.97	0.93	2.87	0.97	3.07	1.03
6. ความพร้อมในการเรียน แต่ละรายวิชา	2.71	0.80	2.76	0.73	3.00	0.80
7. การพูด อภิปรายหรือ ตอบคำถามในชั้นเรียน	2.68	1.03	2.53	0.95	2.93	0.80
8. ขาดความสนใจในการเรียน	2.20	0.98	2.63	0.94	2.79	1.08
9. ความยากของแบบฝึกหัด	3.35	0.85	3.41	0.75	3.10	0.72
10. ทักษะการเรียนในห้อง ปฏิบัติการ	2.91	0.89	3.06	0.78	2.93	0.70

ตาราง 30 (ต่อ)

ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
	สูง N = 127		ปานกลาง N = 145		ต่ำ N = 29	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
11. ความสามารถในการจำสาระสำคัญที่เรียน	3.02	0.89	3.02	0.78	3.07	0.88
12. ไม่สามารถสรุปคำบรรยายในระหว่างเรียน	2.80	1.01	2.88	0.85	3.28	1.00
เฉลี่ยรวม	2.85	0.92	2.90	0.83	2.77	0.83

ตาราง 31 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา
การปรับตัวด้านหลักสูตรและการสอนของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตาม
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ปัญหาการปรับตัวด้าน หลักสูตรและการสอน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
	สูง N = 127		ปานกลาง N = 145		ต่ำ N = 29	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. รายวิชาในหลักสูตรมีมาก	3.43	0.83	3.64	0.79	3.45	0.78
2. รายวิชาเลือกเสรีในหลักสูตร มีน้อย	2.88	1.03	2.79	0.88	3.21	0.98
3. ความต่อเนื่องของเนื้อหาใน แต่ละรายวิชา	2.85	0.97	3.09	0.76	2.79	0.82
4. สาระในแต่ละรายวิชามีมาก เกินไป	3.57	0.92	3.83	0.75	3.48	0.69
5. ความสอดคล้องของเนื้อหา วิชาระหว่างภาคปฏิบัติกับ ภาคทฤษฎี	2.89	1.03	3.05	0.97	3.24	0.69
6. เกณฑ์ในการให้คะแนน	3.02	0.81	3.08	0.88	3.10	0.90
7. การถ่ายทอดความรู้ของ อาจารย์	3.23	0.96	3.26	0.85	3.10	0.49
8. การแสดงความคิดเห็นใน ชั้นเรียน	2.37	0.89	2.63	0.90	2.69	1.00
9. อาจารย์ไม่ค่อยมีเวลาให้ คำแนะนำช่วยเหลือนอกเวลา เรียน	2.95	1.05	2.90	1.01	3.45	0.78

ตาราง 31 (ต่อ)

ปัญหาการปรับตัวด้าน หลักสูตรและการสอน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
	สูง N = 127		ปานกลาง N = 145		ต่ำ N = 29	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
10. การใช้สื่อในการเรียน การสอน	3.02	0.99	2.89	0.91	2.86	0.74
11. การให้ความสนใจแก่ผู้เรียน	2.94	0.99	2.96	0.80	2.66	0.81
เฉลี่ยรวม	3.01	0.52	3.10	0.40	3.09	0.39

ตาราง 32 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา
การปรับตัวด้านสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน

ปัญหาการปรับตัวด้านสังคม	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
	สูง N = 127		ปานกลาง N = 145		ต่ำ N = 29	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. ไม่กล้าแสดงออกเมื่อเข้าร่วมกิจกรรม	2.82	1.05	2.87	0.88	2.41	0.87
2. การสร้างความคุ้นเคยกับเพื่อน	2.59	1.15	2.86	1.05	2.38	1.24
3. ไม่มีเพื่อนสนิทที่มหาวิทยาลัย	1.72	0.99	1.85	0.99	1.97	0.91
4. มักถูกเยาะเย้ยได้ยิ่งกว่าเพื่อนในเรื่องส่วนตัว	1.92	0.89	2.19	1.19	2.07	0.84
5. รู้สึกลำบากใจในการพูดคุยกับรุ่นพี่	2.47	1.00	2.49	0.93	2.62	0.94
6. ความสามารถในการเป็นผู้นำ	2.91	0.89	2.71	0.69	2.97	0.82
7. ทำตามหรือยอมเพื่อนได้ง่าย	2.72	0.91	2.88	0.74	2.52	0.91
8. การปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ของตนเองกับเพื่อน	2.55	0.88	2.93	0.91	2.97	0.87
9. ไม่เป็นที่ยอมรับของเพื่อน	1.83	0.77	1.85	0.75	2.28	0.88
10. อึดอัดใจเมื่อพบปะกับเพศตรงข้าม	2.32	0.92	2.50	0.92	2.07	1.03

ตาราง 32 (ต่อ)

ปัญหาการปรับตัวด้านสังคม	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
	สูง N = 127		ปานกลาง N = 145		ต่ำ N = 29	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
11. ไม่กล้าปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับ อาจารย์	2.87	1.16	3.20	0.99	2.79	0.98
12. ไม่กล้าเข้าพบอาจารย์ผู้สอน	2.37	0.92	2.95	0.95	2.41	0.91
เฉลี่ยรวม	2.23	0.46	2.36	0.47	2.25	0.50

ตาราง 33 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาการปรับตัวด้านอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ปัญหาการปรับตัวด้านอารมณ์	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
	สูง N = 127		ปานกลาง N = 145		ต่ำ N = 29	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. ความกังวลใจในเรื่องต่าง ๆ	2.99	0.91	3.20	0.82	3.37	1.08
2. ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง	2.61	0.95	2.80	0.98	2.62	0.92
3. ตื่นเต้นต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ง่าย	2.58	0.90	2.66	0.88	3.00	0.80
4. ความรู้สึกโกรธหรือหงุดหงิดง่าย	2.61	1.07	2.62	0.88	2.83	0.89
5. ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น	2.52	0.91	2.63	0.71	2.59	0.73
6. ขาดความกระตือรือร้น	2.66	0.99	2.97	0.93	3.07	1.10
7. อึดอัดใจเมื่ออยู่ต่อหน้าคนแปลกหน้า	2.82	1.00	2.90	0.85	2.90	1.01
8. ขาดเหตุผลในการตัดสินใจ	2.29	0.89	2.30	0.81	2.66	0.86
9. ลำบากใจที่จะต้องตัดสินใจด้วยตนเอง	2.45	0.93	2.54	0.84	2.55	0.95
10. ไม่สบายใจเมื่อมีคนวิพากษ์วิจารณ์ตนเอง	3.13	0.91	3.04	0.95	3.28	1.16
11. รู้สึกเศร้าหมองโดยไม่ทราบสาเหตุ	2.57	1.01	2.65	0.99	2.51	1.24
เฉลี่ยรวม	2.66	0.68	2.75	0.53	2.85	0.73

ตาราง 34 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาการปรับตัวด้านสุขภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ปัญหาการปรับตัวด้านสุขภาพ	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
	สูง N = 127		ปานกลาง N = 145		ต่ำ N = 29	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. ร่างกายไม่สมบูรณ์	2.23	0.94	2.28	0.78	2.45	0.91
2. ไม่มีเวลาในการพักผ่อนนอนหลับ	2.50	0.92	2.58	0.87	3.17	1.23
3. รู้สึกอ่อนเพลียอยู่เสมอ	2.39	0.99	2.63	0.82	3.00	1.07
4. ไม่พอใจในรูปร่างหน้าตาของตนเอง	2.38	1.02	2.35	0.76	2.10	0.90
5. โรคประจำตัวของนักศึกษา	1.93	0.99	1.92	0.91	2.13	1.30
6. ไม่มีเวลาในการออกกำลังกาย	2.98	1.09	2.86	1.10	2.79	1.18
7. สภาพจิตใจของนักศึกษาอ่อนแอ	2.25	1.11	2.35	1.02	2.38	1.37
8. มีปัญหาเกี่ยวกับสายตา	2.61	1.20	2.29	1.13	2.79	1.35
9. มีปัญหาเกี่ยวกับโรคระบบทางเดินหายใจ	1.94	0.97	2.13	1.20	2.45	1.27
10. มีปัญหาเกี่ยวกับโรคระบบทางเดินอาหาร	2.16	1.03	2.30	1.43	2.31	1.14

ตาราง 34 (ต่อ)

ปัญหาการปรับตัวด้านสุขภาพ	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
	สูง N = 127		ปานกลาง N = 145		ต่ำ N = 29	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
11. มีปัญหาเกี่ยวกับโรคระบบขับถ่าย	2.17	1.02	2.21	0.95	2.48	0.99
12. เพื่ออาหารรับประทาน อาหารไม่ค่อยได้	2.04	1.09	2.27	0.85	2.38	1.12
เฉลี่ยรวม	2.30	0.61	2.35	0.53	2.54	0.82

ตาราง 35 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา
การปรับตัวด้านการเงินและที่พักอาศัยของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจําแนกตาม
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ปัญหาการปรับตัวด้านการเงิน และที่พักอาศัย	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
	สูง N = 127		ปานกลาง N = 145		ต่ำ N = 29	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. การเดินทางจากที่พักอาศัย มายังศูนย์สาธิต	2.02	1.06	2.34	1.30	2.34	0.97
2. การเลือกที่พักอาศัย	1.96	0.99	2.10	1.00	2.13	1.01
3. ขาดความอบอุ่นใจเมื่ออยู่ใน ที่พักอาศัย	2.09	1.03	2.02	0.89	2.17	1.17
4. ที่พักอาศัยขาดความปลอดภัย	2.43	1.03	2.48	1.01	2.51	0.99
5. ขาดสถานที่สำหรับดูหนังสือใน ที่พักอาศัย	2.57	1.07	2.85	1.04	3.62	1.37
6. ความต้องการมีรายได้พิเศษ	2.22	1.09	2.65	1.19	2.90	1.19
7. ความขัดแย้งทางด้าน การเงินกับเพื่อน	2.20	1.02	2.68	0.93	2.55	0.83
8. ขัดสนค่าใช้จ่ายในการ ลงทะเบียน	1.71	0.96	1.91	1.00	2.31	1.20
9. ค่าใช้จ่ายรายเดือนที่ได้รับ จากที่บ้าน	2.00	1.02	2.48	0.87	2.72	1.13

ตาราง 35 (ต่อ)

ปัญหาการปรับตัวด้านการเงิน และที่พิกอาศัย	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
	สูง N = 127		ปานกลาง N = 145		ต่ำ N = 29	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
10. ความต้องการการสนับสนุน ด้านการเงิน	2.19	1.10	2.59	1.22	2.69	1.28
เฉลี่ยรวม	2.30	0.61	2.35	0.53	2.54	0.82

ตาราง 36 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา
การปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามประสบการณ์
การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา

ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน	ประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา					
	สูง N = 48		ปานกลาง N = 218		ต่ำ N = 35	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. ความสม่ำเสมอในการ เข้าเรียน	2.69	1.22	2.69	1.04	2.83	1.36
2. สมาธิในการเรียน	2.85	0.80	2.83	0.72	2.89	1.08
3. การทำความเข้าใจในแต่ละ รายวิชาที่เรียน	2.92	0.91	3.07	0.72	2.91	0.92
4. การจับประเด็นหรือสาระใน การอ่านหนังสือ	3.20	0.90	3.14	0.73	3.16	0.94
5. การแบ่งเวลาเพื่อค้นคว้า เพิ่มเติม	2.96	0.68	2.91	0.95	3.00	1.31
6. ความพร้อมในการเรียน แต่ละรายวิชา	3.02	0.89	2.72	0.66	2.68	1.08
7. การพูด อภิปรายหรือ ตอบคำถามในชั้นเรียน	3.04	0.74	2.64	0.98	2.06	1.00
8. ขาดความสนใจในการเรียน	2.19	0.91	2.48	0.98	2.80	1.10
9. ความยากของแบบฝึกหัด	2.94	0.76	3.47	0.74	3.17	0.92

ตาราง 36 (ต่อ)

ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน	ประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา					
	สูง N = 48		ปานกลาง N = 218		ต่ำ N = 35	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
10. ทักษะการเรียนรู้ในห้องปฏิบัติการ	2.91	0.85	2.99	0.77	3.02	1.04
11. ความสามารถในการจำสาระสำคัญที่เรียน	3.25	0.91	3.01	0.78	2.80	0.99
12. ไม่สามารถสรุปคำบรรยายในระหว่างเรียน	2.54	0.82	2.96	0.94	2.86	1.00
เฉลี่ยรวม	2.89	0.51	2.91	0.38	2.81	0.65

ตาราง 37 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา
การปรับตัวด้านหลักสูตรและการสอนของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตาม
ประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา

ปัญหาการปรับตัวด้าน หลักสูตรและการสอน	ประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา					
	สูง N = 48		ปานกลาง N = 218		ต่ำ N = 35	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. รายวิชาในหลักสูตรมีมาก	3.48	0.80	3.54	0.84	3.60	0.65
2. รายวิชาเลือกเสรีในหลักสูตร มีน้อย	2.56	0.97	2.90	0.91	3.14	1.14
3. ความต่อเนื่องของเนื้อหาใน แต่ละรายวิชา	2.88	0.87	3.03	0.90	2.69	0.58
4. สาระในแต่ละรายวิชามีมาก เกินไป	3.38	0.64	3.72	0.85	3.94	0.87
5. ความสอดคล้องของเนื้อหา วิชาการระหว่างภาคปฏิบัติกับ ภาคทฤษฎี	2.85	1.23	3.10	0.89	2.60	1.01
6. เกณฑ์ในการให้คะแนน	2.90	0.88	3.09	0.85	3.06	0.84
7. การถ่ายทอดความรู้ของ อาจารย์	2.96	0.77	3.30	0.88	3.20	0.87
8. การแสดงความคิดเห็นใน ชั้นเรียน	2.96	0.87	2.45	0.87	2.40	1.09
9. อาจารย์ไม่ค่อยมีเวลาให้ คำแนะนำช่วยเหลือนอกเวลา เรียน	2.92	0.82	2.91	1.01	3.46	1.20

ตาราง 37 (ต่อ)

ปัญหาการปรับตัวด้าน หลักสูตรและการสอน	ประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา					
	สูง N = 48		ปานกลาง N = 218		ต่ำ N = 35	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
10. การใช้สื่อในการเรียน การสอน	2.96	0.82	2.91	0.95	3.11	0.93
11 การให้ความสนใจแก่ผู้เรียน	2.71	0.92	2.95	0.87	3.09	0.89
เฉลี่ยรวม	3.01	0.55	3.09	0.42	3.09	0.32

ตาราง 38 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา
การปรับตัวด้านสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามประสบการณ์
การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา

ปัญหาการปรับตัวด้านสังคม	ประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา					
	สูง N = 35		ปานกลาง N = 218		ต่ำ N = 48	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. ไม่กล้าแสดงออกเมื่อเข้าร่วมกิจกรรม	2.42	0.77	2.84	0.96	3.11	1.05
2. การสร้างความคุ้นเคยกับเพื่อน	2.44	1.35	2.71	1.07	2.97	1.07
3. ไม่มีเพื่อนสนิทที่มหาวิทยาลัย	1.69	0.89	1.81	0.97	1.94	1.21
4. มักถกเถียงโต้แย้งกับเพื่อนในเรื่องส่วนตัว	1.69	1.29	2.12	1.06	2.23	0.66
5. รู้สึกลำบากใจในการพูดคุยกับรุ่นพี่	2.38	0.82	2.47	0.90	2.83	1.38
6. ความสามารถในการเป็นผู้นำ	2.85	0.90	2.84	0.76	2.63	0.88
7. ทำตามหรือยอมเพื่อนได้ง่าย	2.58	0.90	2.78	0.82	3.03	0.79
8. การปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ของตนเองกับเพื่อน	2.67	1.04	2.76	0.86	3.00	1.01
9. ไม่เป็นที่ยอมรับของเพื่อน	1.06	0.68	1.93	0.78	1.97	0.86
10. อึดอัดใจเมื่อพบปะกับเพศตรงข้าม	2.15	0.92	2.45	0.94	2.31	0.93

ตาราง 38 (ต่อ)

ปัญหาการปรับตัวด้านสังคม	ประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา					
	สูง N = 48		ปานกลาง N = 218		ต่ำ N = 35	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
11. ไม่กล้าปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับอาจารย์	2.52	0.95	3.07	1.07	3.43	1.07
12. ไม่กล้าเข้าพบอาจารย์ผู้สอน	2.42	0.79	2.67	0.98	2.94	1.08
เฉลี่ยรวม	2.28	0.53	2.54	0.48	2.70	0.54

ตาราง 39 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา
การปรับตัวด้านอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามประสบการณ์
การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา

ปัญหาการปรับตัวด้านอารมณ์	ประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา					
	สูง N = 48		ปานกลาง N = 218		ต่ำ N = 35	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	X	S
1. ความกังวลใจในเรื่องต่าง ๆ	2.88	0.98	3.10	0.86	3.66	0.80
2. ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง	2.33	0.86	2.72	0.94	3.06	1.08
3. ตื่นเต้นต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ง่าย	2.35	0.73	2.72	0.84	2.66	1.24
4. ความรู้สึกโกรธหรือ หงุดหงิดง่าย	2.60	0.79	2.61	0.98	2.85	1.06
5. ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น	2.18	0.53	2.65	0.80	2.69	0.96
6. ขาดความกระตือรือร้น	2.52	1.18	2.86	0.90	3.20	1.08
7. อึดอัดใจเมื่ออยู่ต่อหน้าคน แปลกหน้า	2.69	0.69	2.91	0.91	2.80	1.26
8. ขาดเหตุผลในการตัดสินใจ	1.98	0.84	2.43	0.81	2.20	1.02
9. ล้าปากใจที่จะต้องตัดสินใจ ด้วยตนเอง	2.06	0.84	2.59	0.84	2.54	1.09
10. ไม่สบายใจเมื่อมีคนวิพากษ์ วิจารณ์ตนเอง	2.94	1.17	3.10	0.87	3.37	1.11
11. รู้สึกเศร้าหมองโดยไม่ทราบ สาเหตุ	2.54	1.15	2.58	1.01	2.83	0.89
เฉลี่ยรวม	2.46	0.60	2.75	0.59	2.90	0.70

ตาราง 40 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา
การปรับตัวด้านสุขภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามประสบการณ์
การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา

ปัญหาการปรับตัวด้านสุขภาพ	ประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา					
	สูง N = 48		ปานกลาง N = 218		ต่ำ N = 35	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. ร่างกายไม่สมบูรณ์	2.31	1.09	2.26	0.81	2.34	0.84
2. ไม่มีเวลาในการพักผ่อน นอนหลับ	2.60	0.92	2.59	0.92	2.71	1.10
3. รู้สึกอ่อนเพลียอยู่เสมอ	2.71	1.01	2.52	0.92	2.66	0.94
4. ไม่พอใจในรูปร่างหน้าตาของ ตนเอง	1.96	0.62	2.42	0.90	2.40	1.06
5. โรคประจำตัวของนักศึกษา	2.35	1.23	1.89	0.89	1.74	1.04
6. ไม่มีเวลาในการออกกำลังกาย	2.54	1.29	3.00	1.03	2.82	1.18
7. สภาพจิตใจของนักศึกษา อ่อนแอ	2.31	1.34	2.29	1.01	2.43	1.22
8. มีปัญหาเกี่ยวกับสายตา	2.75	1.14	2.37	1.19	2.69	1.21
9. มีปัญหาเกี่ยวกับโรค ระบบทางเดินหายใจ	2.17	1.40	2.11	1.09	1.80	0.87

ตาราง 40 (ต่อ)

ปัญหาการปรับตัวด้านสุขภาพ	ประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา					
	สูง N = 48		ปานกลาง N = 218		ต่ำ N = 35	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
10. มีปัญหาเกี่ยวกับโรคระบบทางเดินอาหาร	2.13	1.06	2.26	1.09	2.29	1.23
11. มีปัญหาเกี่ยวกับโรคระบบขับถ่าย	2.15	0.87	2.27	1.00	2.06	1.03
12. เบื่ออาหารรับประทานอาหารไม่ค่อยได้	2.38	0.96	2.17	0.97	2.03	1.18
เฉลี่ยรวม	2.43	0.59	2.45	0.46	2.41	0.53

ตาราง 41 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา
การปรับตัวด้านการเงินและที่พักอาศัยของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตาม
ประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา

ปัญหาการปรับตัวด้านการเงิน และที่พักอาศัย	ประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา					
	สูง N = 48		ปานกลาง N = 218		ต่ำ N = 35	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. การเดินทางจากที่พักอาศัย มายังศูนย์ศาลาขาว	2.02	1.10	2.76	1.18	2.00	1.26
2. การเลือกที่พักอาศัย	1.69	0.93	2.14	0.99	1.89	0.99
3. ขาดความอบอุ่นใจเมื่ออยู่ใน ที่พักอาศัย	1.69	0.83	2.11	0.97	2.29	1.10
4. ที่พักอาศัยขาดความปลอดภัย	2.21	0.87	2.55	1.03	2.29	1.05
5. ขาดสถานที่สำหรับดูหนังสือใน ที่พักอาศัย	2.60	1.13	2.89	1.09	2.54	1.27
6. ความต้องการมีรายได้พิเศษ	2.65	1.14	2.44	1.17	2.63	1.42
7. ความขัดแย้งทางด้าน การเงินกับเพื่อน	2.44	0.90	2.47	1.02	2.49	0.92
8. ขัดสนค่าใช้จ่ายในการ ลงทะเบียน	1.69	0.85	1.94	1.07	1.66	0.80
9. ค่าใช้จ่ายรายเดือนที่ได้รับ จากทางบ้าน	2.42	1.07	2.29	1.00	2.20	0.90
10. ความต้องการการสนับสนุน ด้านการเงิน	2.35	1.06	2.44	1.24	2.51	1.12
เฉลี่ยรวม	1.98	0.57	2.14	0.67	2.04	0.52

ตาราง 42 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา
การปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจําแนกตามความคาดหวัง
ในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ

ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน	ความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ					
	สูง N = 238		ปานกลาง N = 60		ต่ำ N = 3	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. ความสม่ำเสมอในการ เข้าเรียน	2.74	1.17	2.57	0.85	2.67	1.15
2. สมาธิในการเรียน	2.87	0.79	2.75	0.75	2.00	0.00
3. การทำความเข้าใจในแต่ละ รายวิชาที่เรียน	3.08	0.71	2.88	0.72	1.67	0.58
4. การจับประเด็นหรือสาระใน การอ่านหนังสือ	3.10	0.78	3.23	0.79	2.33	0.58
5. การแบ่งเวลาเพื่อค้นคว้า เพิ่มเติม	2.94	0.94	2.95	1.06	2.00	0.00
6. ความพร้อมในการเรียน แต่ละรายวิชา	2.79	0.73	2.70	0.89	1.67	0.58
7. การพูด อภิปรายหรือ ตอบคำถามในชั้นเรียน	2.67	0.94	2.58	1.08	1.00	0.00
8. ขาดความสนใจในการเรียน	2.40	1.00	2.70	0.93	3.33	0.58
9. ความยากของแบบฝึกหัด	3.40	0.74	3.25	0.88	2.00	1.73

ตาราง 42 (ต่อ)

ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน	ความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ					
	สูง N = 238		ปานกลาง N = 60		ต่ำ N = 3	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
10. ทักษะการเรียนในห้อง ปฏิบัติการ	3.04	0.79	2.82	0.89	1.67	1.15
11. ความสามารถในการจำสาระ สำคัญที่เรียน	2.98	0.83	3.27	0.73	1.33	0.58
12. ไม่สามารถสรุปคำบรรยายใน ระหว่างเรียน	2.86	0.92	3.00	0.96	2.33	1.15
เฉลี่ยรวม	2.91	0.44	2.89	0.38	2.00	0.58

ตาราง 43 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา
การปรับตัวด้านหลักสูตรและการสอนของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตาม
ความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ

ปัญหาการปรับตัวด้าน หลักสูตรและการสอน	ความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ					
	สูง N = 238		ปานกลาง N = 60		ต่ำ N = 3	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. รายวิชาในหลักสูตรมีมาก	3.53	0.80	3.55	0.83	3.67	1.15
2. รายวิชาเลือกเสรีในหลักสูตร มีน้อย	2.87	0.93	2.93	1.06	2.33	1.15
3. ความต่อเนื่องของเนื้อหาใน แต่ละรายวิชา	2.98	0.84	2.90	0.99	3.00	0.00
4. สารในแต่ละรายวิชามีมาก เกินไป	3.70	0.85	3.68	0.77	3.33	0.58
5. ความสอดคล้องของเนื้อหา วิชาระหว่างภาคปฏิบัติกับ ภาคทฤษฎี	2.98	1.00	3.05	0.91	3.67	0.58
6. เกณฑ์ในการให้คะแนน	3.08	0.83	2.97	0.94	2.67	0.58
7. การถ่ายทอดความรู้ของ อาจารย์	3.21	0.88	3.35	0.84	2.67	0.58
8. การแสดงความคิดเห็นใน ชั้นเรียน	2.53	0.88	2.55	1.02	1.33	0.58
9. อาจารย์ไม่ค่อยมีเวลาให้ คำแนะนำช่วยเหลือนอกเวลา เรียน	2.91	1.00	3.28	1.03	2.33	0.58

ตาราง 43 (ต่อ)

ปัญหาการปรับตัวด้าน หลักสูตรและการสอน	ความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ					
	สูง N = 238		ปานกลาง N = 60		ต่ำ N = 3	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
10. การใช้สื่อในการเรียน การสอน	2.89	0.92	3.13	0.98	3.33	0.58
11 การให้ความสนใจแก่ผู้เรียน	2.95	0.92	2.83	0.76	3.00	0.00
เฉลี่ยรวม	3.06	0.46	3.15	0.39	2.70	0.11

ตาราง 44 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา
การปรับตัวด้านสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามความคาดหวัง
ในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ

ปัญหาการปรับตัวด้านสังคม	ความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ					
	สูง N = 238		ปานกลาง N = 60		ต่ำ N = 3	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. ไม่กล้าแสดงออกเมื่อเข้าร่วมกิจกรรม	2.84	0.98	2.65	0.90	3.00	0.00
2. การสร้างความคุ้นเคยกับเพื่อน	2.71	1.12	2.62	1.12	3.67	0.58
3. ไม่มีเพื่อนสนิทที่มหาวิทยาลัย	1.79	0.95	1.87	1.11	2.33	1.15
4. มักถูกแกล้งได้แฉียงกับเพื่อนในเรื่องส่วนตัว	2.06	1.02	2.02	1.11	3.33	1.15
5. รู้สึกลำบากใจในการพูดคุยกับรุ่นพี่	2.55	0.94	2.23	0.96	3.67	0.58
6. ความสามารถในการเป็นผู้นำ	2.78	0.78	3.07	0.80	1.33	0.58
7. ทำตามหรือยอมเพื่อนได้ง่าย	2.80	0.84	2.65	0.80	3.77	0.58
8. การปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ของตนเองกับเพื่อน	2.75	0.92	2.90	0.88	2.33	0.58
9. ไม่เป็นที่ยอมรับของเพื่อน	1.85	0.78	1.98	0.77	2.33	1.15
10. อึดอัดใจเมื่อพบปะกับเพศตรงข้าม	2.43	0.96	2.17	0.76	3.00	1.73
11. ไม่กล้าปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับอาจารย์	3.04	1.06	2.85	1.05	5.00	0.00
12. ไม่กล้าเข้าพบอาจารย์ผู้สอน	2.63	0.96	2.70	0.96	4.33	1.15
เฉลี่ยรวม	2.51	0.52	2.48	0.42	3.17	0.58

ตาราง 45 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา
การปรับตัวด้านอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามความคาดหวัง
ในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ

ปัญหาการปรับตัวด้านอารมณ์	ความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ					
	สูง N = 238		ปานกลาง N = 60		ต่ำ N = 3	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. ความกังวลใจในเรื่องต่าง ๆ	3.09	0.87	3.27	0.99	3.33	1.15
2. ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง	2.67	0.97	2.73	0.86	4.33	1.15
3. ตื่นเต้นต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ง่าย	2.68	0.88	2.47	1.04	4.33	1.15
4. ความรู้สึกโกรธหรือ หงุดหงิดง่าย	2.55	0.97	3.00	0.88	2.67	0.58
5. ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น	2.62	0.82	2.33	0.66	4.00	0.00
6. ขาดความกระตือรือร้น	2.81	0.96	3.00	1.09	3.00	0.00
7. อึดอัดใจเมื่ออยู่ต่อหน้าคน แปลกหน้า	2.89	0.95	2.72	0.76	4.00	1.73
8. ขาดเหตุผลในการตัดสินใจ	2.29	0.87	2.45	0.81	3.00	0.00
9. ลำบากใจที่จะต้องตัดสินใจ ด้วยตนเอง	2.50	0.87	2.47	0.96	3.67	0.58
10. ไม่สบายใจเมื่อมีคนวิพากษ์ วิจารณ์ตนเอง	3.11	0.91	3.10	1.15	2.67	0.58
11. รู้สึกเศร้าหมองโดยไม่ทราบ สาเหตุ	2.61	1.00	2.53	1.27	3.00	0.00
เฉลี่ยรวม	2.71	0.62	2.73	0.59	3.45	0.63

ตาราง 46 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา
การปรับตัวด้านสุขภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามความคาดหวัง
ในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ

ปัญหาการปรับตัวด้านสุขภาพ	ความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ					
	สูง N = 238		ปานกลาง N = 60		ต่ำ N = 3	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. ร่างกายไม่สมบูรณ์	2.27	0.85	2.32	0.95	1.66	0.58
2. ไม่มีเวลาในการพักผ่อน นอนหลับ	2.55	0.91	2.78	1.04	3.33	1.15
3. รู้สึกอ่อนเพลียอยู่เสมอ	2.51	0.92	2.80	0.97	2.33	1.15
4. ไม่พอใจในรูปร่างหน้าตาของ ตนเอง	2.37	0.90	2.27	0.84	1.33	0.58
5. โรคประจำตัวของนักศึกษา	1.95	0.96	2.00	1.09	1.00	0.00
6. ไม่มีเวลาในการออกกำลังกาย	2.90	1.07	2.93	1.23	2.33	1.15
7. สภาพจิตใจของนักศึกษา อ่อนแอ	2.22	1.05	2.70	1.20	2.00	0.00
8. มีปัญหาเกี่ยวกับสายตา	2.45	1.17	2.53	1.28	2.45	1.17
9. มีปัญหาเกี่ยวกับโรค ระบบทางเดินหายใจ	2.02	1.02	2.38	1.43	1.00	0.00
10. มีปัญหาเกี่ยวกับโรค ระบบทางเดินอาหาร	2.23	1.06	2.32	1.23	1.00	0.00

ตาราง 47 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหา
การปรับตัวด้านการเงินและที่พักอาศัยของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตาม
ความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ

ปัญหาการปรับตัวด้านการเงิน และที่พักอาศัย	ความคาดหวังในชีวิตด้านการศึกษาและอาชีพ					
	สูง N = 238		ปานกลาง N = 60		ต่ำ N = 3	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. การเดินทางจากที่พักอาศัย มายังศูนย์ศาลาบา	2.14	1.16	2.47	1.23	2.00	1.73
2. การเลือกที่พักอาศัย	2.03	1.00	2.10	0.99	1.33	0.58
3. ขาดความอบอุ่นใจเมื่ออยู่ใน ที่พักอาศัย	2.08	0.98	2.03	0.97	1.00	0.00
4. ที่พักอาศัยขาดความปลอดภัย	2.50	1.00	2.33	1.00	2.33	2.31
5. ขาดสถานที่สำหรับดูหนังสือใน ที่พักอาศัย	2.78	1.07	2.95	1.25	2.33	2.31
6. ความต้องการมีรายได้พิเศษ	2.38	1.18	2.87	1.12	4.00	1.73
7. ความขัดแย้งทางด้าน การเงินกับเพื่อน	2.44	0.99	2.58	1.00	2.33	0.60
8. ขัดสนค่าใช้จ่ายในการ ลงทะเบียน	1.79	0.99	2.15	1.10	1.67	0.58
9. ค่าใช้จ่ายรายเดือนที่ได้รับ จากทางบ้าน	2.29	1.03	2.28	0.85	3.33	0.56
10. ความต้องการการสนับสนุน ด้านการเงิน	2.41	1.16	2.50	1.30	3.00	1.73
เฉลี่ยรวม	2.08	0.65	2.21	0.64	2.12	0.37

ภาคผนวก ง

ความคิดเห็น เหตุผลเพิ่มเติม และข้อเสนอแนะ
เกี่ยวกับการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล

ตาราง 48 ความถี่ของความคิดเห็น เหตุผลเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ด้านการเรียน

ประเด็นความคิดเห็น เหตุผลเพิ่มเติมและ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับตัวด้านการเรียน	ความถี่ของคำตอบ
1. พื้นฐานความรู้ไม่ดีพอ	25
2. ไม่รู้จักวิธีการจดคำบรรยาย	27
3. แบ่งเวลาไม่เป็น	12
4. เรียนไม่ทันเพื่อน	23
5. อ่านหนังสือไม่ค่อยทัน	24
6. ขาดความเอาใจใส่ในการเรียน	14
ควรหมั่นทบทวนบทเรียนอย่างสม่ำเสมอ	
8. ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและจากห้องสมุด	11
9. เตรียมตัวก่อนเข้าชั้นเรียน	8
สอบถามอาจารย์หากไม่เข้าใจ	
11. สนใจและตั้งใจเรียนให้มากขึ้น	23

ตาราง 49 ความถี่ของความคิดเห็น เหตุผลเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการ
การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ด้านการหลักสูตรและการสอน

ประเด็นความคิดเห็น เหตุผลเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการปรับตัว ด้านหลักสูตรและการสอน	ความถี่ของคำตอบ
1. บางรายวิชามีเนื้อหามาก	43
2. เนื้อหายากต่อการเข้าใจ	32
3. มีรายวิชาให้เลือกน้อย	24
4. การกระจายของรายวิชา	45
5. อาจารย์บางท่านสอนเร็ว	37
6. ปรับปรุงหลักสูตรในบางรายวิชาที่เนื้อหามาก และเกินความจำเป็นให้มีเนื้อหาเหมาะสม	42
7. เพิ่มรายวิชาเลือกให้หลากหลาย	14
9. ผู้สอนควรสังเกตพฤติกรรม ของผู้เรียนให้มากขึ้น	25

ตาราง 50 ความถี่ของความคิดเห็น เหตุผลเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ
การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ด้านการสังคม

ประเด็นความคิดเห็น เหตุผลเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการปรับตัว ด้านสังคม	ความถี่ของคำตอบ
1. เพื่อน ๆ มักอยู่กันเป็นกลุ่มเฉพาะกลุ่มของตนเอง	11
2. เพื่อน ๆ มีนิสัยแตกต่างกัน	8
3. นักศึกษาแต่ละคนต้องพร้อมที่จะทำความรู้จัก ทั้งเพื่อนในคณะเดียวกัน ต่างคณะ ตลอดจน เพื่อนต่างเพศด้วย	19
4. ควรรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นด้วย	22

ตาราง 51 ความถี่ของความคิดเห็น เหตุผลเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ
การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ด้านการอารมณ์

ประเด็นความคิดเห็น เหตุผลเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการปรับตัว ด้านอารมณ์	ความถี่ของคำตอบ
1. นักศึกษาต้องพบและใช้ชีวิตในสังคมใหม่	48
2. การเรียนหนักบางครั้งทำให้อารมณ์ไม่ปกติ	21
3. จำเป็นที่จะต้องศึกษาอุปนิสัยใจคอของเพื่อน ๆ	32
4. ควบคุมอารมณ์ให้มั่นคง	13
5. รู้จักข่มใจ	24
6. ทำจิตใจให้ปลอดโปร่ง	12
7. หากิจกรรมอื่น ๆ ทำในบางครั้งเพื่อไม่ให้ เกิดความเครียด	15

ตาราง 52 ความถี่ของความคิดเห็น เหตุผลเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ
การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ด้านสุขภาพ

ประเด็นความคิดเห็น เหตุผลเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการปรับตัว ด้านสุขภาพ	ความถี่ของคำตอบ
1. มีร้านอาหารให้เลือกน้อย	16
2. ไม่ค่อยมีเวลาได้ออกกำลังกาย	16
3. สภาพอากาศและเปลี่ยนแปลงบ่อยทำให้รู้สึก อ่อนแอ	12
4. โรงอาหารควรมีความหลากหลายมากกว่านี้	26
5. ควรแบ่งเวลาเพื่อการพักผ่อน	14
6. ควรมีนอออกกกำลังกาย	23
7. รับประทานอาหารให้ครบหมู่	12

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายณัฐพล ชื้อสกุล แนวจำปา

เกิดวันที่ 29 เดือนเมษายน พุทธศักราช 2507

สถานที่เกิด

กรุงเทพมหานคร

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

524/1 อาคาร B รังสิตแลนด์คอนโดทาวน์
ถนนรังสิต-ปทุมธานี ตำบลประชาธิปัตย์
อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน

นักวิชาการการศึกษา 5

สถานที่ทำงานปัจจุบัน

งานบริการการศึกษา สำนักงานคณบดี
คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
ถนนพระราม 6 เขตราชเทวี
กรุงเทพฯ 10400

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2524

สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
จากโรงเรียนเทพศิรินทร์

พ.ศ. 2528

สำเร็จ กศ.บ. (วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์)
จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

พ.ศ. 2540

สำเร็จ กศ.ม. (การอุดมศึกษา)
จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร